

**T. C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

Sosyoloji Anabilim Dalı

**TÜRK DİZİLERİNDE İŞLENEN FİZİKSEL VE
PSİKOLOJİK ŞİDDETİN MEDYADA YARATTIĞI
ALGI: COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİ ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Burcu ERDOĞAN

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Özlem DERİN

İstanbul-2021

TEZ TANITIM FORMU

Yazar Adı Soyadı : Burcu ERDOĞAN

Tezin Dili : Türkçe

Tezin Adı : Türk Dizilerinde İşlenen Fiziksel ve Psikolojik Şiddetin Medyada Yarattığı Algı: Covid-19 Pandemi Dönemi Örneği

Enstitü : İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Anabilim Dalı : Sosyoloji

Tezin Türü : Yüksek Lisans

Tezin Tarihi : 16/06/2021

Sayfa Sayısı : 157

Tez Danışmanları : Dr. Öğr. Üyesi Özlem DERİN

Dizin Terimleri : Şiddet, fiziksel şiddet, psikolojik şiddet, medya, dizi

Türkçe Özet : Yapılan araştırma dizilerin, büyük bir toplumsal sorun haline gelen şiddet olgusunun medya ve toplum üzerinde olumu veya olumsuz bıraktığı etkinin sonuçlarını ve çözüm önerilerini bize sunmaktadır.

Dağıtım Listesi : 1. İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsüne
2. YÖK Ulusal Tez Merkezine

Burcu ERDOĞAN

**T. C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ**

Sosyoloji Anabilim Dalı

**TÜRK DİZİLERİNDE İŞLENEN FİZİKSEL VE
PSİKOLOJİK ŞİDDETİN MEDYADA YARATTIĞI
ALGI: COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİ ÖRNEĞİ**

Yüksek Lisans Tezi

Burcu ERDOĞAN

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Özlem DERİN

İstanbul-2021

BEYAN

Bu tezin hazırlanmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğu, kullanılan verilerde herhangi tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez olarak sunulmadığını beyan ederim.

Burcu ERDOĞAN

.../.../2021

İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Burcu Erdoğan'ın *Türk Dizilerinde İşlenen Fiziksel ve Psikolojik Şiddetin Medyada Yarattığı Algı: Covid-19 Pandemi Dönemi Örneği* adlı tez çalışması, jürimiz tarafından Sosyoloji anabilim dalı, Sosyoloji bilim dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan

Dr. Öğr. Üyesi Özlem DERİN

Üye

Doç. Dr. Şerif ESENDEMİR

Üye

Dr. Öğr. Üyesi Sibel KİRAZ

ONAY

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

.../ .../ 2021

Enstitü Müdürü

Prof. Dr. İzzet GÜMÜŞ

ÖZET

Şiddet; çocuklukta öğrenilen, nesiller arası aktarımı olan ve sonrasında bireyin otomatik tepki haline dönüştürdüğü bir davranış biçimidir. Cinsiyet, zaman, mekân, ailevi bağ, din, dil, ırk ayrımı olmaksızın her canlının karşılaştığı bir olgu haline gelmiştir. İnsanın en ilkel halini yansıtan şiddet kavramı uygulanma biçimi bakımından farklılıklar göstermektedir. Fiziksel, psikolojik, ekonomik, cinsel ve siber şiddet hayat akışında en yaygın olarak karşılaşılan şiddet biçimleridir.

Toplum içerisinde büyük bir sorun haline gelen ve yankı uyandıran fiziksel ve psikolojik şiddetin Türk dizilerinde temsili, bununla beraber şiddet algısının medyada ve toplum içerisindeki görünürlüğünün ne düzeyde olduğunu incelemek büyük önem teşkil etmektedir. Yapılan araştırmada özellikle son dönem dizilerinde işlenen konuların hangi oranda şiddet unsurlarını içerdiği, medyadaki yansıması, izleyicilerin tepkileri ve önerilerini ayrıntılı olarak çalışılmıştır. Covid-19 pandemi döneminin getirdiği kısıtlamalarla beraber Türkiye’de dizi izleme alışkanlığı ve psikoloji ana temalı dizilere yönelim artmıştır. Bu izleme alışkanlığının beraberinde getirdiği psikolojik ve fiziksel şiddet temalarını içeren dizilerin izlenme oranları ve toplumsal etkinin sonucu literatür için önem arz etmektedir.

Bireyler uzun süre evde bulunmanın getirdiği boşluk hissi ile birlikte kendilerinden bir parça bulabilecekleri dizilere yönelmişlerdir. Yapılan araştırma daha detaylı incelenip analiz edilebilmesi açısından yayınlanan en popüler beş diziyi (*Kırmızı Oda*, *Masumlar Apartmanı*, *Sadakatsiz*, *Doğduğun Ev Kaderindir*, *Bir Başkadır*) kapsamaktadır. Bu sayede izleyicilerde yankı uyandıran karakterler daha detaylı analiz edilebilmiştir. Ayrıca geleneksel medya organlarının yanında sosyal medyanın kullanımının yaygınlaşması ile bireyler diziler ile alakalı yorum, eleştiri ve tepkilerini dile getirebilmişlerdir. Bu sayede araştırmamızı destekleyecek somut veriler ortaya çıkmıştır.

Yapılan araştırma dizilerin, büyük bir toplumsal sorun haline gelen şiddet olgusunun medya ve toplum üzerinde olumu veya olumsuz bıraktığı etkinin sonuçlarını ve çözüm önerilerini bize sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Şiddet, fiziksel şiddet, psikolojik şiddet, medya, dizi

SUMMARY

Violence is a form of behavior that is learned in childhood, transmitted between generations, and then turned into an automatic reaction of the individual. Gender, Time, Space, family connection, religion, language, without racial discrimination, have become a phenomenon faced by every living thing. The concept of violence, which reflects the most primitive state of man, differs in the way it is applied. Physical, psychological, economic, sexual, and cyber violence are the most common forms of violence in the flow of life.

It is important to examine the representation of physical and psychological violence in the Turkish series, which has become a big problem in society and resonates, as well as the level of visibility of the perception of violence in the media and society. In the research, in particular, the extent to which the subjects covered in the recent series contain elements of violence, their reflection in the media, the reactions and suggestions of the viewers were studied in detail. Along with the restrictions imposed by the Covid-19 pandemic period, the habit of watching TV series and psychology in Turkey increased the orientation to main-themed TV series. The viewing rates of series containing themes of psychological and physical violence brought about by this viewing habit and the result of Social Impact is important for the literature.

Individuals have turned to sequences where they can find a piece of themselves along with the feeling of emptiness that comes with being at home for a long time. The research covers the five most popular series (*Kırmızı Oda*, *Masumlar Apartmanı*, *Sadakatsiz*, *Doğduğun Ev Kaderindir*, *Bir Başkadır*) published in order to be examined and analyzed in more detail. In this way, the characters that echo in the audience can be analyzed in more detail. In addition, with the spread of the use of social media in addition to traditional media outlets, individuals were able to express their comments, criticism, and reactions related to the series. In this way, concrete data has emerged to support our research.

The research provides us with the results and solutions of the impact that TV series have on the media and Society of the phenomenon of violence, which has become a major social problem.

Keywords: violence, physical violence, psychological violence, media, series

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	i
SUMMARY	ii
İÇİNDEKİLER	iii
KISALTMALAR	vi
TABLOLAR LİSTESİ.....	vii
GRAFİKLER LİSTESİ.....	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	x
RESİMLER LİSTESİ.....	xii
ÖNSÖZ.....	xiii
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Şiddetin Tanımı	2
1.2. Şiddetin Nedenleri	4
1.3. Şiddetin Türleri.....	6
1.3.1. Fiziksel Şiddet.....	6
1.3.2. Psikolojik Şiddet	9
1.3.3. Ekonomik Şiddet.....	12
1.3.4. Cinsel Şiddet	14
1.3.5. Siber Şiddet.....	18

İKİNCİ BÖLÜM

COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİ ÖZELİNDE TÜRK DİZİLERİNDE İŞLENEN ŞİDDET OLGUSU

2.1. Pandemi Döneminde Değişen Dizi Temaları	21
2.2. Kırmızı Oda Dizisi ve Karakter Analizi	22
2.2.1. Kırmızı Oda Dizisinin konusu	23
2.2.2. Mehmet ve Nesrin Karakteri.....	26
2.2.3. Alya Karakteri.....	30
2.2.4. Selvi Karakteri	34
2.2.5. Boncuk Karakteri	37
2.3. Masumlar Apartmanı Dizisi ve Karakter Analizi.....	40
2.3.1. Masumlar Apartmanı Dizisinin Konusu	41

2.3.2. Safiye Karakteri	42
2.3.3. Gülben Karakteri.....	45
2.3.4. Han Karakteri.....	47
2.3.5. Neriman Karakteri	49
2.3.6. İnci Karakteri	50
2.4. Sadakatsiz Dizisi ve Karakter Analizi	51
2.4.1. Sadakatsiz Dizisinin Konusu	52
2.4.2. Asya Karakteri	53
2.4.3. Volkan Karakteri.....	56
2.4.4. Derin Karakteri	58
2.4.5. Nil Karakteri	59
2.4.6. Selçuk Karakteri	60
2.5. Doğduğun Ev Kaderindir Dizisi ve Karakter Analizi	61
2.5.1. Doğduğun Ev Kaderindir Dizisinin Konusu.....	62
2.5.2. Zeynep Karakteri	63
2.5.3. Mehdi Karakteri.....	66
2.5.4. Sakine Karakteri	68
2.5.5. Nermin Karakteri	69
2.5.6. Bayram Karakteri.....	70
2.6. Bir Başkadır Dizisi ve Karakter Analizi.....	71
2.6.1. Bir Başkadır Dizisinin Konusu	72
2.6.2. Meryem Karakteri.....	73
2.6.3. Peri Karakteri.....	74
2.6.4. Yasin Karakteri	75
2.6.5. Ruhiye Karakteri.....	76
2.6.6. Sinan Karakteri	77

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

3.1. Araştırmanın Konusu ve Amacı	78
3.2. Araştırmanın Önemi	78
3.3. Araştırmanın Sınırlılıkları ve Varsayımları.....	79

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

4.1. Kırmızı Oda Dizisi	84
4.1.1. Medyadaki Yansıması ve Anket Sonuçları.....	84

4.2. Masumlar Apartmanı Dizisi	91
4.2.1. Medyadaki Yansıması ve Anket Sonuçları.....	91
4.3. Sadakatsiz Dizisi	98
4.3.1. Medyadaki Yansıması ve Anket Sonuçları.....	98
4.4. Doğduğun Ev Kaderindir Dizisi.....	105
4.4.1. Medyadaki Yansıması ve Anket Sonuçları.....	105
4.5. Bir Başkadır Dizisi	111
4.5.1. Medyadaki Yansıması ve Anket Sonuçları.....	111
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	116
KAYNAKÇA	118
EKLER.....	129
ÖZGEÇMİŞ.....	138

KISALTMALAR

T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TDK	: Türk Dil Kurumu
S	: Sayfa
WHO	: Dünya Sağlık Örgütü
WPR	:World Population Review

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1. Kırmızı oda dizisinin künyesi	23
Tablo 2. Kırmızı oda reyting sonuçları.....	25
Tablo 3. Masumlar apartmanı dizisinin künyesi	40
Tablo 4. Masumlar apartmanı reyting sonuçları.....	41
Tablo 5. Sadakatsiz dizisinin künyesi	51
Tablo 6. Sadakatsiz reyting sonuçları.....	52
Tablo 7. Doğduğun ev kaderindir dizisinin künyesi	61
Tablo 8. Doğduğun ev kaderindir reyting sonuçları.....	62
Tablo 9. Bir başkadır dizisinin künyesi	71
Tablo 10. Bir başkadır oylama sonuçları.....	72
Tablo 11. Katılımcıların cinsiyeti.....	80
Tablo 12. Yaş dağılımı	80
Tablo 13. Eğitim durumu	81
Tablo 14. Dizi takip etme oranları.....	81
Tablo 15. Pandemi döneminde dizi izleme oranları.....	82
Tablo 16. Dizi izleme sıklığı	82
Tablo 17. Dizi izleme platformu	82
Tablo 18. İzlenen diziler.....	83
Tablo 19. İzlenen dizilerin izlenme nedenleri	83
Tablo 20. Kırmızı oda dizisi tweet sayıları	87
Tablo 21. Kırmızı odada ele alınan şiddet konularının özendirme durumu	88
Tablo 22. Kırmızı oda dizisindeki şiddet konularının farkındalık yaratma durumu ..	88
Tablo 23. Kırmızı oda dizisinde hukuki çözüm	88
Tablo 24. Kırmızı oda dizisindeki şiddet görüntülerinden rahatsız olma durumu	89
Tablo 25. Kırmızı oda dizisi en çok dikkat çeken karakterler.....	89
Tablo 26. Masumlar apartmanı dizisi tweet sayıları	94
Tablo 27. Masumlar apartmanında ele alınan psikolojik şiddetin özendirme durumu	95
Tablo 28. Masumlar apartmanında uygulanan fiziksel ve psikolojik şiddet farkındalık düzeyi	95
Tablo 29. Masumlar apartmanı aile içi şiddet konusu farkındalık düzeyi	95
Tablo 30. Masumlar apartmanı dizisi en çok dikkat çeken karakterler.....	96
Tablo 31. Sadakatsiz dizisi tweet sayıları.....	101
Tablo 32. Sadakatsiz dizisinde ele alınan şiddet türlerinin özendiricilik durumu...	102
Tablo 33. Sadakatsiz dizisinde ele alınan şiddet konularının farkındalık oluşturma düzeyi	102
Tablo 34. Sadakatsiz dizisindeki fiziksel şiddet sahnelerinin rahatsız etme durumu	102
Tablo 35. Sadakatsiz dizisindeki konuyu gerçekçi bulma durumu	103
Tablo 36. Sadakatsiz dizisi en çok dikkat çeken karakterler.....	103
Tablo 37. Doğduğun ev kaderindir dizisi tweet sayıları	107
Tablo 38. Doğduğun ev kaderindir dizisindeki şiddet türlerinin özendiricilik durumu	108
Tablo 39. Doğduğun ev kaderindir dizisinde ele alınan şiddet konularının farkındalık oluşturma düzeyi	108

Tablo 40. Doğduğun ev kaderindir dizisindeki şiddet sahnelerinin rahatsız etme durumu	108
Tablo 41. Doğduğun ev kaderindir dizisindeki konuyu gerçekçi bulma durumu ...	109
Tablo 42. Doğduğun ev kaderindir dizisi en çok dikkat çeken karakterler.....	109
Tablo 43. Bir başkadır dizisindeki şiddet türlerinin özendiricilik durumu	113
Tablo 44. Bir başkadır dizisinde ele alınan şiddet konularının farkındalık oluşturma düzeyi	113
Tablo 45. Bir başkadır dizisindeki şiddet sahnelerinin rahatsız etme durumu.....	113
Tablo 46. Bir başkadır dizisindeki konuyu gerçekçi bulma durumu	114
Tablo 47. Bir başkadır dizisi en çok dikkat çeken karakterler	114

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1. Kırmızı oda dizisi Youtube izlenme sayıları	84
Grafik 2. Masumlar apartmanı dizisi youtube izlenme sayıları	91
Grafik 3. Sadakatsiz dizisi Youtube izlenme sayıları	98
Grafik 4. Doğduğun ev kaderindir dizisi youtube izlenme sayıları	105

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Kırmızı oda dizisinin afişi	22
Şekil 2. Mehmet karakteri*	26
Şekil 3. Nesrin karakteri**	26
Şekil 4. Mehmet'in şiddet mağduriyeti*	28
Şekil 5. Mehmet'in sevgisizliği**	28
Şekil 6. Nesrin'in şiddet mağduriyeti*	29
Şekil 7. Nesrin'in şiddet mağduriyeti**	29
Şekil 8. Alya karakteri	30
Şekil 9. Alya'nın kendisini suçlaması.....	31
Şekil 10. Alya'nın annesinden gördüğü şiddet	32
Şekil 11. Selvi karakteri	34
Şekil 12. Selvi'nin erken anne oluşu*	35
Şekil 13. Selvi'nin ilk gecesi**	35
Şekil 14. Selvi'nin gördüğü şiddet*	36
Şekil 15. Selvi'nin merhameti**	36
Şekil 16. Boncuk karakteri.....	37
Şekil 17. Boncuk' un çocukluğu*	38
Şekil 18. Boncuk' un şahit olduğu şiddet**	38
Şekil 19. Boncuk' un hayali arkadaşı*	39
Şekil 20. Boncuk' un yok oluşu**	39
Şekil 21. Masumlar apartmanı dizisinin afişi	40
Şekil 22. Safiye karakteri*	42
Şekil 23. Safiye'nin takıntısı**	42
Şekil 24. Masumlar Apartmanı çöp biriktirilen daire	43
Şekil 25. Safiye'nin annesinin şiddeti*	44
Şekil 26. Safiye'nin halüsinasyonu**	44
Şekil 27. Gülben karakteri*	45
Şekil 28. Gülben'in temizlik takıntısı**	45
Şekil 29. Gülben'in altını ıslatması*	46
Şekil 30. Gülben'in dışarıya çıkması**	46
Şekil 31. Han karakteri*	47
Şekil 32. Han'ın biriktirme hastalığı**	47
Şekil 33. Han'ın şiddet uygulaması*	48
Şekil 34. Han'ın şefkate ihtiyacı**	48
Şekil 35. Neriman karakteri*	49
Şekil 36. Neriman'ın mazoşizmi**	49
Şekil 37. İnci karakteri*	50
Şekil 38. İnci'nin gördüğü şiddet**	50
Şekil 39. Sadakatsiz Dizisinin Afişi	51
Şekil 40. Asya karakteri*	53
Şekil 41. Asya'nın öfkesi**	53
Şekil 42. Volkan'ın Mert'e şiddeti*	54
Şekil 43. Volkan'ın Derin'le ilişkisi**	54
Şekil 44. Volkan'ın Asya'ya şiddeti*	55
Şekil 45. Asya saldırıya uğruyor**	55

Şekil 46. Volkan karakteri*	56
Şekil 47. Asya ve Volkan**	56
Şekil 48. Volkan'ın Asya'ya şiddeti*	57
Şekil 49. Volkan Asya'yı tehdit ediyor**	57
Şekil 51. Derin karakteri*	58
Şekil 50. Volkan ve Derin**	58
Şekil 52. Nil karakteri *	59
Şekil 53. Nil şiddete uğruyor**	59
Şekil 54. Selçuk karakteri *	60
Şekil 55. Selçuk'un Asya'ya şiddeti**	60
Şekil 56. Doğduğun ev kaderindir dizisinin afişi	61
Şekil 57. Zeynep karakteri*	63
Şekil 58. Zeynep ve Mehdi**	63
Şekil 59. Zeynep ve Benal*	65
Şekil 60. Zeynep ve Müjgan**	65
Şekil 61. Mehdi karakteri*	66
Şekil 62. Mehdi ve Zeynep**	66
Şekil 63. Mehdi Zeynep'e bağırıyor*	67
Şekil 64. Mehdi ve Zeynep tartışıyor**	67
Şekil 65. Sakine karakteri*	68
Şekil 66. Sakine ve Nermin**	68
Şekil 67. Nermin karakteri	69
Şekil 68. Bayram karakteri	70
Şekil 69. Bir başkadır dizisinin afişi	71
Şekil 70. Meryem karakteri	73
Şekil 71. Peri karakteri	74
Şekil 72. Yasin karakteri	75
Şekil 73. Ruhiye karakteri	76
Şekil 74. Sinan karakteri	77

RESİMLER LİSTESİ

Resim 1. Çocuğa şiddet	8
Resim 2. Çocuğa aile içi şiddet.....	9
Resim 3. Dünyada tecavüz sayıları.....	15
Resim 4. 15 yaşında çocuğa taciz ve tecavüz	16
Resim 5. Erkek çocuğuna tecavüz	17
Resim 6. Siber şiddet örneği.....	19
Resim 7. Kırmızı oda youtube 1. bölüm yorumları	84
Resim 8. Kırmızı oda Youtube 2. bölüm yorumları	85
Resim 9. Kırmızı oda twitter paylaşımları 1	85
Resim 10. Kırmızı oda twitter paylaşımları 2.....	86
Resim 11. Masumlar apartmanı youtube 1. bölüm yorumları	92
Resim 12. Masumlar apartmanı youtube 2. bölüm yorumları	92
Resim 13. Masumlar apartmanı twitter paylaşımları 1	93
Resim 14. Masumlar apartmanı twitter paylaşımları 2.....	93
Resim 15. Sadakatsiz youtube 1. bölüm yorumları	99
Resim 16. Sadakatsiz şiddet sahnesine gelen yorumlar.....	99
Resim 17. Volkan karakterinin sahnesine tepki	100
Resim 18. Doğduğun ev kaderindir youtube yorumları 1	106
Resim 19. Doğduğun ev kaderindir dizisi youtube yorumları 2.....	106
Resim 20. Bir başkadır dizisi fragman izlenme sayısı.....	111
Resim 21. Bir başkadır dizisi youtube yorumları 1	112
Resim 22. Bir başkadır dizisi youtube yorumları 2	112

ÖNSÖZ

Öncelikle bu çalışma sürecinin her aşamasında, bana yol gösterip, ışık tutan, yardımlarını hiç esirgemeyen beni her düştüğüm anda motive eden değerli yüksek lisans tez danışmanım Sayın Dr. Öğr. Üyesi Özlem Derin'e teşekkür ederim.

Bu yorucu sürecimin her aşamasında yanımda, olan her nazımı çeken, annem, babam ve kardeşime; anketlerimin daha fazla kişiye ulaşması için çabalayan öğrencilerim ve arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Tüm stresli süreçlerimi yöneten, bana inancını asla kaybetmeyen, sabırla benden desteğini hiç esirgemeyen hayat arkadaşım Onur Akkaya'ya teşekkür ederim.

Çalışmamın Sosyoloji Anabilim dalına katkı sağlaması ve bu alandaki çalışmalara örnek olması temennisiyle.

GİRİŞ

Çağımızın en büyük problemi olan şiddet, yüzyıllardır etkisini arttırarak farklı görünüşleriyle günümüze ulaşmıştır. Cinsiyet, zaman, mekân, ailevi bağ, din, dil, ırk ayrımı olmaksızın her canlının karşılaştığı bir olgu haline gelmiştir. İnsanın en ilkel halini yansıtan şiddet kavramı uygulanma biçimi bakımından farklılıklar göstermektedir.

Şiddet, şiddet türleri ve medyada şiddet söylemleri üzerine literatürde oldukça fazla çalışma bulunmaktadır. Literatür incelemeleri yapıldığında en fazla uygulanan şiddet türü fiziksel şiddet, ardından psikolojik şiddettir. Şiddetin nasıl uygulandığına, ne oranda uygulandığına dair birçok araştırma yapılmıştır. Fakat geleneksel ve sosyal medya üzerinden bu şiddet türlerinin yansması üzerine sınırlı çalışma yapılmıştır. Covid-19 pandemi döneminin getirdiği kısıtlamalarla beraber Türkiye’de dizi izleme alışkanlığı ve psikoloji ana temalı dizilere yönelim artmıştır.

Çalışmanın birinci bölümünde şiddetin tanımı, nedenleri ve çeşitlerinden bahsedilmiştir. İkinci bölümünde ise toplum içerisinde büyük bir sorun haline gelen ve yankı uyandıran fiziksel ve psikolojik şiddetin görünür olduğu en popüler beş dizi (*Kırmızı Oda, Masumlar Apartmanı, Sadakatsiz, Doğduğün Ev Kaderindir, Bir Başkadır*) ve karakterleri ayrıntılı bir şekilde analiz edilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde araştırmanın konusu, amacı, önemi, sınırlılıkları ve varsayımları anlatılmıştır. Dördüncü bölümde ise izleyicilere yapılan anketlerin sonuçları ve medya üzerinden diziler hakkında yapılan yorumlar değerlendirilmiştir.

Geleneksel medya organlarının yanında sosyal medyanın kullanımının yaygınlaşması ile bireyler diziler ile alakalı yorum, eleştiri ve tepkilerini dile getirebilmişlerdir. Bu sayede araştırmamızı destekleyecek somut veriler ortaya çıkmıştır.

Yapılan araştırma dizilerin, büyük bir toplumsal sorun haline gelen şiddet olgusunun medya ve toplum üzerinde olumu veya olumsuz bıraktığı etkinin sonuçlarını ve çözüm önerilerini bize sunmaktadır.

BİRİNCİ BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Şiddetin Tanımı

Şiddet; çok boyutlu olması sebebiyle zaman, mekan ve toplumdaki topluma farklılık gösteren küresel bir kavramdır. İnsan yaşamının her alanında görünürlüğü ve uygulanma düzeyi gittikçe artan önemli bir toplumsal sorundur. 20. yüzyıl, Lenin'den esinlenerek Arendt tarafından "şiddet çağı"¹ olarak tanımlanırken 21. yüzyıl Pentagon tarafından "Ayaklanmalar Yüzyılı" ilan edilmiştir (Özerkmen ve Gölbaşı, 2010, s. 25). Bu bağlamda şiddet yüzyıllardır toplumları etkileyen ve boyutlarını arttıran bir olgu olarak karşımıza çıkmaktadır.

Şiddet terimi köken olarak Latince *Violenta*'dan gelmektedir. Şiddet zorbalık, vahşet, vahşilik, şiddetlilik anlamında kullanılmakta ve güç terimini karşılamaktadır (Cengiz, 2008, s. 4). Türk Dil Kurumu Sözlüğüne göre şiddet kelimesi etimolojik yönden Türkçe'ye Arapça'dan geçmiştir ve sözlükteki ilk anlamı 'bir hareketin, bir gücün derecesi, yeğinlik, sertlik' olarak tanımlanmakla beraber 'karşıt görüşte olanlara kaba kuvvet kullanma, kaba güç, duygu ve davranışlarda aşırılık' olarak da tanımlanmaktadır (Türk Dil Kurumu [TDK], 2020).

Webster sözlüğünde ise şiddet; "yaralamak, kötüye kullanmak, zarar vermek veya yok etmek için fiziksel güç kullanımı" şeklinde tanımlanmıştır (Merriam Webster Learner's Dictionary, 2020).

Şiddet pek çok farklı biçimde kullanılabilen bir terimdir. Bu kullanımlar arasında, "bedene zor uygulama", "bedensel zedelenme"ye neden olma, "kişisel özgürlüğü zor yoluyla kısıtlama", "bozma ya da uymama", "rahatça gelişmesini ya da

¹ "Tarih ve siyaset üzerine düşünmeyi iş edinen hiç kimse, şiddetin insan işlerinde daima oynaya geldiği muazzam rolün ayırdına varmaktan kendini alıkoyamaz" (Arendt, 1996, s. 9.) Herkesin açıklıkla gördüğü bir şeyi hiç kimse sorgulamaz, incelemeyiz. İnsan işlerinde şiddetten başka bir şey görmeyenler, insan işlerinin 'daima gelişigüzel, ciddiyetten ve kesinlikten uzak olduğu' ya da Tanrının sonsuza değin daha büyük askeri birliklerin yanında olduğu kanısına varmıştır. Böylelerinin şiddet ya da tarih konusunda söyleyecek başka bir şeyi yoktur. Geçmişe ilişkin kayıtlara anlamlı bir şeyler bulmak için bakan herkes, şiddeti marjinal bir fenomen olarak görmek durumundadır. (1996, s.10) tarihte şiddetin başka bir rolü daha vardır, devrimci bir rol; Marx'ın sözlerine göre, eski toplumun ebesidir o, göğsünde de yepyeni bir toplum taşır; toplumsal hareketin donmuş ve ölmüş siyasal biçimlerini alt etmekte ve parçalamakta kullandığı bir araçtır o" (1996, s. 184).

tamamlanmasına engellemek üzere bazı doğal süreçlere, alışkanlıklara, vb. yersiz kısıtlamalar getirme", "anlamların çarpıtılması", "büyük güç, sertlik ya da haşinlik", "kişisel duygularda sertlik" ve "tutkulu davranışlara ya da dile başvurma" bulunuyor (Hobart, 1996, s. 52).

Son yıllarda “şiddet olayı” kavramı oldukça sık kullanılmaktadır. Bu kavram çevreyi, insanları korkutmak, sindirmek için uygulanan hareketleri, ortaya çıkarılan olayları tanımlar. Şiddet olayı bir kişiye yönelmişse genel olarak suç, bir topluma ya da gruba yönelmişse terör olarak kabul edilir. (Köknel, 2013, s.33). Yani şiddet terimi daha tekil olarak ifade edilebilmektedir.

Psikoloji açısından şiddet tanımlanan sözlük anlamıyla paralellik göstermektedir. Ancak psikolojinin ilgi alanı insan olduğundan, bir gücün, davranışın, eylemin önce insana, canlıya, doğaya, mala zarar vermeye yönelik aşırı kullanılması olarak tanımlanabilir. (Köknel, 2013, s.33).

Psikologlar şiddete yol açan saldırganlığı insanın temel özelliklerinden ortaya çıktığını belirtmektedir. Freud’a göre insanın iki temel içgüdü; saldırganlık ve cinselliktir. (Akkaş ve Uyanık, 2016, s.34). Psikolojide saldırı, saldırganlık (aggression) insana, doğaya, canlıya, eşyaya zarar verme amaçlı bir eylem biçimi olarak tanımlanmıştır. (Köknel, 2013, s.33).

Şiddet; bedene uygulanan işkence, darbe, cinayet, şantaj, tehdit, manipülasyon gibi terimleri ve davranışları kapsayabilir. (Güleç, Topaloğlu, Ünsal ve Altıntaş, 2012, s. 114). Bedene yapılan saldırı olarak uygulanan şiddet diğer türlere nazaran daha ayırt edilebilir ve görünebilir özelliktedir.

Şiddet; vurma, tokat atma, tekmeleme ve zorla cinsel ilişki gibi fiziksel saldırı, devamı küçümseme, gözünü korkutma ve hakaret etme gibi psikolojik istismar şeklinde ortaya çıkabilmektedir. (Keçe, 2020, s.6).

Şiddet boyut olarak fiziksele dönüştüğünde anayasal düzlem tarafından uyarıcı bir belirlenim alanına girer ve daha görünür hale gelir.

Bu kavramsal tanımlamaların dışında hukuksal tanımlamalar da önem teşkil etmektedir. Ağır suçlar kapsamına giren şiddet türleri (yaralama, tecavüz, silahla saldırı, gasp etmek, cinayet) ile birlikte daha hafif kabul edilen (tehdit, trafik suçu) Türkiye Cumhuriyeti Ceza Yasasının çerçevesinde cezalandırılır. (Özerkmen ve Gölbaşı, 2010, s. 26).

Genel tanımıyla şiddet, bireyin sahip olduğu güç ile bir kişiye, gruba ya da topluluğa tehdit, şantaj, fiziksel güç ile uyguladığı genel olarak yaralanma veya kayıp ile sonuçlanan bir eylemdir. Şiddet sadece insana karşı değil tüm canlılara karşı uygulanan bir eylemdir. (Erbey, 2018, s.3). Şiddeti uygulayanların, yapılan araştırmalara göre genel olarak çocukluklarında şiddete maruz kaldıklarını ya da buna şahit olduklarını söyleyebiliriz.

Şiddetin çeşitli tanımlarını gerçekleştirdikten sonra kaçınılmaz olarak şiddeti ortaya çıkaran boyutları incelemek gereklidir.

1.2. Şiddetin Nedenleri

Çalışmamızda yer alan internet ve televizyon dizilerinde gösterilen şiddet unsurlarının temelden açıklanabilmesi için şiddetin nedenlerini irdelemek gerekmektedir. Şiddetin kavramsal boyutunu incelerken sadece tanımlamalarla kısıtlı kalmak bize yeterli açıklamaları vermez. Bundan dolayı şiddeti ortaya çıkaran motivasyonları incelemek gerekmektedir.

Şiddet geçmiş yaşantıların kötü mirasından ve genellikle de cinsiyete dayalı sosyal normlar, ataerkil aile biçiminin bireye ve topluma yansımından kaynaklanmaktadır. (Keçe, 2020, s.6).

Şiddetin pek çok türü vardır ve bunla çocukluktan başlayan travmalarla yetişkin yaşamına kadar izlenebilir. Psikolojik şiddet fiziksel şiddetin ardından en çok uygulanan şiddet biçimidir. Bu nedenle çocukluk çağından başlayarak hem fiziksel hem de psikolojik şiddeti irdelememiz iyi bir temellendirme sunacaktır.

Çocukluğunda fiziksel veya psikolojik şiddete maruz kalmış birey, yetişkinliğinde bu tanık olduğu ya da bir parçası olduğu bu durumu tekrarlayabilir. Çünkü “şiddeti uygulayan zalim”, “şiddete maruz kalan kurban”, ve “şiddeti seyreden kurban” rolleri çocukluk travmalarının özünü oluşturur ve birey bu rollerden birini yetişkinlikte tekrar eder. (Keçe, 2020, s.6).

Psikanalitik kuramın kurucusu Sigmund Freud, ilk dönem çalışmalarında insan davranışının altında yatan iki temel dürtüden bahsetmiştir. Bunlar libido (cinsellik) ve agresyon (saldırganlık) olarak tanımlanmaktadır. Libidonun yaşama gücünü ve yaşamın devamlılığını sağladığını, diğer içgüdü olan agresyonun ise libidinal

dürtülerin engellenmesine bir tepki olarak ortaya çıktığını savunmuştur. (Güneri, 2016, s.11).

Assman'a göre şiddet üç tutkudan kaynaklanır. Bunlar öfke, kıskançlık ve korkudur. (Parman, 2014, s.67).

Öfke kavramı öncelikle duygusal bir tepki olarak ifade edilebilir. Kişiyi tehditlere karşı uyarır ve kendisini tanımaya olanak sağlar. Fakat öfke kontrol edilmediğinde kişinin kendisi ve çevresi için zararlı olabilmektedir.

Yoğun olarak yaşanan öfke duygusu kişiyi saldırgan davranma eğilimini harekete geçirebilmektedir. Saldırgan davranışlarda ise temel olarak başkalarına zarar verme amacı söz konusudur ve hem sözel hem de sözel olmayan şekillerde ortaya çıkabilmektedir. (Soykan, 2003, s.22).

Kıskançlık, kişinin arzu ettiği ya da sahip olduğu ilişkisini kaybetme tehlikesi içerisinde olduğuna yönelik inanç ya da bu tehlikeye karşı duyduğu şüphe olarak açıklanabilmektedir. Buna ek olarak kıskançlık, gerçek bir tehdit olmaksızın önemli kişi ya da ilişkinin kaybına yönelik tehdide karşı gösterilen duygu durumu olarak tanımlanabilmektedir. (aktaran: Cömert, 2020, s.11). Bu bağlamda kıskançlık bireyin var olan ilişkiyi kaybedeceği korkusuyla yaşadığı duygular bütünüdür.

Korku kavramı ise içinde bulunan duruma değil, bireyin bu durum için geliştirdiği düşüncelere verdiği tepkidir. Kişilere korku tepkilerini neden verdikleri sorulduğunda çoğunlukla rasyonel bir açıklama getirememektedirler. Çünkü korku tepkileri durumdan değil, durum için geliştirilen fikirlerden kaynaklanmaktadır. (Gençöz, 1998, s.10). Korku faktörleri kişiden kişiye değişmekle beraber genellikle bireyin tehlikeye düştüğü veya düşeceğini hissettiği zaman dilimlerinde ortaya çıkmaktadır.

Şiddetin biyolojik nedenler arasında, erkeklik hormonunun etkisi, şizofreni gibi bazı akıl hastalıkları ve anti-sosyal kişilik bozukluğu gibi bazı ruhsal bozukluklar sayılabilir. Psikolojik nedenler arasında, şiddeti uygulayan kişilerin uygulayacakları bu şiddet karşısında elde edecekleri kazancın, şiddetin maliyetinden daha fazla olduğunu düşünmesi ve buna devam etmesidir. (Yetim ve Şahin, 2009, s.49).

Sosyal nedenler içerisinde ise, şiddet uygulamanın öğrenilen bir davranış olmasından kaynaklı, eğer ailesinde bu davranışa şahit olduysa şiddeti uygulayabilir. Şiddetin toplum tarafından paylaşılan bir değer yargısı olarak görülmesi, yoksulluk,

hayat karşısında şansız olmak, sosyo-ekonomik baskı unsurları da sosyal nedenler arasındadır. (Yetim ve Şahin, 2009, s.49). Şiddet farklı türlerde karşı karşıya kalınan bir unsurdur bu anlamda şiddet türlerini incelemek şiddetin ne denli etkili olduğunu kavramak ve gündelik hayattaki görünümünü fark etmek adına önemli olacaktır.

1.3. Şiddetin Türleri

Bu bölümde kişiye bedensel olarak zarar veren fiziksel şiddet, duygusal olarak manipüle eden psikolojik şiddet, kişinin maddi durumundan faydalanma ya da yoksun bırakmaya yönelik ekonomik şiddet, cinsel eylemlerden ve ifadelerden oluşan cinsel şiddet ve son dönemlerde teknolojinin gelişmesi ile daha da görünür olan siber şiddet, diğer adıyla dijital şiddet ele alınacaktır.

1.3.1. Fiziksel Şiddet

Fiziksel şiddet, kişiye tokat atmak, itmek, saçını çekmek, tekmelemekten kişiyi öldürmeye kadar ilerleyebilen davranışlardır. Bu davranışlar genellikle tokat, yumruk, tekme atmak, bir cisimle (sopa, kemer, hortum vb.) kullanarak vurmak, yakmak, kesici aletlerle zarar vermek, boğmak, silahla ateş etmek şeklindedir. (Nalbantçılar, 2018, s.22).

Şiddet türlerinden en görünür olan ve ilk akla gelen fiziksel şiddet vücudun bütünlüğüne zarar vermesi ve izler bırakması sebebiyle en fazla dikkat çeken şiddet türüdür. (Karabacak, 2019, s.10).

Fiziksel şiddet, kişinin kaba kuvvetini korkutma aracı olarak kullanması, sindirmeye çalışmak ve yaptırım aracı olarak kullanmasına yöneliktir. Kişinin doğallığını kaybetmesi, yaralanması veya hayatını kaybetmesine neden olan tüm şiddet eylemlerini kapsamaktadır. (Kurtulmuş, 2018, s.22).

‘Weilburga’ya göre fiziksel şiddetin meydana getirdiği fiziksel saldırganlık dokuza ayrılmaktadır;

- Herhangi bir cisim atma,
- İtmek, sıkıca tutmak,
- Tokat atmak,
- Tekmelemek, yumruklamak,
- Bir cisimle vurmak,

- Defalarca vurmak, dövme,
- Boğazını sıkmak,
- Silah ile tehdit etmek,
- Silah, bıçak kullanmak.' (aktaran, Erbey, 2018, s.9).

Farklı türleriyle ifade edilen şiddetin aslında birbiriyle iç içe geçmiş olduğu göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin, fiziksel şiddet, sıklıkla psikolojik, cinsel ve ekonomik şiddetle beraber uygulanmaktadır. (Öztürk, 2020, s.17).

Fiziksel şiddet ülkemizde ve dünyada, ataerkil toplum yapısıyla yetişmiş bireylerde ve toplumlarda bir çeşit terbiye etme, cezalandırma aracı olarak kullanılması nedeniyle, en sık görülen ve en kolay tanımlanabilen şiddet türüdür. (Başer, 2019, s.25).

Ülkemizde de sıklıkla görülen şiddet türlerinden biri olan fiziksel şiddetin son yıllarda dramatik bir artış gösterdiği görülmektedir. Ataerkil toplumsal yapılanmanın erkek üzerindeki baskı ve beklentilerinin yanından kadın ve çocuklar üzerindeki pasifize etme tutumunun bunu etkilediği söylenebilir. Özellikle gelişmekte olan ülkelerde daha çok rastlanan şiddet sorunu kapsamında kadın ve çocuğa yönelik şiddet unsurlarına sıklıkla rastlanırken, erkekler arasında birbirine uygulanan şiddet vakaları da azımsanamayacak derecede fazladır.

Fiziksel şiddet daha çok aile içinde görülen bir olgudur. İstatistiki verilere göre fiziksel şiddete en çok kadınlar maruz kalmaktadır. (Yetim ve Şahin, 2009, s.50).

Kadına yönelik fiziksel şiddetin en sık görüldüğü durum partnerin uyguladığı şiddettir. (Bişgin, 2018, s.18). *Türkiye'de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet* (2014) araştırmasına göre, boşanmış ya da eşinden ayrı yaşayan kadınların %75'i birliktelikleri döneminde fiziksel şiddete maruz kalıyor. Bekar kadınların %7'si ise birlikte oldukları erkek arkadaşları ya da nişanlıları tarafından fiziksel şiddet gördüğünü ifade ediyor. (aktaran, Öztürk, 2020, s.19).Fiziksel şiddet uygulanan birey yalnızca fiziksel değil, psikolojik olarak da zarar görmektedir.

Türkiye'de 2014 yılında yapılan *Aile içi Şiddet* araştırmasının sonuçları incelendiğinde evlilik ile birlikte şiddetin arttığı bulgusuna ulaşılabilmektedir. Evlilik ile birlikte erkeklerin kadınlara uyguladığı fiziksel şiddet %7'den %34'e çıkmıştır. (Karadeniz, 2020, s.243).

Yukarıda bahsi geçen aynı araştırmadan alınan verilere göre eşine fiziksel şiddet uygulayan erkeklerin %40'ı, cinsel şiddet uygulayan erkeklerin %46'sı geçmişte ebeveyn şiddetine maruz kalmıştır. Aile içi şiddete maruz kalmış erkeklerin %35'i fiziksel, %42'si cinsel şiddet uygulama eğilimindedir. (Karadeniz, 2020, s.257).

Daha çok erkekler tarafından evde uygulanan şiddet; çocuklarda fiziksel yaralanmalar, aşırı korku, özgüven eksikliği, yetersizlik duygusu gibi birçok zarara sebep olabilir. Bu zararları gören çocuk yetişkinliğinde travmasını tekrar edebilir veya tanık olduğu şiddet eylemini gerçekleştirebilir. (Keçe,2020, s.6).

Erkeğin uyguladığı şiddet elbette ki kadın ile sınırlı kalmamaktadır. Erkekler arasındaki şiddet de azımsanmayacak derecede fazladır. Haber kaynaklarına göre İstanbul Kağıthane'de, bir zincir marketin mağaza sorumlusu olan Eren Kısacıkoğlu, görevlendirdiği reyonu beğenmeyen çalışan ile dışarıdan çağırdığı arkadaşlarının saldırısına uğradı. ("Görevlendirdiği reyonu beğenmeyen çalışan", 2021)

Çocuğa uygulanan şiddet haberleri ölümcül sonuçlanmadığı veya aile dışından görgü tanıkları bulunmadığı müddetçe kaynaklara geçmemektedir. Fakat aile içinde çocuğa yapılan şiddet ataerkil toplumlarda öyle normal karşılanmaktadır ki sosyal medya araçlarından bu görüntüler şiddeti uygulayan kişiler tarafından yayımlanabilmektedir.

Sosyal Medyada Tepki Yağmıştı... Küçük Çocuğa Dayak Görüntülerine Savunma: 'Severek Vurdum, Sıkıntı Yok'

Ana Sayfa > Haberler > Gündem

Deniz Gök
Onedio Editörü

5
PAYLAŞIM

7.6b
OKUNMA

22/03, 11:11 | 22/03, 13:13

TikTok'ta küçük bir çocuğa uygulanan şiddet görüntüsü sosyal medyayı ayağa kaldırmıştı. Şanlıurfa'da kaydedilen görüntülerde Aziz Ç. isimli şahsın yeğeni olduğu iddia edilen küçük kıza tokatlayıp ayağını yıkatarak sigara içirdiği görülmüştü. Tepkiler üzerine görüntüleri kaldıran Aziz Ç. yaptığı açıklamada "Severek vurdum, acıtarak değil. Sıkıntı yok" dedi.

Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü ise hem Aziz Ç. hem de çocuğun babası hakkında savcılığa suç duyurusunda bulundu.

Aziz Ç., yeğeni olduğu iddia edilen küçük kıza tokatlayıp, sigara içirdiği ve ayaklarını yıkattığı görüntüleri 'TikTok' uygulamasındaki hesabından paylaştı.

Aziz Ç.'nin paylaştığı görüntülere sosyal medya kullanıcılar tepki gösterdi.

Resim 1. Çocuğa şiddet

Resim 2. Çocuğa aile içi şiddet

Kaynak: ("Çocuğa Dayak Görüntülerine Savunma", 2021)

Sosyal medyada bir video paylaşım uygulaması olan Tiktok'da küçük yaşta bir çocuğun fiziksel şiddete uğradığı ve zorla bütün mamülü içirildiği bir video görüntüsü kılımcı tarafından paylaşıldı. Çok kısa sürede büyük tepki toplayan videonun ardından Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü ise hem baba hem de amca hakkında suç duyurusunda bulundu. Fakat amca severek vurduğu savunmasında bulundu.

Ataerkil toplumlarda çocuklara uygulanan şiddet kimi noktalarda bir sevgi göstergesi olarak tanımlanmaktadır. Erkek çocuklarında başa vurarak yapılan sevgi göstergesi niteliğindeki şiddet, erkekliğin göstergesi olarak güç uygulaması adına başka çocuklara zarar vermesi yönündeki telkinler, çocuğun buna zorlanması çocuğun uğradığı fiziksel ve psikolojik şiddet olarak tanımlanabilir.

Fiziksel şiddetin başlangıcı olarak kabul edilebilecek olan psikolojik şiddeti irdelemek çalışmamız adına destekleyici olacaktır.

1.3.2. Psikolojik şiddet

Fiziksel bir eylem uygulamadan, kişinin ruh sağlığını bozmaya yönelik gerçekleştirilen davranışlar psikolojik şiddet olarak tanımlanabilir. Psikolojik şiddet, psikolojik baskı yaparak (bağırma, alay etme, lakap takma, azarlama, sözünü kesme

vb.), davranışlarını kısıtlayarak kişinin aşağılanması, hor görülmesi, kendisini özgüvensiz hissetmesine neden olan şiddet türüdür. (Turan, 2019, s.67).

Kişiye uygulanan bu tür davranışlar kişinin kendisini değersiz, önemsiz, özgüvensiz hissetmesine neden olur. Şiddeti uygulayan birey karşısındaki kişiyi manipüle etmek üzere bu davranışları sergiler.

Bu şiddet türü kimi zaman kişinin kendisini hatalı hissetmesini ya da kendinden kuşku duymasını sağlayacak şekilde onu manipüle etmek ya da yalan ve dedikodu ile diğer insanlara karşı karalama kampanyası olarak da karşımıza çıkmaktadır. (Nalbantçılar, 2018, s.25).

Bu tür davranışlar bireyi psikolojik anlamda geriye iter. Birey kendisini baskı altında hisseder ve öncelikle bu şiddete karşı tepkisiz kalır. Fiziksel bir karşılığı olmadığı için birey başlarda bu şiddet türünü anlayamaz. Sürekli maruz kalınan hakaret, küfür, kısıtlamalar ve tehditler bireyi manipüle eder ve şiddeti uygulayan kişi tarafından kontrole alınır.

Kişinin psikolojisini olumsuz yönde etkileyen, kendisini baskı altında hissettiren, ruhsal anlamda acı çektirmesine sebebiyet veren davranışlar psikolojik şiddet olarak tanımlanır. Bir defalık eylemlerden ziyade sürekli tekrar eden davranışlar da psikolojik şiddet olarak tanımlanır. Örneğin; kişiye yönelik sürekli tehditlerde bulunmak, hakaret içeren sözler söylemek, küfretmek, aşağılamak, sosyal hayatından kısıtlamak vb. (Kurtulmuş, 2018, s.27).

Yapılan araştırmalara göre fiziksel şiddetin temeli olan psikolojik şiddetin aile içerisinde, özellikle kadınlar çocuklar üzerinde görüldüğü gözlemlenmiştir. Yapılan çalışmaların birçoğunda psikolojik şiddet tanımlanırken, psikolojik şiddetin daha çok kadına yönelik şiddet bağlamında incelendiği görülmektedir.

Kadınlara yönelik psikolojik şiddet aynı zamanda duygusal manipülasyon olarak da tanımlanmaktadır. Kadına yönelik psikolojik şiddet, kadını küçük görerek onun bir işi kadın olduğundan dolayı yapamayacağına dair ithamlarda bulunma, kişiliğini ve fikrini önemsememe, bağırma, lakap takma, dış görünüşü ile eleştirilerde bulunup alay etme, iş hayatında ve sosyal hayatında karşısına çıkan fırsatları engelleme gibi pek çok davranışı içerisinde barındırır. (Akkaş ve Uyanık, 2016, s.38). Erkek egemen toplumlarda şiddet, ataerkil değerler, inançlar ve gelenekler üzerinden temellenir.

İstatistiki verilere dayanarak ülkemizde en çok uygulanan şiddet türü kadına yönelik şiddettir. Bu şiddet türü kendi içerisinde de farklı gruplara dağılmaktadır. Verilerde her ne kadar çok fiziksel şiddet verileri fazlaca gösterilse de kadınlar kendilerine yönelik uygulanan psikolojik şiddetin farkında değildirler. Psikolojik şiddet genellikle fiziksel şiddetin önceki adımıdır.

Özellikle ülkemizin de yer aldığı ataerkil toplumlarda, ahlak, namus, kadının cinsel kimliği ve davranışları, tutumu, eylemleriyle özdeşleşmiştir. Erkek bu kavramları korumak ve kollamak adına, baskı, korku sindirme, yıldırma hatta cinayete kadar varan fiziksel şiddeti uygulamakta, kadının kimliğini denetim altında tutmaya çalışarak onun özgürlüğünü yok saymaktadır. (Köknel, 2013, s.193).

Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet (2014) araştırmasına göre, evlenmiş kadınların yarısına yakını (%44), yaşamlarının bir döneminde psikolojik şiddete maruz kalıyor. En yaygın psikolojik şiddet biçimleri, hakaret, küfür, aşağılanma ve küçük düşürülmedir. (aktaran, Öztürk, 2020, s.19).

Burks psikolojik şiddetin kadınlar üzerindeki etkisini şu şekilde özetlemektedir;

Kadının kendisine olan saygısında, kendisine verdiği değerinde ve öz yeterlilik değerinde azalma,

- Herhangi bir sorumluluk almada görülen isteksizlik,
- Duygusal ilişkilerde zorluk,
- Diğer bireylerle kurduğu ilişkiler zorluk yaşama,
- Kendini yetersiz ve beceriksiz hissetme,
- Kişilik gelişimi ile ilgili problemler,
- İntihar düşüncesi ve hayali,
- Kendisine bilerek fiziksel zarar verme eyleminde artış,
- Strese dayalı fiziksel şikâyetler. (aktaran, Akkaş ve Uyanık, 2016, s.38).

Kadın ve çocukların yaşamlarında olduğu kadar şiddeti uygulayan erkeklerin de yaşamlarında psikolojik, sosyal, ekonomik sorunlara sebep olan şiddet, toplumsal bir sorun haline gelmiştir. (Öztürk, 2020, s.18).

Psikolojik şiddet tüm bireylerin üzerinde ağır hasarlara sebep olmaktadır. Bireyler sadece aile içinde ya da ikili ilişkiler arasında değil sosyal hayatın her noktasında psikolojik şiddete maruz kalabilmektedirler. Bu şiddet türünün fark

edilmesi ve onarılması fiziksel şiddete göre daha uzun bir zaman dilimini kapsar. Kişinin çocuk yaşlarında görmüş olduğu psikolojik şiddet yetişkin olduğunda sosyal hayatının her noktasına nüfus edebilmektedir. Çünkü psikolojik şiddet bireyin davranışlarını değiştirebilmektedir. Psikolojik şiddet ile beraber gelen ekonomik şiddet bireyi kontrol altında tutma ve baskı uygulamanın bir başka şeklidir.

1.3.3. Ekonomik Şiddet

Ekonomi bilimi, insanoğlu gereksinimlerinin daha fazla karşılanması için eldeki sınırlı kaynakların kullanım biçimlerini araştırma şeklinde tanımlanabilmektedir. Ekonomi biliminin temel unsuru insan ve toplumdur. Toplumsal olayların çok yönlülüğü ve değişkenliği, toplumsal gelişmeler ve kırılmalar ekonomik değerlere yeni boyutlar kazandırmaktadır. (Büyükbaykal, 2017, s.7).

İnsanların tarım ve yerleşik yaşam ile birlikte ilk ekonomik faaliyetleri sergilediği bilinmektedir. Fakat ekonomik değerlerdeki büyük kırılma ve değişim 18. yüzyılın ortalarında Sanayi Devrimi ile ortaya çıkmıştır.

Sanayi Devrimi İngiltere’de ortaya çıkmıştır. İnsanlık fabrikalaşma ve makineleşmeye yönelmiştir. Sanayiciler kentlere yerleşmiş ya da yeni kentler kurmuşlardır. Bunun sonucunda kentlerde köy ve kasabalar arasında görülen farklılık daha da derinleşmiştir. Kentlerin büyümesi 20. Yüzyılın başlarında Batı Avrupa nüfusunun çoğunluğunun kentlerde bulunmasına neden olmuştur. (Tanilli, 2010, s.116).

Engels’in 1845 yılında yayınladığı *İngiltere’de Emekçi Sınıfın Durumu* isimli kitabında bahsettiği üzere işçi sınıfın kente göç etmesiyle kentte yoğunluk oluşur. Bu bağlamda kentlerin bulunduğu bu modeli planlı değil, bozuk bir düzen, her büyük kentte işçi sınıfının üst üste yığıldığı kenar mahallelerin oluşumu şeklinde tanımlar. (Suda, 2019, s.3). Böylece gecekondu oluşmaya başlar, işçi sınıfının ayrımı daha da belirginleşir.

Ruşen Keleş’in 1998 yılında yayınladığı terimler sözlüğüne göre gecekondu tanımı şu şekildedir; “Gecekondu bayındırlık ve yapı kurallarına aykırı olarak, gerçek ya da tüzel, kamusal ve özel kişilerin toprakları üzerine, toprak sahibinin istenç ve bilgisi dışında, onamsız olarak yapılan, barınma gereksinimleri devletçe ve kent yönetimlerince karşılanamayan yoksul ya da dar gelirli ailelerin yaşadığı barınak türü”dür. (aktaran; Karaman, 2003, s.113).

Türkiye’de de sanayinin gelişmesi ile birlikte hızla köyden kente göç başlamıştır. Fakat gelişmekte olan ülkelerde köyden kente göç ile birlikte kentte konut yetersizlikleri baş göstermektedir. Bu da kuşkusuz gecekondulaşmayı beraberinde getirmektedir.

Köyden kente hızlı göçün sonucunda, modern sektörlerde istihdâm edilemeyen fakir göçmenlerin oluşturduğu yerleşim yerleri, sıklıkla görülen bir olgudur. Geçim sıkıntısının yanında, ümitsizlik, güvensizlik, fuhuş, itilmişlik, yalnızlık duygularının baskınlığı ve uyuşturucu, yüksek suç oranları gibi psiko-patolojik davranış özelliklerinin hâkim olduğu bu yerleşim yerleri, şehir kültürü içinde bir “yan ya da alt kültür” meydana getirmektedir. (Karaman, 2003, s.114).

Kadın Statüsü Genel Müdürlüğü’nün 2008 yılında yayınladığı *Aile İçi Şiddetle Mücadele* el kitabına göre, birini kontrol etmek ya da cezalandırmak amacı ile ekonomik olarak sınırlamak, onun temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayacak hale getirmek için yapılan her türlü eylem ekonomik şiddet olarak kabul edilmektedir. (aktaran, Özgentürk, Karğın ve Baltacı, 2012, s.59).

Ekonomik şiddet, ekonomik kaynakların ve paranın kadın üzerinde bir yaptırım ve tehdit aracı olarak kullanılmasıdır. (Yetim ve Şahin, 2009, s.49). Örneğin bir erkeğin çalışmayan eşinin dışarı çıkmaması için para vermemesi, temel ihtiyaçlarını ona muhtaç olması adına almaması, boşanmış bir eşin nafaka ödememesi ya da çalışan eşinin kendisini aile reisi şeklinde tanımlayarak maddi kaynaklarına el koyması ve kendilerine bağımlı olmasını sağlaması ekonomik şiddet olarak değerlendirilebilir.

Türkiye’de *Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet* (2014) araştırmasına göre, ekonomik şiddete maruz kalan kadınların oranı %24’tür. (Karadeniz, 2020, s.242).

Aynı ekonomik şiddet çocuklar üzerinde de uygulanmaktadır. Harçlıklarını kesmek, para vermemek, ihtiyaçlarını karşılamamak gibi davranışlar da ekonomik şiddet kapsamına girer. (Kurtulmuş, 2018, s.18).

Weilburger’a göre ekonomik şiddet kişinin parasını almak ve geri vermemek, zorla istemediği işte çalıştırmak, istediği halde çalıştırmamak, işe yollamamak veya zorla çalıştırmak, eline hiç para vermemek olarak tanımlanmaktadır. (Aktaran: Kocacık, 2009, s.13).

Ekonomik şiddet genel olarak kadının parasına el koyma, ekonomik özgürlüğünü kısıtlama şeklindedir. (Kocacık, 2009, s.12). Kadına yönelik şiddet

kapsamının içerisine ekonomik şiddet de girmektedir. Çünkü erkek egemen toplumlarda maddi kaynak erkeklerde mevcuttur. Doğal olarak ekonomik şiddet daha çok kadınların maruz kaldığı bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kadından sonra ekonomik şiddete en çok maruz kalan çocuklardır. Çocuk kendi parasını kazanamayacağından ekonomik bir özgürlük elde edemez. Aile fertleri ekonomik olarak çocuğu kısıtlayarak ya da çalıştırıp parasına el koyarak ekonomik şiddet uygular.

‘Türkyılmaz’a göre aile üyeleri tarafından kişiye karşı uygulanan ekonomik şiddet;

- Kişinin çalışmasına ya da işten ayrılmasına sebep olma,
- İhtiyaçları için para vermeme,
- Kişinin gelirine el koyma şeklindedir’. (aktaran Kurtulmuş, 2018, s.19).

Genel anlamda ekonomik şiddet kişiyi maddi açıdan kendine muhtaç etmek, özellikle kadınları ve çocukların özgürlük alanlarını kısıtlamak, kadınların çalışma hayatına katılarak elde edeceği ekonomik özgürlüğü kısıtlamak olarak tanımlanabilir. Bununla beraber çalışan kadının veya çocuğun parasına el koyarak onu sahip olacaklarından yoksun bırakmak ekonomik şiddettir.

Ekonomik güce sahip olmayan birey ekonomik şiddeti kimi noktalarda uygulayamaz. Bununla beraber doğasına en uygun saldırı biçimini keşfeder. Bu vahşi şiddet türü ise cinsel şiddet türü olarak adlandırılır.

1.3.4. Cinsel Şiddet

Cinsellik (*sexuality*), insanoğlunun cinsiyet, toplumsal cinsiyet, cinsel kimlik, cinsel yönelim, sevgi ve üretmeyi kapsayan temel bir boyutudur. (aktaran: Gölbaşı, 2003, s. 3).

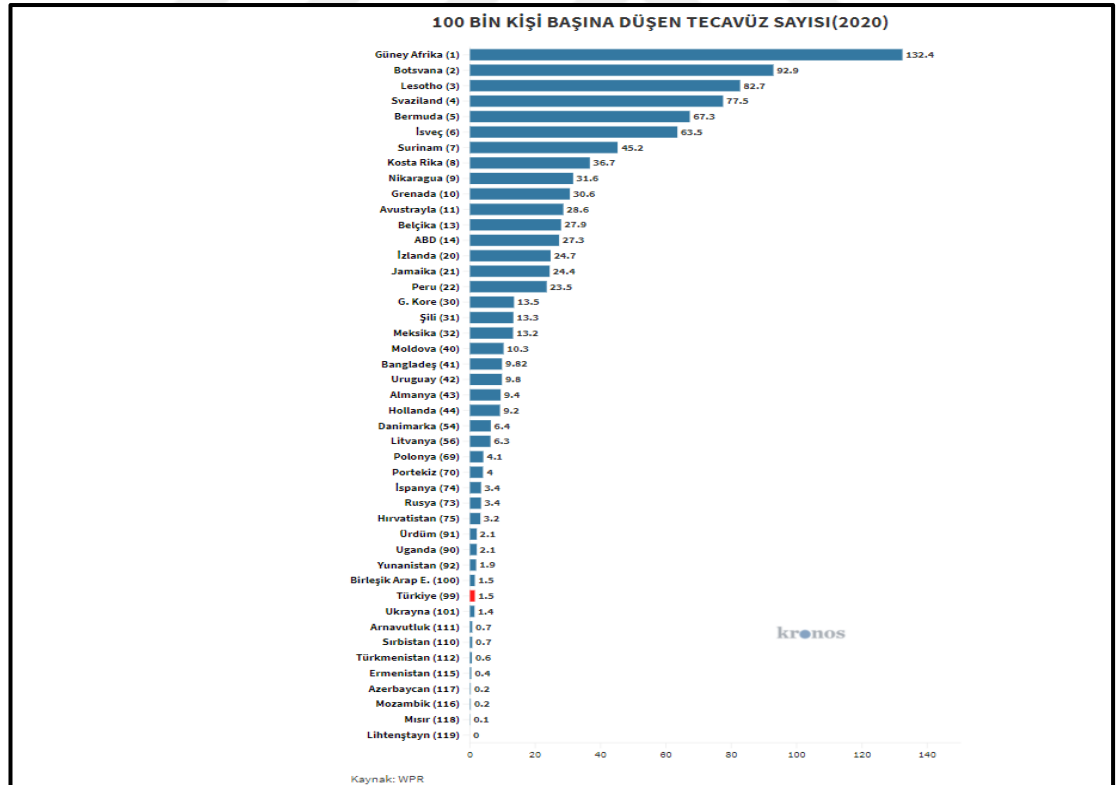
Cinsel şiddet, zorla fiziksel birleşme eyleminin gerçekleşmesi yani tecavüz ile birlikte, bu birleşme için kadının zorlanması, baskı yapılması, sözlü taciz edilmesi gibi eylemleri de içinde barındırır. Cinsel şiddet fiziksel şiddetle beraber görülmektedir.

Cinsel şiddet bireyi istemediği kişilerle ilişkiye zorlamak, doğum kontrol yöntemlerini reddetmek, ensest ilişkiye zorlamak, cinsel organına zarar vermek, cinsel obje şeklinde davranmak, namus ve töre kavramlarıyla boyunduruğu altına almak hatta öldürmekle sonuçlanabilen davranışlardır. (Kurtulmuş, 2018, s.19).

Aile İçi Şiddetle Mücadele Projesi’nde (Aile İçi Şiddet Türleri, 2018, s.9) cinsel şiddet tanımı şu şekildedir;

“Cinsel şiddet, mağdura olan yakınlığına bakılmaksızın herhangi bir kişinin ev ya da işyeri dâhil herhangi bir ortamda cinsel içerikli eylemde bulunması ya da buna kalkışması, istenmeyen cinsel ifadeler kullanılması ya da önerilerde bulunması, baskı yoluyla kişinin cinselliği üzerinde dayatmada bulunmasıdır. Cinsel şiddete örnek olarak; sözle, elle sarkıntılık; dijital ortamda cinsel içerikli fotoğraf, video, mesaj gönderme; istenmeyen öpme, dokunma ya da okşama gibi cinsel içerikli temasta bulunma, istenmeyen cinsel eylemlere zorlama, cinsel ilişkiye zorlama, fuhuşa zorlama, akraba ve yakınlarla yönelik cinsel saldırı ya da cinsel istismar, erken yaşta ve zorla evlendirme, tecavüz, taciz sayılabilir.”,

Amerika Birleşik Devletleri’nde her yıl üç milyon çocuk tacizi ve ihmali iddiası mahkemelere yansımaktadır. Bunların yaklaşık 500.000 tanesi cinsel tacizle ilgilidir. En çok tacizin gerçekleştiği yaşlar 7-13 yaş aralığıdır. (Plotnik, 2009, s.400).

Resim 3. Dünyada tecavüz sayıları

Kaynak: (“Dünyanın Utancı”, 2020)

World Population Review (WPR) adlı internet sitesinin raporuna göre, dünyadaki kadınların yaklaşık yüzde 35'inin yaşamları boyunca cinsel tacize uğruyor. Tecavüzle ilgili verilerin bulunduğu çoğu ülkede, cinsel şiddete maruz kalan kadınların yüzde 40'ından azı yardım isterken, yüzde 10'dan daha azı kolluk kuvvetlerinden yardım talep ediyor. (Dünyanın Utancı, 2020).

WPR'nin 2020 yılında yayımladığı tecavüz istatistiklerine göre, Türkiye'de her 100 bin kişiden 1.5'i zorla cinsel saldırıya uğruyor. Türkiye 119 ülkenin yer aldığı listede 99. sıradadır. WPR'nin raporuna göre, 2020 yılında Türkiye'de bin 71 kişi tecavüz mağduru oldu. (Dünyanın Utancı, 2020).

Resim 4. 15 yaşında çocuğa taciz ve tecavüz

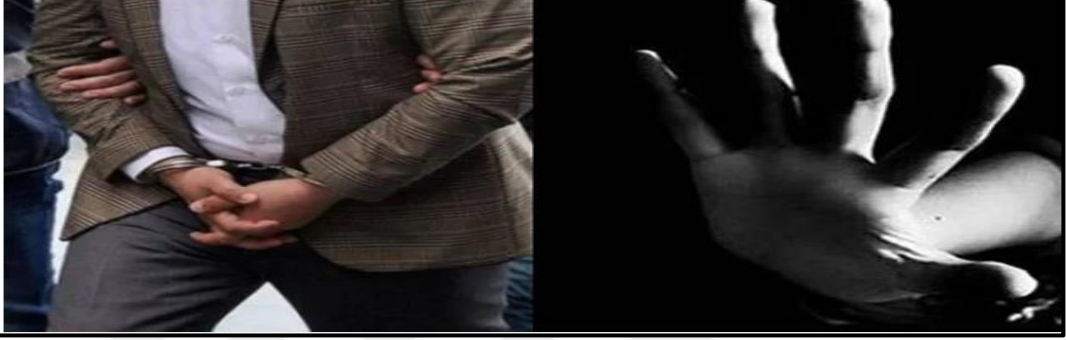
Kaynak: ("15 yaşında çocuğa taciz ve tecavüz", 2020)

Adana'da yaşayan 15 yaşındaki çocuk annesinin sevgilisi tarafından taciz edildi, ardından sosyal medyada tanıştığı bir kişi tarafından tecavüze uğradı. (15 yaşında çocuğa taciz ve tecavüz, 2020). Fakat burada tecavüze uğrayan çocuğun aile ve toplum baskısından dolayı uğradığı cinsel saldırıyı açıklayamadığını görüyoruz. Cinsel şiddette birey yaşanılanı utanç olarak nitelendirir, kimsenin kendisine inanmayacağını düşünür ve durumu açıklayamaz. Türkiye gibi namus ve bekaret kavramı önemli olan toplumlarda cinsel şiddet olaylarının oranları aslında gerçeği yansıtmamaktadır. Olayların üzeri kapatılmakta, ahlak kavramlarına zarar gelmemesi sağlanmaya çalışılmaktadır.

Ankara'da 10 yaşındaki Çocuğa Teyzesinin Oğlu 4 Yıl Boyunca Tecavüz Etti

Ankara'da yaşayan 14 yaşındaki erkek çocuk ablasının dikkati sayesinde 4 yıldır teyzesinin oğlunun da arasında olduğu aynı mahallede oturan 4 kişinin tecavüzüne uğradı. Tecavüz dayak ve işkenceye ceza yağdı.

Eklenme: 08 Mayıs 2021 10:30 - Güncelleme: 08 Mayıs 2021 12:08

Resim 5. Erkek çocuğuna tecavüz

Kaynak: (“Ankara'da 10 Yaşındaki Çocuğa”, 2021)

Tecavüz sadece kız çocuklarına ya da kadınlara yönelik değil, erkeklere yönelik gerçekteşmektedir. Yukarıdaki haber örneğinde olduğu gibi erkek çocuklarına ensest, taciz ve tecavüz sıklıkla görülen bir cinsel şiddet biçimidir.

Cinsel şiddet eyleminde bulunan erkekler karşılarındaki kadını bir partner olarak görmezler. Karşılarındaki kadının bedeni onlar için bir cezalandırma objesidir. (Erbey, 2018, s.11).

Freud'un Oedipus Kompleksi'ne göre erkek küçük bir çocukken annesine bağlı güçlü bağlar geliştirir. Bu babasını kıskanacak kadar yüksek bir bağdır. Babasının annesi ile kendi arasına girebilecek pozisyonda bir tehlike ve rakip olarak görür.

Bu davranışlar ‘Oedipus Kompleksi’ olarak adlandırılır. Çünkü Oedipus Efsanesi, erkek çocuğun içinde bulunduğu durumdan kaynaklanan iki aşırı uçtaki arzuyu bir nebze yumuşatarak anlatmaktadır. Örneğin babasını öldürmek ve annesini karısı olarak sahiplenmek aşırı arzunun bir sonucudur. (Oedipus Kompleksi, 2017).

Freud'un bu kuramına göre anne ile gerekliliği bağı kuramayan birey, yetişkinlik dönemlerinde annesi ile kuramadığı bağdan dolayı kadınları bir cezalandırma objesi haline getirip cinsel şiddet uygulayabilmektedir.

Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet (2014) araştırmasında, yaşamlarının herhangi bir döneminde eşleri ya da birlikte oldukları erkekler tarafından fiziksel ve cinsel şiddete uğrayan kadınların oranı %38, son 12 ay içinde fiziksel ya da cinsel şiddete uğrayan %11’dir. Yalnızca cinsel şiddet görenlerin oranı %12 düzeyindedir. (aktaran, Öztürk, 2020, s.18).

Aynı araştırmadan aktarılan bir başka veri ise şiddete maruz kalmış kadınların %68’i sadece fiziksel şiddete maruz kalmışken, her iki şiddet biçimini bir arada yaşayan kadınların oranı %27’dir. Bu kadınların %5’i ise sadece cinsel şiddete maruz kalmıştır. (Karadeniz, 2020, s.242).

Cinsel şiddeti uygulayamayan, herhangi bir fiziksel temasta bulunamayan birey sanal ortamdan da şiddet uygulayabilmektedir. Hatta cinsel şiddeti uyguladığına dair herhangi bir görüntü elinde mevcutsa siber yolla şantaj yaparak bu cinsel şiddeti tekrarlamaktadır.

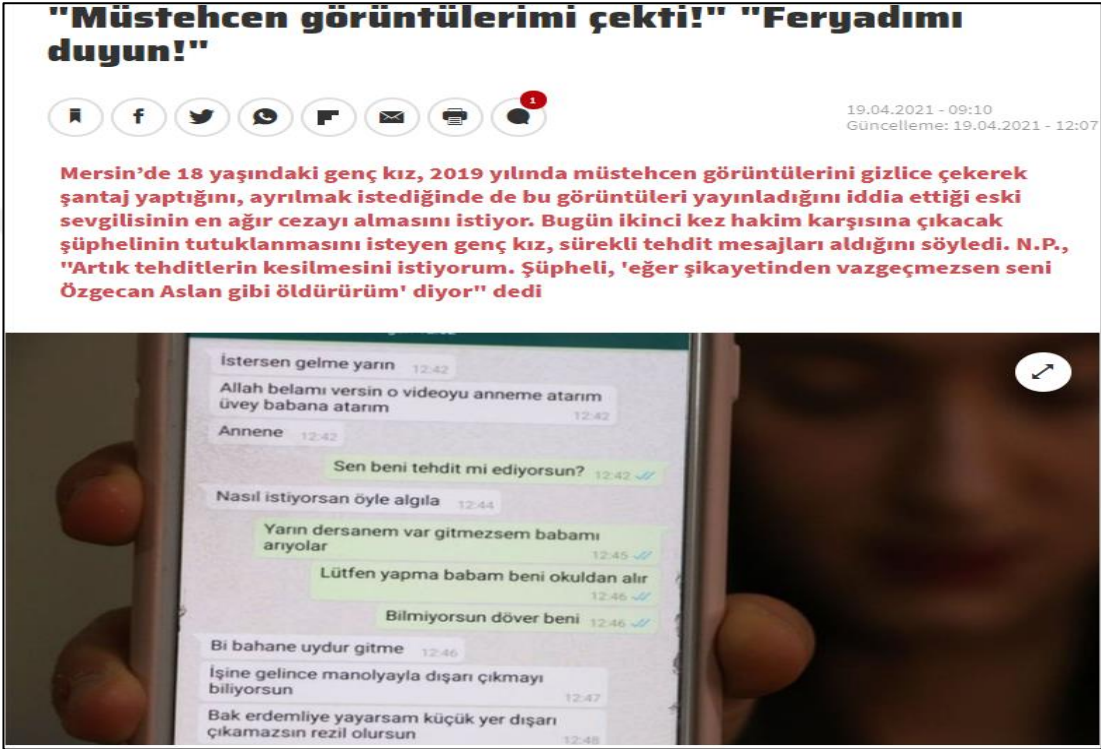
1.3.5. Siber Şiddet

20. yüzyıl ikinci yarısından itibaren bilgisayar teknolojilerinin hızlı gelişimiyle birlikte dijitalleşen dünya, sosyal ve ekonomik yapılarda, gündelik yaşamda ve insan hayatında değişimleri beraberinde getirmiştir. Bilgisayar ve web teknolojilerindeki gelişmeler ve özellikle internet kullanımının tüm dünyada yaygınlaşması, sayısız bilginin ağ ortamına aktarılmasını sağlamıştır. Ağ ortamındaki bu bilgi kümelerinde hemen her türlü konuya ilişkin bilgi bulunabilmekte ve insanlar bu bilgilere tarihte görülmemiş kadar hızlı ve kolay ulaşabilmektedir. (Bozkanat ve Çömlekçi, 2020, s.40).

2010 yılından itibaren sosyal medya araçlarının kullanımı hızla yaygınlaştı. *Facebook, Instagram, Twitter, Tik Tok* gibi sosyal ağ uygulamaları günümüzde en çok tercih edilen uygulamalar arasına girdi. Bu uygulamaların birbiri ile bağlantılı olması kişilerinin kullanımını daha da kolaylaştırdı. Aynı uygulamada hem video paylaşım aynı anda yer bildirimini yapabilir düzeye erişildi. Daha öncesinde paylaşımların yorumları herkese açık iken şimdi paylaşılan ve günlük hikaye olarak adlandırılan ‘*story*’ lere özel cevaplar ve mesajlar gelmeye başladı. Yetişkinler için bu durum her ne kadar kontrol edilebilir olsa da küçük yaştaki çocuklar kontrol edilemeyen bir tehlikenin içerisinde bulunmaktadır.

Siber şiddet, teknolojinin gelişmesi ile beraber diğer şiddet türlerini temel olarak sanal ortamda kişiye yapılan saldırıları kapsamaktadır. Dijital şiddet olarak da literatürde karşılık bulmaktadır.

İnternet ve mobil cihaz kullanımının yaygınlaşması ile sıkça karşılaştığımız siber şiddet kavramı, siber zorbalık, siber taciz terimlerini de kapsamaktadır. Bu saldırılar günlük yaşantımızda tanıdığımız kişilerden gelebileceği gibi, sanal ortamda tanımadığımız kişiler tarafından da gerçekleştirilmektedir. (Turan, 2019, s.67).

Resim 6. Siber şiddet örneği

Kaynak: ("Müstehcen Görüntülerimi Çekti", 2021)

Yukarıdaki haberde görüldüğü gibi bir kadın tanıdığı bir kişi tarafından siber zorbalığa maruz kalmaktadır. Özel görüntülerini yayma tehdidi ile hem siber şiddet hem de cinsel şiddet uygulamıştır. Genç kız reddettiğinde ise tacizci ilk önce videosunu yaymış, bunun üzerine genç kız şikayet edince öldürmekle tehdit etmiştir.

Sosyal ağlar üzerinden iletişim çok basit ve hızlı olduğundan en kolay şiddet uygulanabilen mecralardan biri haline dönüşmüştür. İstatistiksel verilere bakıldığında siber şiddetin yaygınlığını azımsanmayacak derecede fazladır.

Siber şiddet eylemleri şu şekilde sıralanabilir;

- Kişiyi istemediği halde sürekli aramak ve mesaj atmak,

- Kişiyeye isteği dahilinde olmadan pornografik görüntü veya video göndermek,
- Kişiyeye cevap vermediği takdirde ona çeşitli yollardan ulaşacağına dair tehditlerde bulunma,
- Kişinin flörtü, nişanlısı veya eşi tarafından elinde müstehcen fotoğrafı varsa bunun yayılması konusundaki tehdidi,
- Telefonun veya bilgisayarın izinsiz karıştırılması,
- Sosyal medya şifrelerinin zorla alınması, şeklinde ifade edilebilir. Hacettepe Üniversitesi öğrencileri ile yapılan bir araştırmada; sosyal medya hesaplarının şifrelerinin istenmesini kadınların %72,3'ü, erkeklerin %61'i, gün içinde her hareketten haberdar olma istediğini kadınların %55,4'ü, erkeklerin %50,2'si şiddet olarak gördüklerini ifade etmişlerdir. (Özkan, 2019, s. 9).

İKİNCİ BÖLÜM

COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİ ÖZELİNDE TÜRK DİZİLERİNDE İŞLENEN ŞİDDET OLGUSU

2.1. Pandemi Döneminde Değişen Dizi Temaları

Salgın hastalıklar, insanlık tarihi boyunca savaş, kıtlık, doğal afetler gibi nedenlerle ortaya çıkmıştır. Bu hastalıklar insanlarda ekonomik, sosyal ve psikolojik yönden büyük etkilere neden olmuştur. Dünya Sağlık Örgütü (WHO), pandemiyi “birden fazla ülkede milyonlarca insanı etkileyen ve bazen de dünya geneline yayılan büyük ölçekli salgınlar” olarak tanımlamıştır. (aktaran: Hizal, 2021, s. 28). T.C. Sağlık Bakanlığı Covid-19 Bilgilendirme platformuna göre pandemi “bir hastalığın veya enfeksiyon etkeninin ülkelerde, kıtalarda, hatta tüm dünya gibi çok geniş bir alanda yayılım göstermesi” olarak tanımlanmaktadır. (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020).

Dünya Sağlık Örgütü Çin Ülke Ofisi, Çin’in Hubei eyaletinin Vuhan şehrinde 31 Aralık 2019 tarihinde sebebi belli olmayan zatürre vakaları bildirmiş ve 5 Ocak 2020 tarihinde daha önce insanlarda tespit edilmemiş yeni bir korona virüs tanımlamıştır. Bu hastalık Covid-19 olarak adlandırılmıştır. (Budak ve Korkmaz, 2020, s.66). Başta hastalık Vuhan ile sınırlı zannedilirken Covid-19 vakaları tüm dünyada görülmeye başladı.

Covid-19 hastalığı bulaşma hızı çok yüksek olduğundan ulaşım ağlarıyla beraber çok kısa bir sürede dünyaya yayıldı ve Dünya Sağlık örgütü tarafından 12 Mart 2020 tarihinde pandemi kabul edildi. Birçok ülkede sosyal hayat ile ilgili kısıtlama kararları hızla alındı. Öncelikle bireylerin ev dışında sosyalleşebileceği alanlar belirli bir süre kapatıldı. Ardından dünyada kısmi sokağa çıkma kısıtlamaları uygulanmaya başladı. Bireyler evden çalışmaya başladı ve kendilerine ev ortamında ilgilenebilecekleri yeni uğraşlar aramaya başladılar.

Covid-19 Pandemi dönemi Türkiye’de Mart 2020 tarihinde sokağa çıkma kısıtlaması ve karantina kararı alınmasıyla başladı. Okullar *online* eğitim sistemine geçti. Alışveriş merkezleri, restoranlar, kafeteryalar, kıraathaneler belirli bir süre kapatıldı. Bireyler evde daha fazla vakit geçirmeye başladıkça televizyon dizileri ve internet dizilerine yönelim artış gösterdi.

Pandemi dönemi öncesinde dizi akışı belirli bir tema üzerine yoğunlaşmış halde değildi. Her türden dizi ekranlarda yerini bulabiliyordu. Fakat hayatın yoğun akışında pandemi döneminde olduğu kadar yoğun bir izlenme oranı alınamıyordu.

Covid-19 virüsünün beraberinde getirdiği karantina süreci, öncelikle kişileri psikolojik olarak aşağıya çekmeye başlamıştır. İnsanlar kendilerini daha iyi hissedebilmek için evde çeşitli aktiviteler yapmaya başlamışlar ve kişisel gelişim alanına daha fazla yönelmişlerdir. Evde psikolojik gerilim yaşayan bireylerin ekran karşısında daha çok eğlenceye yönelik programlar izlemek için buldukları görülmeye başlanmıştır. Diğer yandan izledikleri yayınlarda kendi yaşantılarından bir parça bulmak istemeleri de kaçınılmaz bir süreci doğurmuştur. Bununla birlikte yapımcıların özellikle insanların içinde bulunduğu buhran durumunu göz önünde bulundurarak farklı psikolojik süreçleri ele alan yeni senaryolara yöneldikleri görülmüştür.

Bizim üzerinde duracağımız ve pandemi döneminde yayına giren ve yayın hayatını sürdüren araştırmamızın konusu olan beş dizi (*Masumlar Apartmanı, Kırmızı Oda, Sadakatsiz, Bir Başkadır, Doğduğun Ev Kaderindir*) izleyicilerden büyük oranda beğeni ve izlenme almıştır. İnsanların izledikleri dizilerde kendilerinden bir parça bulabilmesi reyting oranlarını arttırmıştır.

2.2. Kırmızı Oda Dizisi ve Karakter Analizi

Şekil 1. Kırmızı oda dizisinin afişi

Kaynak: ("Kırmızı Oda Dizisinden Afiş" 2020)

Tablo 1. Kırmızı oda dizisinin künyesi

Format	TV dizisi
Tür	Psikolojik/ Dram
Uyarlama	Gülseren Budayıcıoğlu – Madalyonun İçi Kitabı
Senarist	Banu Kiremitçi Bozkurt
Yönetmen	Cem Karcı
Yapımcı	Onur Güvenatan
Yapım Şirketi	OGM Pictures
Besteci	Fırat Yükselir
Gösterim Süresi	150 dakika
Yayın Tarihi	4 Eylül 2020- devam ediyor
Oyuncular	Binnur Kaya (Doktor Hanım), Salih Bademci (Mehmet), Hande Doğandemir (Nesrin), Melisa Sözen (Alya), Sema Keçik (Selvi), Burcu Biricik (Boncuk)

Kaynak: (“Wikipedia Kırmızı Oda”, 2021).

2.2.1. Kırmızı Oda Dizisinin Konusu

Kırmızı Oda dizisi TV8 kanalında 4 Eylül 2020 Cuma gününden itibaren her cuma akşam 20.00’ da yayınlanan bir psikolojik drama dizisidir. Profesör Doktor Gülseren Budayıcıoğlu’nun *Madalyonun İçi* kitabından uyarlanarak Banu Kiremitçi Bozkurt tarafından senaryolaştırılmıştır. Tamamen gerçek hayat hikayelerini konu alan dizi ilk bölümden itibaren izleyicilerden büyük beğeni kazanmıştır. Kırmızı Oda dizisine bir psikiyatri kliniğe gelen hastaların terapi süreçleri ve hayat hikayelerine yer verilmiştir. Bireylerin geçmişten gelen izlerinin geleceğe olan etkileri dizinin ana temasını oluşturmaktadır.

Dizinin her bölüm başında şiddetin kaynağına ve önlemlerine dikkat çeken Profesör Doktor Gülseren Budayıcıoğlu’nun sesinden bir metin ekranlara yansıyor. Metinlerin içeriği şu şekildedir;

“Şiddet çocuklukta öğrenilen ve daha sonra otomatik bir tepki haline gelen, artık insanoğluna hiç yakışmayan vahşi ve ilkel bir davranış biçimidir. Verilen ağır cezalar bugüne kadar şiddeti dünyanın hiçbir yerinde durduramadı çünkü şiddet köklerini çocukluktan alır. En sık uygulanan biçimi psikolojik şiddet dediğimiz çocuğun en yakınları tarafından aşağılanması, hor görülmesi, değersizleştirilmesi ve daha da önemlisi sevilmemesidir. Çocukken aldığımız yaraların sonraki hayatımızda bizi nerelere götürdüğünü izlerken biraz hüznensek de şiddeti kökünden kurutmak üzere yola çikalım ve hep birlikte şiddetin her türüsüne ‘Dur’ diyelim”. (“Kırmızı Oda 2. Bölüm”, 2020).

Bir farklı bölümde okunan metin şu şekildedir; “Dünyanın hiçbir ülkesi sadece yasalarla, verilen ağır cezalarla şiddeti önleyemedi. Çünkü şiddet çocuklukta öğrenilen ve zamanla alışkanlık haline gelen bir davranış biçimidir. Hayatının bir döneminde fiziksel ya da psikolojik şiddet gören ya da şiddete tanıklık eden çoğu insan daha sonra bu şiddeti başkalarını da uygular ya da ona şiddet gösterecek insanlar alır hayatına. Psikolojik şiddet kişinin en yakınları tarafından aşağılanması, hor görülmesi, değersizleştirilmesi, daha da önemlisi sevilmemesidir. Şiddet gösteren insanlar mutsuz, güvensiz ve kırılığandır. Onları hiç sevmeyen, bir türlü onaylamayan bu dünyaya öfkeli dirler. En yakınlarının açtığı yaraların bedelini başkalarına ödetirler. Çocukken aldığımız yaraların sonraki hayatımızda bizi nerelere götürdüğünü izlerken biraz hüznensek de hep birlikte şiddete ‘DUR’ diyelim.” (“Kırmızı Oda 1. Bölüm”, 2020).

Dizi işlediği konularla ve oyuncu seçimleriyle büyük bir hayran kitlesi kazanmıştır. Reyting sırlamalarında ilk haftadan itibaren Total ve AB’de ilk üç sıradan aşağıya hiç düşmemiştir. Aşağıdaki tabloda incelenen ilk 23 bölümün reyting sıralaması mevcuttur. Kırmızı Oda dizisinin ilk 23 bölümünün incelenme sebebi Boncuk karakterinin hikâyesinin 23. bölümde son bulmasıdır.

Tablo 2. Kırmızı oda reyting sonuçları

TARİH	BÖLÜMLER	TOTAL	AB	KANAL
4 EYLÜL 2020 CUMA	1. BÖLÜM	3. SIRA	1. SIRA	TV8
11 EYLÜL 2020 CUMA	2.BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TV8
18 EYLÜL 2020 CUMA	3.BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TV8
25 EYLÜL 2020 CUMA	4. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TV8
2 EKİM 2020 CUMA	5. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TV8
9 EKİM 2020 CUMA	6. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TV8
16 EKİM 2020 CUMA	7. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TV8
23 EKİM 2020 CUMA	8. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	TV8
30 EKİM 2020 CUMA	9. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TV8
6 KASIM 2020 CUMA	10. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TV8
13 KASIM 2020 CUMA	11. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TV8
20 KASIM 2020 CUMA	12. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	TV8
27 KASIM 2020 CUMA	13. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TV8
4 ARALIK 2020 CUMA	14. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TV8
11 ARALIK 2020 CUMA	15. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TV8
18 ARALIK 2020 CUMA	16. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TV8
25 ARALIK 2020 CUMA	17. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	TV8
1 OCAK 2021 CUMA	18. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	TV8
8 OCAK 2021 CUMA	19. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	TV8
15 OCAK 2021 CUMA	20. BÖLÜM	2.SIRA	1. SIRA	TV8
22 OCAK 2021 CUMA	21. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	TV8
29 OCAK 2021 CUMA	22. BÖLÜM	3. SIRA	1. SIRA	TV8
5 ŞUBAT 2021 CUMA	23. BÖLÜM	3. SIRA	1. SIRA	TV8

Kaynak: (“Acunn.com Reyting Sonuçları”, 2020-2021).

2.2.2. Mehmet ve Nesrin Karakteri

Şekil 2. Mehmet karakteri*

Şekil 3. Nesrin karakteri**

* **Kaynak:** (“Mehmet’in Güven Problemi”, 2020). ****Kaynak:** (“Nesrin’in Gerçek Hikayesi”, 2020).

Mehmet ve Nesrin, Doktor Hanımın kliniğine çift terapisine gelen evli bir çifttir. Nesrin, Mehmet’ten fiziksel ve psikolojik şiddet gören bir kadındır. Nesrin karakteri Mehmet’ten boşanmak istemekte fakat Mehmet bunu kabullenememektedir. Boşanmama şartı olarak Nesrin Mehmet’ten bir psikologdan yardım almasını ister ve bu sayede kliğine gelirler. Fakat Nesrin psikoloğun Mehmet’in probleminin ne denli büyük olduğunu göstermek amacıyla almış oldukları randevuya geç gelir. Mehmet bu duruma çok sinirlenir, doktor hanımın odasına girer, eşinin geç kaldığını bu duruma çok öfkeli olduğunu ve geliş sebebini anlatır ve aralarında şu diyaloglar geçer;

Mehmet (oğlunu arar): Alo, Ali nerde bu annen? Ali bak... Doğru sen nereden bileceksin! Kapat, kapat!

Doktor Hanım: Oğlunuzu aradınız galiba?

Mehmet: Hı hı... Ne dedi biliyor musunuz? Ben annemin bekçisi miyim ya! Hıyar! Affedersiniz... Lafa bak ya. Hep o şımarttı bu çocuğu, hep! Şu lafa bak. Biz babamızla böyle mi konuşurduk? Ben var ya babamla böyle konuşacağım, iki seksen yere yapıştırırdı beni yemin ediyorum! Hıyar!

Doktor Hanım: Siz de döver misiniz çocuklarınızı?

Mehmet: Yani... Bazen. Çok damarıma bastıklarında bir şeyler olur. Ama benim yediğim dayakların yanında onlarınki nedir ki? Bakın... Doktor Hanım ben sinirli bir

adamım, çabuk öfkeleniyorum, çabuk kızıyorum. Biliyorlar, bile bile üstüme geliyorlar, yapmayın diyorum bir rahat durmuyorlar.

Doktor Hanım: Yani dövüyorsunuz hem karınızı hem çocuklarınızı?

Mehmet: Of! Yani şimdi kusura bakmayın ama hani siz de kadınsınız ve ben ne dersem diyeyim onların tarafını tutacaksınız. Ama bir kere de beni dinleyin!

Doktor Hanım: Mehmet Bey, odada ikimizden başka kimse yok ve ben sizi dinliyorum zaten...

Mehmet: Şimdilik... Gelsin. Sizin de kafanızı karıştıracak. Tek ayak üzerinde kırk tane yalan söyleyecek. Görürsünüz!

İlk bölümün başında geçen diyaloglardan bile Mehmet'in büyük öfke problemlerinin olduğu gözlemlenebilmektedir. Mehmet hoşuna gitmeyen her olay karşısında sesini yükseltme eğilimi olan, eşinin kıyafetine, gittiği yerlere, arkadaşlarına ve işine karışan, baskı ve şiddet uygulayan bir eştir. Nesrin bu şiddete eşine duyduğu sevgi nedeniyle boyun eğmekte ve durumu kabullenmektedir. Fakat eşinin, çocuklarına şiddet uygulamaya başlamasından sonra Nesrin çocuklarını alarak evi terk etmektedir. Aralarındaki problemin tek çözümünün ise bir psikoloğa gitmek olduğunu fark eder. Nesrin psikoloğa geldiğinde gözündeki gözlüğü çıkarır ve darp izlerini doktora gösterir. Bir bankada üst düzey yöneticidir. Bulunduğu mevkide saygınlık kazandığı halde eşinden şiddet görmesi onu psikolojik olarak daha kötü etkilemektedir. Saygınlığını yitireceğinden ve aslında şiddet yüzünden öldürülebileceğinden korkup bunu ifade eder.

Mehmet ve Nesrin çalıştıkları bankada tanışılar ve birbirlerine aşık olarak evlenirler. Mehmet fazlasıyla romantik ve nazik bir erkektir. Evliliklerinin ilk yıllarında herhangi bir problem yaşamazlar ama özellikle çocukları olduktan sonra Mehmet'te kıskançlık atakları, paranoya ve psikolojik şiddet ortaya çıkmaya başlar. Bu psikolojik şiddeti uygulama biçimleri arasında telefonunu karıştırma, gittiği yerleri takibe alma, arkadaşlarından haber alma, sürekli şüphe duyarak eşine sesini yükselttilip onu manipüle etme biçimleri gözlemlenmektedir. Mehmet uyguladığı manipülasyonu yeterli görmeyip, eşinin kendisini fark etmesini isteyip psikolojik şiddetini fiziksel şiddete dönüştürmüştür. Bu şiddeti sadece eşine değil çocuklarına da uygulamaktadır ve bu vaka bir aile içi şiddet vakasına dönüşmektedir.

Şekil 4. Mehmet'in şiddet mağduriyeti*

Şekil 5. Mehmet'in sevgisizliği**

* **Kaynak:** ("Mehmet'in Acılı Geçmişi", 2020). ****Kaynak:** ("Sevgi Görmeyen İnsan", 2020).

Dizinin ilerleyen bölümlerinde Mehmet'in neden bu şiddete başvurduğunu görmekteyiz. Mehmet çocukluğunda mutsuz bir ailede büyümüş, babasından sürekli fiziksel ve psikolojik şiddet görmüş bir çocuktur. Ergenlik döneminden sonra ailesinin kendisini fark etmemesi üzerine evde sinir krizi geçirmiş; öfkenin ve şiddeti dışarı vurduğunda aile bireylerinin onu görmezden gelme tavırlarından vazgeçtiklerini ve bunun da iyi hissetmesini sağladığını fark etmektedir. Bundan sonraki yaşantısında farkında olmadan ne zaman göz ardı edildiğini hissetse ya da ikinci plana atıldığını düşünse şiddete başvurmuş.

Hatta ikinci bölümde okulda arkadaşları tarafından şiddete maruz bırakılmakta ve buna tepki göstermediği için bu kez bir de babasından şiddet görmektedir. Babasının şiddet gösterme gerekçesi ise ona yakışmayan sindirilmiş bir evlat olmasıdır. Yıllar sonra aynı durum Mehmet'in oğlunun başına gelir. Oğlu okulda akranları tarafından şiddete maruz kalır ve Mehmet, oğlunun korkak olduğunu düşünmesi nedeniyle ona şiddet uygular. Aslında geçmişte yaşadıklarını eş biçimde uygulamaktadır. Psikolog ile bunun farkına varır, şiddetin öğrenilmiş bir davranış olduğunu anlar ve yaptığı davranıştan dönmeye çalışır.

Şekil 6. Nesrin'in şiddet mağduriyeti*

Şekil 7. Nesrin'in şiddet mağduriyeti**

* **Kaynak:** ("Nesrin'in Geçmişi", 2020). ****Kaynak:** ("Başka Bir Hayat Mümkün mü?", 2020).

Nesrin'in çocukluğunda ise aynı şiddet türünü babası annesine uygulamış, kardeşi ve kendisi bu şiddet türüne şahit olmuşlardır. Çocukluğunda görmüş oldukları bu şiddet içsel olarak onlara normal gelmektedir. Çünkü başka türlü bir yaşantı biçimi görmemişlerdir. Bu şiddet türünü eşi kendisine uyguladıkça öğrenilmiş çaresizlik yaşamakta ve bunu kabullenmektedir. Çocuklarına da aynı şiddet uygulanınca geçmişi hatırlatır ve aynı kaderi onlara yaşatmak istemez. Doktor hanım burada ona kader döngüsünden bahseder ve buna kıracak kişinin yalnızca kendisi olduğunu gösterir. Nesrin kendine ayrı bir yaşam alanı oluşturur ancak Mehmet burada da onu rahat bırakmaz. Yine de, Nesrin bu ayrılık konusunda kararlıdır. Mehmet ile şiddet içeren ve paranoyak tavırlarını bırakana kadar onunla görüşmek istemez. Doktor hanımla düzenli seanslar gerçekleştirdikten sonra Mehmet ve Nesrin durumun ve hatalarının farkına varır ve bunu düzeltmek için uğraşırlar. Dizinin dördüncü bölümü ile Mehmet ve Nesrin hikayesi son bulmaktadır.

2.2.3. Alya Karakteri

Şekil 8. Alya karakteri

Kaynak: (“Doktor Hanımın En Zor Sınavı”, 2020).

Alya karakteri dizinin ikinci bölümünde karşımıza çıkmaktadır. Kliğine girdiğinde kıyafetleri oldukça kötü bir haldedir. Haftalardır hatta aylardır yıkanmamış gibi duran saçları ve çamurlu ayakkabılarıyla herkesin dikkatini çeker. O kadar fazla dikkat çekmek ister ki Doktor hanımla ilk karşılaşmasında bilerek odasında çamurlu ayakkabılarıyla zıplayarak karşısındakinin sabır sınırını ölçmek ister.

Alya hukuk fakültesini birincilikle bitirmiş bir avukattır. Çok varlıklı bir aileden gelmektedir. Ama çocukluğundan itibaren gelen kendine güvensizlik ve kendini değersizleştirme problemi yaşamaktadır. Toplum içinde yadırganan hareketleri olmakla birlikte, insanlarla iletişiminde problemler bulunmaktadır. Bunu üniversitedeki öğretmeni fark eder ve onu Doktor Hanıma yönlendirir. Ayla'nın aynı zamanda konuşmasında takılma problemi de vardır. Başlarda Doktor Hanımı sinirlendirecek davranışlar sergiler. Hatta Doktor Hanım içinden onunla tekrar görüşmemeyi bile düşünür. Çünkü Alya tedaviye açık bir hasta değildir. Birkaç seans sonra Alya, Doktor Hanımın onu dinlediğini ve ciddiye aldığını gördükçe yaşadıklarını anlatmaya başlar.

Alya, çocukluğunda aile içi fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kalmış bir kadındır. Annesi bir aşirete gelin olarak gitmiştir. Babaannesi annesini ve kendisini hiç sevmemektedir. Büyük bir konakta yaşamaktadırlar. Tüm torunlar çok sevildiği

halde istenmeyen gelinin çocuğu üzerine bir de kız çocuğu olması nedeniyle sevilmemektedir. Babası ise Alya doğduğundan beri cinayetten dolayı hapisteymiş. Bundan dolayı Alya baba figürü olmadan büyümüştür ve hep bunun yokluğunu hissetmiştir. Hatta döndüğü gün kızını bile gözü görmemiştir. Yeğenlerine hediye verirken kızını fark etmemiştir. Sevgisizlik içinde büyüyen Alya dışarıdan sevgi aramaktadır ve bu sevgiyi Doktor Hanımda bulmuştur.

Şekil 9. Alya'nın kendisini suçlaması

Kaynak: ("Alya'nın Hikayesinde Son Perde", 2020).

Alya, dedesi, babaannesi, amcaları; yengeleri, kuzenleri, anne ve babası ile aynı konakta yaşamaktadır. Dedesi ölünce Alya'nın babası evin reisi olmuştur. Babası ve babaannesi sürekli yarış halindedir. Babaannesi çok sert ve öfkeli bir kadın olarak sergilemekte ve ev halkına zulmetmektedir. Alya'nın annesi Alya'dan önce erkek bir çocuk doğurmuştur ancak çocuk vefat etmiştir. Ardından Alya doğmuş fakat cinsiyeti nedeniyle istenmeyen bir bebek olmuştur. Babaanne figürünü Ana Kraliçe olarak tanımlamaktadır. Annesinin babaannesine karşı köle gibi olduğunu ifade ederken kendisini de onların kölesi olarak görmektedir. Kuzenlerini prenses olarak tanımlarken kendisini annesinin davranışlarından dolayı nedime olarak konumlandırmaktadır.

Babaannesinden sadece düşüp ağladığı için tokat yemiş olan Alya aynı zamanda annesinden de sürekli fiziksel şiddet görmektedir. Fakat Alya'nın bu hale gelmesinin asıl sebebi geçmişte yaşanan bir olaydır. Her şey, tüm gelinlerin Alya'nın babaannesine hizmet ettiği ve saçına kına yakılacağı bir günde başlamaktadır. Herkesin bir görevi vardır ve Alya'nınki havlu tutmaktır. Kınayı Alya'nın annesi

yakar. Kına tutunca diğer gelinler dışarı çıkar, Alya'nın annesi ise babaannesini yıkar. Son dökülen suyun fazla sıcak olması nedeniyle annesi ve babaannesi arasında çıkan tartışmayı izleyen Alya, annesinin karşı koymasını hoşnutlukla izlemektedir. Fakat Alya'nın annesinin ayağı kayar babaannesi de ona tutunduğu için yere düşer başını taşa çarpar. Böylelikle Alya'nın babaannesi vefat ettiğini görürüz. Tüm ev halkının banyoya toplanmasıyla, olayın şahidi olan Alya parmağı ile yapan kişinin annesi olduğunu işaret eder. O günden itibaren sürekli işaret parmağı ile oynamaya başlar ve sıkıca sararak kangren durumuna getirmeyi devamlı bir edim olarak uygulamaya başlar.

Annesi Alya'nın kendisini işaret etmesiyle polisler tarafından gözaltına alınmıştır. Alya hareketinden dolayı büyük bir pişmanlık duymaktadır. Süreç devam ederken Alya mahkemeye tanık olarak çıkarılsa da konuşmakta zorlanır ve bayılır. O günden beri konuşmakta güçlük çekmektedir. O günün ardından olayın üstü kapanmış ve Alya'nın annesi hapse atılmıştır. Doktor Hanım seanslarla Alya'nın doğruyu söylemesinin suç olmadığını ve yapması gerekenin bu olduğunu ona anlatmaya çalışmıştır.

Şekil 10. Alya'nın annesinden gördüğü şiddet

Kaynak: ("Annesi Alya'ya İşkence Ediyor", 2020).

Cezasının ardından anne hapisten çıkar ve konağa geri döner. Anne ve babanın iletişimi azalmıştır. Annesinin Alya'ya olan düşmanlığı giderek artmıştır. Annesi hiçbir kişisel ihtiyacını karşılamamakta ve Alya arkadaşları tarafından dışlanmaktadır. Annesi ile baş başa kaldığı anlarda zulüm görmekte, bayılana kadar fiziksel olarak şiddete maruz kalmaktadır. Vücudundaki izleri gören babasının izlerin nasıl oluştuğunu sorması Alya'nın korkusu nedeniyle sonuçsuz kalmıştır. Ardından babası

Alya'yı doktora götürmektedir. Alya'nın şiddet gördüğünü anlayan babası eve daha erken gelmeye başlar ve Alya'yı yalnız bırakmaz. Bu olayların ardından aile kavramının ortadan kalktığı görülmektedir. Alya'nın yeme biçimi bile süreçten etkilenmekte ve bir çocuk gibi beslenmektedir. İlerleyen bölümlerde Alya'nın sürt ve bisküvi yediği görülmektedir. Annesi ve babası sistematik olarak kavga ederken Alya da bunlara şahit olmaktadır. Doktor Hanım seanslarla ve sevgisiyle bunların geride kaldığını anlatmaya çalışır.

İlerleyen bölümlerde Alya'nın annesinin psikolojisinin git gide bozulduğu görülmektedir. Sürekli Alya'yı öldüreceğini ve kaderlerinin böyle olduğunu söyler. Alya'yı sandalyeye bağlar ve Alya'nın gözlerinin önünde sen yoksun ben varım orada oturan benim diyerek kendisini asar. Doktor Hanım tüm bu duyduklarından sonra hasta olanın Alya değil annesi olduğuna ikna etmeye çalışır. Alya'nın tüm bu olaylardan dengesi tamamen bozulmaya başlamıştır. Kabuslar görmeye ve uyku problemi yaşamaya başlar. Babası da yaşadığı kayıplardan sonra hayattan vazgeçmiştir. Alya bu süreçte annesini içinde yaşatır ve onun kıyafetlerini giymeye başlar. Annesini hem unutmak istiyor hem de hiç unutmamak istiyordur. Annesinin hayali suçluluk duygusunu bastırabileceğini düşünmektedir. Alya babasıyla büyür, üniversiteye başlar; ancak garip kıyafetler giymekte ve tuhaf hareketler sergilemektedir. Bir akşam eve geldiğinde babasını kurduğu masada ölmüş olduğunu görür. Dışarı çıkıp polisleri çağırır ve babasını teslim eder. Tüm bu olayları yalnız başına yaşamış olan Alya daha da zor bir psikolojik sürecin içine girer ve Doktor Hanıma gelmesinin de bu olayın ardından gerçekleştiği görülür.

Son seanstan sonra Doktor Hanım Alya'yı evinde ziyaret eder. Terapi sürecinde de sevgisini eksik etmeyen Doktor Hanım Alya'yı hayata döndürür. Son bölümde Alya kıyafetleri ve dış görünüşü değişmiş bir halde kliğine gelir. Yurt dışına gideceğini söyler ve Doktor Hanımla on üçüncü bölümde vedalaşırlar.

2.2.4. Selvi Karakteri

Şekil 11. Selvi karakteri

Kaynak: (“Bazı Kadınların Çocukluğu Hiç Olmaz”, 2020).

Selvi karakteri diziye onuncu bölümde girmektedir. Yaşadığı sorunlardan dolayı evden çıkamayan agorafobi geliştiren bir kadındır. Bu davranışı ilişkilerinde büyük bir problem haline gelince oğlu Doktor Hanımdan yardım ister. Doktor hanımla seanslarını görüntülü görüşme şeklinde gerçekleştirirler.

Selvi sokağa çıkamayan, arkadaşı olmayan ve sosyal yaşantısı bulunmayan elli yaşlarında bir kadındır. Çocuk yaşlarında bulunduğu eve gelin gelen Selvi otuz beş sene o evden dışarı çıkmamıştır. Doktor Hanım neden onunla görüşmek istediğini sorar ve Selvi bir torunu olacağını söyler. Onu görmek için dışarı çıkması gereklidir. Oğlu eğer dışarı çıkmazsa torununu göstermeyeceğini söyler ve Selvi bir psikologdan destek alma kararı alır.

Selvi baba şiddeti gören bir çocuktur. Yoksul bir ailede büyüyen Selvi hiç okula gitmemiştir. Küçük yaşında kardeşi ve annesiyle çalışmaya başlamıştır. Babası Selvi’yi başlık parası ile İstanbul’a zengin bir aileye görücü usulü verir. Evlendiğinde on beş yaşındadır. Eşi kendisinden yaşça büyüktür. Daha önce evlenip boşanmıştır, aynı zamanda iki kızı vardır.

Şekil 12. Selvi'nin erken anne oluşu*

Şekil 13. Selvi'nin ilk gecesi**

* **Kaynak:** (“Selvi'nin İstanbul'daki İlk Günü”, 2020). ** **Kaynak:** (“Selvi ve Rızanın”, 2020).

Selvi evde hizmetçi olarak da görülmüş, sürekli ev işlerinde kullanılmış ve söz almak istediğinde eşinden fiziksel şiddet görmeye başlamıştır. Eşi kendi çocuklarına da şiddet uygulayan bir babadır. Selvi eşinin çocuklarına da annelik etmeye başlar. Selvi'nin eşi yemeğin ya da kahvenin istediği gibi olmaması ya da zamanında önüne koyulmaması gibi durumlar nedeniyle Selvi'ye şiddet uygular ve evden dışarı çıkmasına asla izin vermez. Sürekli argo konuşan, eşine ve çocuklarına psikolojik şiddet uygulayan bir erkektir. Bir süre sonra Selvi hamile kalır ve eşi çocuk istemediği için Selvi'ye fiziksel şiddet uygular. Sürekli cahil ya da köylü gibi ithamlarla onu azarlamaktadır. Eğer çocuk erkek doğmazsa onu evden göndereceğini söyler. Çocuğu erkek olur ve ardından bir erkek çocuğu daha dünyaya getirir. Hem çocuklarına bakmakta hem ev işi yapmaktadır. Bir yandan da bütün işlere yetişemediği için eşinden sürekli şiddet görmektedir.

Şekil 14. Selvi'nin gördüğü şiddet*

Şekil 15. Selvi'nin merhameti**

* **Kaynak:** ("Aynı Yastıkta İki Yabancı", 2020). ** **Kaynak:** ("Selvi'nin Kocasının Hastalığı", 2020).

Selvi baba evine geri dönemeyeceği ve çocuklarına bakamayacağı için uğradığı fiziksel şiddete göz yummuştur. Eşine ve çocuklarına hizmet etmeye devam etmiştir. Selvi'nin çocukları büyür. Evden çıkamadığı için çocuklarının veli toplantılarına dâhil gidemez. Çocukları hem annelerine hem babalarına karşı tepki gösterir, fakat babaları onlara da şiddet uygular. ("Sen Hiç Korkunun Gölgesinde", 2020). Ardından çocuklar yetişkin yaşa gelir ve bir oğlu vefat eder. Evden çıkamadığı için cenazesine bile gidemez. Bunun için sürekli kendisini suçlamaktadır. Doktor Hanım seanslarıyla Selvi'yi iyileştirmeye çalışır. Eşi yaşlandıktan sonra fiziksel şiddet uygulamayı bırakır ama psikolojik şiddeti ve hakaretleri devam eder. Sürekli tehdit edilmekte olan Selvi, annesini bile gizlice evinde ağırılar. Annesinin eve gelip gittiğini anlayan eşi bu durum karşısında Selvi'yi evden atmakla tehdit eder. Ardından Selvi'nin eşi evde beyin kanaması geçirip felç olur ve Selvi eşinin kendisine yaptıklarına rağmen ona bakmaya devam eder.

Bir sabah eşinin yatakta vefat etmiş olduğunu görür. Evden çıkamadığı için eşinin de cenazesine gidemez. Ardından Selvi Doktor Hanımla devam eden terapi süreçleri ile dışarıya çıkmayı başarır. Artık gündelik hayata karışmaya başlamıştır. İlk ziyaret ettiği yer oğlunun mezarıdır. Kliğine gelip tedavi sürecine devam eder ve on sekizinci bölümde iyileşip torununu ziyaret etmeyi başarır.

2.2.5. Boncuk Karakteri

Şekil 16. Boncuk karakteri

Kaynak: (“Üç Ermişle Yaşayan Boncuk”, 2020).

Boncuk karakteri diziye on dördüncü bölümde dahil olmaktadır. Eşi tarafından Doktor Hanıma getirilen Boncuk’un üç hayali ermiş dedesi vardır. Doktor Hanıma bunun gerçekliğini anlatmaya çalışır. Boncuk gördüğü halüsinasyonlarla ve davranışlarıyla bir şizofreni hastası olduğunu belli eder.

Boncuk eşi ile Hollanda’da yaşayan genç bir kadındır. Eşinin ismi Sadık’tır. Sadık gündelik olarak rutinlerinin tekrarlanması ve işi dışında hiçbir şeyle ilgilenmemektedir. Farkında olmadan eşine psikolojik şiddet uygulamakta, onun sosyalleşmesine hatta yaşadıkları ülkenin dilini öğrenmesine bile sıcak bakmamakta, bu edimleri gereksiz bulmaktadır. Boncuk sürekli evde yemek yapar ve kendi yalnızlığıyla boğuşur. Arada sırada markete çıkar, ağaçların bol olduğu bir ormanda yürüyüş yaparak eve döner. Böyle bir günün ardından eve döndüğünde üç ermiş dedeyi görmeye başlar. Dedeler onun yalnızlığına çare olmuştur. Onu başka bir adamla evlendirmek istediklerini söylerler. Bu onun kendi eşi karşısındaki savunma mekanizmasıdır ve içinde bulunduğu yerden kurtulmak için başka biriyle evlenmeyi çare olarak düşünmektedir. Boncuk her gün hazırlanıp yeniden evleneceği günü bekler. Eşi bu durumla baş edemez. Boncuk evde sinir krizleri geçirmekte ve etrafa zarar vermektedir. Sadık Boncuk’u da alıp İstanbul’a Boncuk’un kardeşinin ve eniştesinin yanına gelir.

Doktor Hanımla görüşmeye başlayan Boncuk Doktor Hanıma güvendikten sonra yaşadıklarını anlatmaya başlar. Çocukluğu yoksul bir ailede geçen Boncuk aile içi şiddet mağdurudur. Seans esnasında misafir kelimesinden çok bahsetmesi Doktor Hanım'ın ilgisini çekince, Boncuk'un hikayesi çocukluk anıları üzerinden işlenmeye ve bu kelimenin kökleri araştırılmaya başlanır. Çocukluğunda, bir akşam misafir gelecek diye hazırlık yapan Boncuk, annesi ve kardeşi babasının eve bir kadın getirdiğini görünce büyük bir şok yaşarlar. Babası annesine, kardeşine ve kendisine şiddet uygulayan bir erkektir. Tek bir kelime dahi söyleyemeden içki sofrasını hazırlarlar.

Şekil 17. Boncuk' un çocukluğu*

Şekil 18. Boncuk' un şahit olduğu şiddet**

* **Kaynak:** (“Boncuk’un Çocukluk Travması”, 2020). ** **Kaynak:** (“Boncuk’un Annesinin”, 2021).

Babasının annesine şiddet uygulamasının yanı sıra, kadın içki masasında oynatılarak aşağılanmaktadır. Buna karşı çıkan Boncuk’u da dövmetedir. Neredeyse her akşam getirdiği kadın evlidir ve kadının kocası evi basar. Boncuk’un babasını öldüresiye döver ve bu kez kendi karısına aynı sofrayı tekrar hazırlar. Çocukları öldürmekle tehdit etmesinin ardından Boncuk’un annesine herkesin önünde tecavüz eder. Bu duruma şahit olan Boncuk bir daha kendini toparlayamaz. O günden sonra annesi hiç konuşmaz ve sadece bir şarkı mırıldanır. Boncuk, Sadık ile evlendikten sonra yaşadığı bu travmaların üzerine bir de yalnızlık çekince halüsinasyonlar görmeye başlar. Zihninde canlandırdığı ve aşık olduğu hayali arkadaşı Can’ı Doktor Hanım’a anlatır. Doktor Hanımın ona tamamen inandığından emindir. İlaçları kullandığı için artık dedeleri görmemeye başlar ve bu durumdan iyice rahatsız olur.

İlaçları almaktan vazgeçer ve sonrasında Can'ı İstanbul'da görür. Can aslında sürekli annesinin mırıldandığı şarkıyı zihninde söylüyordur. Can'ın peşine düşer. Bu esnada evde kriz atakları devam etmektedir. Doktor Hanım ilaçları almadığını anlar ve eşi Sadık'ı uyarır. Bir hastaneye yatması gerektiğini söyler. Fakat Sadık ailesine laf geleceğinden bu isteği yerine getirmez. Artık boncuk evde büyük ataklar geçiriyordur. Can'ın evleneceği kişi olduğunu düşünür. Çünkü eşi Sadık ona asla sevgisini göstermeyen, iletişim kurmayan hatta ona bu süreçte zorla sahip olmaya çalışan bir erkektir. Boncuk zihninde yarattığı bu kişiyle evlenmeyi kafasına koymuştur. Ayrıca kendisinin çok önemli ve seçilmiş bir insan olduğunu düşünmektedir. Bundan dolayı kocasının, kardeşinin ve eşinin kendisini öldüreceğini düşünür. Onlar beni öldürmeden ben onları öldürmeliyim düşüncesiyle yemeklerine fare zehri koyar fakat ocaktaki yemek taşınca onları zehirleyemez.

Şekil 19. Boncuk' un hayali arkadaşı*

Şekil 20. Boncuk' un yok oluşu**

* **Kaynak:** ("Nasıl Bir Koca", 2020). ** **Kaynak:** ("Boncuk Can Gerçeği ile Yüzleşti", 2021).

Boncuk o akşam Can'ı göreceği ve onunla evleneceği düşüncesiyle dışarı çıkar. Can'a doğru koştuğunu sanarken aslında hızla ilerleyen bir kamyonla karşılaşır. Kamyon Boncuk'a çarpar ve Boncuk gerçeklerle yüzleşir. O esnada Doktor Hanım'ın hayalini görür ve hayata tutunur. Ruh ve sinir hastalıkları hastanesine yatırılan Boncuk iyileşmeye başlar. Doktor Hanım onu ziyaret eder. Eşi artık sevgisini nasıl göstermesi gerektiğini anlar ve Boncuk iyileşme belirtileri gösterir. Boncuk'un hikayesi, eşiyle barışma sahnesinin ardından 23. Bölümde son bulur.

2.3. Masumlar Apartmanı Dizisi ve Karakter Analizi

Şekil 21. Masumlar apartmanı dizisinin afişi

Kaynak: ("Milliyet, Masumlar Apartmanı'nın afişi yayınlandı", 2020).

Tablo 3. Masumlar apartmanı dizisinin künyesi

Format	TV dizisi
Tür	Psikolojik/ Dram/ Aşk
Uyarlama	Gülseren Budayıcıoğlu – Madalyonun İçi Kitabı
Senarist	Deniz Madanoğlu- Rana Mamathoğlu
Yönetmen	Çağrı Vila Lostuvalı- Ender Mıhlar- Çiğdem Bozali
Yapımcı	Onur Güvenatan
Yapım Şirketi	OGM Pictures
Besteci	Alp Yenier
Gösterim Süresi	150 dakika
Yayın Tarihi	15 Eylül 2020- devam ediyor
Oyuncular	Ezgi Mola(Safiye), Merve Dizdar (Gülben), Gizem Katmer (Neriman), Birkan Sokullu (Han), Farah Zeynep Abdullah (İnci)

Kaynak: ("Masumlar Apartmanı", 2020).

2.3.1. Masumlar Apartmanı Dizisinin Konusu

Masumlar Apartmanı dizisi TRT1 kanalında 15 Eylül 2020 Salı gününden itibaren her Salı akşam 20.00' da yayınlanan; psikoloji, dram ve aşk ana temalarını barındıran bir televizyon dizisidir. Profesör Doktor Gülseren Budayıcıoğlu'nun *Madalyonun İçi* kitabından uyarlanarak Deniz Madanoğlu ve Rana Mamatlıoğlu tarafından senaryolaştırılmıştır. Gerçek bir yaşam hikâyesini konu alan dizi ilk bölümden itibaren izleyicilerden büyük beğeni kazanmıştır. İkinci bölümden itibaren reyting sırlamasında ilk sıradaki yerini korumuştur.

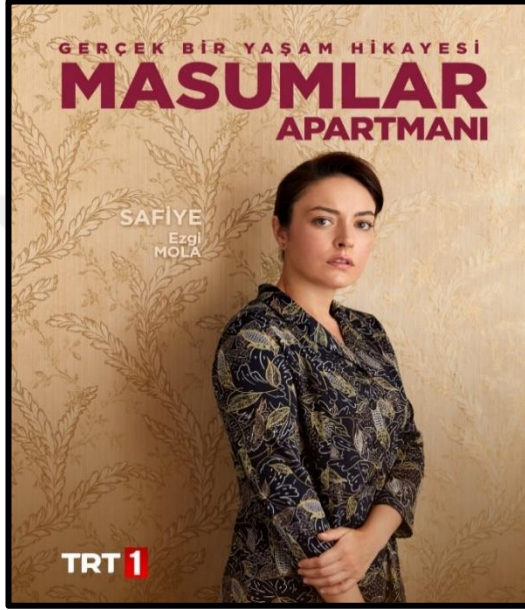
Tablo 4. Masumlar apartmanı reyting sonuçları

TARİH	BÖLÜMLER	TOTAL	AB	KANAL
15 EYLÜL 2020 SALI	1. BÖLÜM	6. SIRA	5. SIRA	TRT1
22 EYLÜL 2020 SALI	2. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1
29 EYLÜL 2020 SALI	3.BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1
6 EKİM 2020 SALI	4. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1
13 EKİM 2020 SALI	5. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1
20 EKİM 2020 SALI	6. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1
27 EKİM 2020 SALI	7. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1
3 KASIM 2020 SALI	8. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1
10 KASIM 2020 SALI	9. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1
17 KASIM 2020 SALI	10. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1
24 KASIM 2020 SALI	11. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1
1 ARALIK 2020 SALI	12. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1
8 ARALIK 2020 SALI	13. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1
15 ARALIK 2020 SALI	14. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1
22 ARALIK 2020 SALI	15. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	TRT1

Kaynak: ("Acunn.com Reyting Sonuçları", 2020-2021).

Dizinin konusu aynı evde yaşayan dört kardeşin yaşamları ve babalarının geçirdiği psikolojik buhranın onların hayatlarındaki etkisini kapsamaktadır. İncelenen her karakterin kendisine özgü bir psikolojik rahatsızlığı bulunmaktadır. Bu hastalıklar onların sosyalleşme süreçlerini ve yaşamlarını zorlaştırmaktadır. Temelde dizi nevrotik rahatsızlıkları bulunan bir aileyi anlatmaktadır. Bu aileye komşu olan bir genç kadın, kardeşi ve dedesinin bu aileyle olan hikayesi izleyicilere sunulmaktadır.

2.3.2. Safiye Karakteri

Şekil 22. Safiye karakteri*

Şekil 23. Safiye'nin takıntısı**

* **Kaynak:** ("Masumlar Apartmanı'nın Safiye'si", 2021). ****Kaynak:** ("Masumlar Apartmanı Safiye'nin Hastalığı", 2020).

Safiye otuzlu yaşlarında iki kız, bir erkek kardeşi ve babası ile aynı evde yaşayan bir kadındır. Obsesif kompulsif bozukluk (OKB) yaşayan Safiye'nin yüksek oranda temizlik takıntısı vardır. Öncelikle eve tanımadığı herhangi birini sokmaz. Aile fertlerinden biri dışarıdan eve girdiğinde üstündekileri tamamen çıkarttırıp bir çöp torbasına koyar. Ayaklarına mutlaka terlik verir. Hemen banyoya girmelerini ve dışarıdan gelen kirden arınmalarını ister. Evde kullanılmayan her şey poşetlerle kaplıdır. Oturduğu yere mutlaka bir bez örter. Evin içinde oda değişimi yaparken bile mutlaka terliklerini değiştirir. Yemek yaparken tüm yiyecekleri sabunla dört defa iyice yıkamaktadır. Çamaşır, bulaşık, hatta kişisel temizliğini bile dört defa sayarak yapmaktadır. Dikkati dağıldığında süresi sayıyı tamamlayana kadar tekrarlamaktadır.

Dışarıdan eve giren her şeyi iyice temizler. Kapı kollarını bile peçete ile tutar. Mutfağına tanımadığı kimseyi sokmaz. Bu takıntısı yüzünden yemeği yetiştirmediği bile olmaktadır. Kız kardeşi Gülben'in gece altını ıslatma problemi vardır. Islattığı her çarşafı bir poşete koyar, bağlar ve bu poşetleri apartmandaki başka bir dairede ileride yıkanıp temizlenir düşüncesiyle saklar.

Şekil 24. Masumlar Apartmanı çöp biriktirilen daire

Kaynak: (“Masumlar Apartmanı’ndaki Çöp Ev Gerçeği”, 2020.)

Erkek kardeşi Han, yaşadığı bir kazada İnci isimli bir kadınla tanışır ve ona aşık olur. Tesadüfi olarak İnci, Safiye’lerin alt katına taşınır. Safiye bu kadın ile erkek kardeşi arasında gönül ilişkisi olduğunu anlar ve çılgına döner. Çünkü erkek kardeşinin onu bırakıp gideceğinden korkar.

Safiye’nin kontrolden çıkmış bir ahlak algısı vardır. Bir erkeği düşünmenin dahi ahlaksızlık olduğunu ifade etmektedir. Böyle bir durumla karşılaştığında kirlenmiş hisseder ve sürekli temizlenme ihtiyacı duyar. Bu davranışlarının altında yatan sebeplerinin dizinin ilerleyen bölümlerinde anne figüründen geçmiş olduğu görülmektedir. Safiye’nin annesi Safiye ve kardeşlerine psikolojik baskı uygulayan bir annedir. Annesi, eşiyle severek evlenmiş fakat eşi onu istemediği ve sevgi göstermediği için, göremediği sevginin acısını çocuklarından çıkaran bir kadındır. Çocuklarına sürekli hakaret etmekte, fiziksel ve psikolojik şiddet uygulamaktadır. Safiye’nin temizlik takıntısı da annesinden yadigar kalmıştır. Safiye zor bir gençlik geçirmiştir. Annesinin aşırı kontrolünden dolayı arkadaşları ile arası bozulmuştur. Akranları gibi dışarıya çıkıp, sosyalleşip aktif bir gençlik geçirememiştir. Lise döneminde okulundan bir erkeğe aşık olur ve annesinin baskısından dolayı gizlice görüşür. Annesi bunu öğrendiğinde Safiye’ye şiddet uygular ve daha fazla yasaklar koymaya başlar.

Bu yasaklar Safiye’yi daha da içe kapanık bir birey haline dönüştürür. Artık evden çıkamayacak hale gelmiştir. Bir fırsat bulup çıktığında annesi yakalar ve Safiye’ye bayıltana kadar şiddet uygular. Yine böyle bir tartışma esnasında annesi felç geçirir ve tekerlekli sandalyede mahkum olur. Safiye annesi ölene kadar ona bakar. Öldükten sonra annesinin ölümünden kendisini sorumlu tutar. Yetişkin bir birey olduğunda yavaş yavaş annesine dönüşmüştür. Onun kıyafetlerini giyer ve onun gibi davranmaya başlar. Annesinin kendisine yaptığı davranışlarının aynısını kendi kardeşlerine ve babasına yapar. Onların dışarıya çıktıklarında ya da farklı biri ile görüşüklerinde; hatta karşı cinsten birini düşündüklerinde bile kirlendiklerini düşünür. Cinsellik-pislik ilişkisini kurar. Annesinin hayalini görmekte ve bu hayalden çok korkmaktadır. Safiye’nin davranışları ve takıntıları artık katlanılmaz bir hal almıştır.

Şekil 25. Safiye’nin annesinin şiddeti*

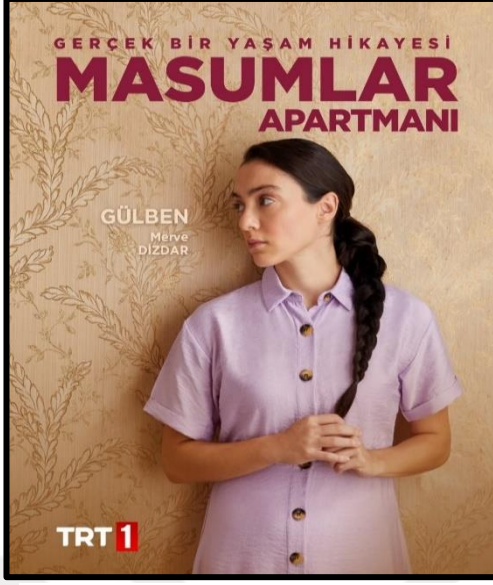

Şekil 26. Safiye’nin halüsinasyonu**

* **Kaynak:** (“Masumlar Apartmanı Fotoğraf”, 2021). ****Kaynak:** (“Masumlar Apartmanı 14. Bölüm”, 2020).

Diğer yandan alt katlarına taşınan aileyi de istememektedir. Han ve İnci arasında gelişen duygusal yakınlaşma da bunu körükleyen en büyük unsurlardan biri olarak görülmektedir. İnci ve ailesine kaba davranır, onların gitmesini ister. İnci’ye çeşitli iftiralar atsa da Han araya girer ve İnci ailesi ile alt dairelerinde oturmaya devam eder. On üçüncü bölüm itibariyle Safiye’nin lisedeki aşkı Naci karşı binalarına taşınır. Safiye başta bu duruma inanamaz ve kafası karışır. Annesinin hayalini daha çok görmeye başlar. Onu düşündükçe bile kendini kirlenmiş hisseder, takıntılı halleri ve atakları artar. Dizinin on beşinci bölümden sonrası Safiye ve lise aşkı Naci’nin hikayesi ile şekillenir.

2.3.3. Gülben Karakteri

Şekil 27. Gülben karakteri*

Şekil 28. Gülben'in temizlik takıntısı**

* **Kaynak:** ('Masumlar Apartmanı Gülben', 2020). ****Kaynak:** ('Masumlar Apartmanı 6. Bölüm', 2020).

Gülben evin ikinci çocuğudur. Ablası gibi obsesif kompulsif bozukluk (OKB) yaşadığı düşünülen Gülben aslında ablası için bu edimi tekrarlamaktadır. Ablasının annesi gibi aşırı baskıcı ve şiddet uygulayan biri olmasından dolayı Safiye'den korkar. Bundan dolayı Safiye ne derse onu uygular. Tüm temizlik takıntılarını harfiyen gerçekleştirir. Küçüklüğünde annesinden sürekli fiziksel ve psikolojik şiddet görmüş olan Gülben'in altını ıslatma problemi vardır. Bilinç dışı yaptığı bu hareket aslında temizliği takıntı haline getirmiş ebeveynlerine vermiş olduğu bir tepkidir.

Gülben Safiye'den daha pozitif daha dışa dönük bir karakterdir. O da ablası gibi evden çıkamaz, fakat bu korkusunun sebebi Safiye'dir. Aslında dışarıya çıkmayı ve farklı duygular tatmayı çok istemektedir. Gizlice aşk kitapları okuyan Gülben romantik ve hayalperest bir kişiliğe sahiptir. Bu kitapları okurken ablasına yakalanır ve ablası kitapları atar. Bu baskılarından dolayı Gülben Safiye'ye karşı baş kaldıracak bir karakter haline gelir.

Sosyal yaşantısı olmadığından ve sadece eve gelen insanları gördüğünden, abisinin arkadaşı Esat'a aşık olur. Onun için evden çıkma cesareti gösterir ve aile şirketlerine gider. Bu aşkı saplantı haline dönüşür ve Esat'a aşık olduğunu düşündüğü kadını önce tehdit eder ardından fiziksel zarar verir.

Şekil 29. Gülben'in altını ıslatması*

Şekil 30. Gülben'in dışarıya çıkması**

* **Kaynak:** ("Masumlar Apartmanı 1. Bölüm", 2020). ****Kaynak:** ("Masumlar Apartmanı Gülben'in Hastalığı", 2020).

Dışarıya çıktığında yaşadığı korkuları zamanla İnci ile yenecek olan Gülben hissettiği sevgi ile düzelmeye yönelik davranışlar sergilemektedir. Esat'a aşık olduğunu düşündüğü kadına fiziksel zarar verip polisin onu almasıyla yaşadığı korku neticesinde aklı başına gelir ve Esat'ın onu sevmediğini, kendisinin kuruntu yaptığı fark eder. Artık ev içinde yaşadıkları durumun iyice farkına varmaya başlamaktadır. Yaşadığı durumun dış görünüşünden kaynaklandığı düşünerek, dış görünüşünü yavaş yavaş değiştirmeye başlar. Abisinin aşık olduğu kadınla dışarıya çıkmaya başlar ve sosyal hayata alışmaya çalışır. Burada onu iyileştirmeye çalışanlar abisi ve aşık olduğu kadın İnci'dir. İnci onun için çok çabalar.

Artık Gülben neden takıntılar geliştirdiklerini anlamaya başlar. Bir yandan öğrenilmiş çaresizlik içindedir, bir yandan da durumu değiştirmek istemektedir. Dizinin on beşinci bölümü ile Safiye'nin aşkına kavuşması için elinden geleni yapmaya başladığını görürüz.

2.3.4. Han Karakteri

Şekil 31. Han karakteri*

Şekil 32. Han'ın biriktirme hastalığı**

* **Kaynak:** ("Masumlar Apartmanı Gerçek Bir", 2020). ****Kaynak:** ("Masumlar Apartmanı 24. Bölüm", 2021).

Han karakteri evin ortanca çocuğudur. Diğer kardeşleri gibi annesinin bakışı ile büyüyen Han, annesi tarafından yatılı okula verilmiştir. Çocukluğunda sergilediği davranışlar şiddet temellidir. Okulda arkadaşlarıyla tartışmakta ve şiddet eğilimi yetişkin bir birey olduğunda da devam etmektedir. Han, okulu bitirdikten sonra üniversite eğitimini arkadaşı Esat ile yurt dışında tamamlamıştır. Uzaklaşmanın ona iyi geldiğini düşünmektedir fakat babasının hastalığından dolayı şirketin başına geçmek için İstanbul'a geri dönmüştür.

Han'ın bir şeyleri kaybetme korkusundan kaynaklanan istifçilik, Dispozofobi (kompulsif biriktirme hastalığı) mevcuttur. Annesinin yaşattığı fiziksel ve psikolojik şiddetin getirdiği travmalar sonucunda özellikle çöpleri, bir çöplükte ya da çekmecesinde biriktirmektedir. Gündüz çok bakımlı ve temiz kıyafetlerle olsa da akşam bir çöplüğe gidip pisliğe bulunmaktan, atıkları biriktirmekten zevk alır. Bu davranışı aslında annesinin ve ablalarının aşırı temizlik takıntılarına yaratmış olduğu bir tepkidir. Han'ın istifçilik hastalığını aile bireyleri dahil kimse bilmemektedir.

Han'ın yaşadığı birliktelikler saplantılı ve baskıcı görünümledirler. Okuduğu okulda kendisiyle ilgilenen rehber öğretmenine benzeyen bir maket mankeni gizli çöplüğüne yerleştirmiştir ve onunla gerçekmiş gibi konuşarak sitemlerini iletmektedir. Bu davranışı bile yaşadığı ilişkilerde karşısındakine ne kadar fazla bağılandığını ve bunu saplantı haline getirdiğini bize göstermektedir.

Şekil 34. Han'ın şiddet uygulaması*

Şekil 33. Han'ın şefkate ihtiyacı**

* **Kaynak:** (“Masumlar Apartmanı 9. Bölüm”, 2020). ****Kaynak:** (“Masumlar Apartmanı 18. Bölüm”, 2021).

Han, bir kazada tesadüf eseri İnci ile tanışır. İnci, Han yaralandığı için suçlu hisseder ve hastanede ona refakat eder. Han bu şefkatten çok etkilenir ve İnci'ye aşık olur. Ertesi gün İnci ve ailesinin kendileriyle aynı apartmana taşınmak istediğini görür. Ablası yabancıların taşınmasını hiç istememektedir. Ama Han İnci'nin orada kalması için elinden geleni yapar. İnci ile çok hızlı bir şekilde evlilik kararı alırlar ve herkesten gizli bir şekilde evlenirler. İnci'nin o esnada ayrılmaya çalıştığı bir eski sevgilisi vardır. Han bunu takıntı haline getirip İnci'ye psikolojik şiddet uygulamaya başlar. Çeşitli kuruntularla baskılar yapar. Şekil 30'da görüldüğü gibi sonunda İnci'nin eski sevgilisine silah doğrultur ve onu korkutur. İnci'yi o kadar manipüle etmiştir ki, İnci sürekli ona boyun eğer. Ama bir yandan İnci'ye çok korumacı yaklaştığı için bu durum İnci'nin çok hoşuna gitmektedir. Çok inişli çıkışlı bir evlilik sürdürmektedirler.

Diğer yandan Han ablalarının davranışlarından aşırı rahatsız olmakta, ama onları bırakmak istememektedir. Onların normalleşmesi için elinden gelen çabayı göstermektedir. Safiye bunu reddederken, aynı zamanda Han'ın onları terk edeceğini ve İnci ile hayatını sürdürmek istediğini düşünür. Han, İnci ve ailesi arasında sıkışıp kalmıştır. Bunun neticesinde istifçilik ve ani öfke patlamalarını daha sık yaşadığı görülmektedir.

2.3.5. Neriman Karakteri

Şekil 35. Neriman karakteri*

Şekil 36. Neriman'ın mazoşizmi**

* **Kaynak:** ("Neriman-Gizem Katmer", 2020). ****Kaynak:** ("Oyuncu Gizem Katmer", 2021).

Neriman en küçük kardeşidir. Aile içerisinde yaşananlara küçük yaşta maruz kalan Neriman'ın çok göz önünde olan bir rahatsızlığı yoktur. Ablaları gibi temizlik takıntısı yaşamaz. Görece daha sosyal, okula giden ve pozitif kalmaya çalışan bir lise öğrencisidir. Ablaları tarafından büyütülen Neriman aslında annesinin kopyalayan Safiye ablasından sürekli psikolojik şiddet ve baskı görmektedir. Astım hastası olan Neriman ablalarının camları açmamasından dolayı krizler geçirmektedir. Abisi Han ile beraber ablalarının durumlarına çok üzülmeyle beraber bu duruma başkaldırmaktadır.

Neriman'ın bu yaşananlara karşı verdiği tepki dizinin sadece birkaç bölümünde, kısa sahnelerde görülebilmektedir. Diğer yandan tepki olarak kendine zarar verme edimi kazandığı görülmektedir. Kolunu kanatana kadar kaşıyan Neriman, üzerine kolonya dökerek çektiği acıdan zevk duymaktadır. (Şekil 33) Bu hastalığının adı mazoşizm olarak tanımlanabilir. Kendi kendini cezalandırmaya yönelik bu kişilik bozukluğunda, Neriman suçluluk duygusu hissedeceği herhangi bir durumda kendisini bu şekilde cezalandırır.

Akranları arasında ablası Safiye'nin lise çağlarında yaşadıklarını yaşamaktadır. Sürekli bir kontrol mekanizması ve namus baskısına maruz kalan Neriman özgürce düşünmemektedir. Bu süreçten çıkmasına sınıf arkadaşı ve komşusu olan, İnci'nin erkek kardeşinin yardımcı olmaya çalıştığı görülmektedir.

2.3.6. İnci Karakteri

Şekil 37. İnci karakteri*

Şekil 38. İnci'nin gördüğü şiddet**

* **Kaynak:** ("Masumlar Apartmanı İnci", 2020). ****Kaynak:** ("Niye Geliyorsun Buraya", 2020).

İnci karakteri Han'ın aşık olduğu kadın ve komşuları olarak karşımıza çıkıyor. Han karakterinde anlatıldığı üzere bir kazada tanışıp ardından komşu olmuşlar ve aralarında gelişen ilişki sonucu hızla evlenmişlerdir. Fakat İnci her ne kadar bağımsız ve ayakları yere sağlam basan bir kadın olarak gözükse de önce çocukluğunda, ardından büyüme sürecinde birlikte yaşadığı ya da ilişki kurduğu erkekler tarafından manipüle edildiği ve baskı gördüğü kavranmaktadır.

Küçüklüğünde alkolik bir babayla ve babaya çok bağlı bir anneyle hayatını sürdüren İnci'nin bir erkek kardeşi vardır. Annesi bu süreçte babası tarafından fiziksel ve psikolojik şiddete maruz kalmıştır. Babası alkollü araç kullanırken bir kaza yapmış ve İnci'nin annesi bu kazada hayatını kaybetmiştir. Dedesi kızını kaybetmenin getirdiği yıkım sonrasında İnci ve kardeşini alkolik olan babalarının elinden alıp kendisi büyütmiştir. Annesi, babası ile kaçarak evlendiğinden dedesi, İnci'nin de böyle olmaması için ona sürekli baskı uygulamaktadır. Ne kadar kaçsa da İnci'nin sevgilisi de alkoliktir ve İnci çocukluğundan gelen bu travmayı alkolik sevgilisini iyileştirmekle atlatmaya çalışır. Farkında olmadığı bu davranışında başarılı olamaz.

Dedesi tarafından manipüle edilen İnci, sevgilisinden ayrılıp Han ile evlendiğinde her ne kadar kaçınmaya çalışsa da bu kez de Han'ı iyileştirmeye çalışır.

2.4. Sadakatsiz Dizisi ve Karakter Analizi

Şekil 39. Sadakatsiz Dizisinin Afışı

Kaynak: ("Wikipedia Sadakatsiz", 2020).

Tablo 5. Sadakatsiz dizisinin künyesi

Format	TV dizisi
Tür	Psikolojik Gerilim/ Dram
Uyarlama	Doctor Foster
Senarist	Kemal Hamamcıoğlu- Dilara Pamuk
Yönetmen	Neslihan Yeşilyurt
Yapımcı	Fatih Aksoy- Faruk Bayhan
Yapım Şirketi	Med Yapım- Mednova
Besteci	Cem Öget
Gösterim Süresi	90 dakika
Yayın Tarihi	7 Ekim 2020- devam ediyor
Oyuncular	Cansu Dere (Asya Yılmaz), Caner Cindoruk (Volkan Arslan), Melis Sezen (Derin Güçlü Arslan), Nazlı Bulum (Nil Tetik), Emir Taro Tekin (Selçuk Dağcı)

Kaynak: ("Wikipedia Sadakatsiz", 2020).

2.4.1. Sadakatsiz Dizisinin Konusu

Sadakatsiz dizisi Kanal D’de 7 Ekim 2020 Çarşamba gününden itibaren her Çarşamba akşam 20.00’ da yayınlanan bir psikolojik gerilim ve drama dizisidir. İlk bölümü 9 Eylül 2015’te yayınlanan İngiliz yapımı *Doctor Foster* dizisinden uyarlanarak Kenan Hamamcıoğlu ve Dilara Pamuk tarafından senaryolaştırılmıştır.

Bu dizinin çalışmamızın içinde bulunma nedeni eş şiddeti ve flört şiddetini ele almaktır. Bunun sosyal medyada ve anket sonuçlarındaki yansımaları bulgular bölümünde analiz edilecektir. Sadakatsiz dizisinin reyting tablosu aşağıda bulunmaktadır. Dizi şiddet ve ihanet temalarını içermekte ve izlenme oranlarında üst sıralarda yer almaktadır.

Tablo 6. Sadakatsiz reyting sonuçları

TARİH	BÖLÜMLER	TOTAL	AB	KANAL
7 EKİM 2020 ÇARŞAMBA	1. BÖLÜM	3. SIRA	2. SIRA	KANALD
14 EKİM 2020 ÇARŞAMBA	2.BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	KANALD
21 EKİM 2020 ÇARŞAMBA	3.BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	KANALD
28 EKİM 2020 ÇARŞAMBA	4. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	KANALD
4 KASIM 2020 ÇARŞAMBA	5. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	KANALD
11 KASIM 2020 ÇARŞAMBA	6. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	KANALD
18 KASIM 2020 ÇARŞAMBA	7. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	KANALD
25 KASIM 2020 ÇARŞAMBA	8. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	KANALD
9 ARALIK 2020 ÇARŞAMBA	9. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	KANALD
16 ARALIK 2020 ÇARŞAMBA	10. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	KANALD
23 ARALIK 2020 ÇARŞAMBA	11. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	KANALD
30 ARALIK 2020 ÇARŞAMBA	12. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	KANALD
13 OCAK 2021 ÇARŞAMBA	13. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	KANALD
20 OCAK 2021 ÇARŞAMBA	14. BÖLÜM	1. SIRA	1. SIRA	KANALD
27 OCAK 2021 ÇARŞAMBA	15. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	KANALD

Kaynak: (“Acunn.com Reyting Sonuçları”, 2020-2021).

Dizi aldatılan bir kadının, eşinden aldığı intikamı üzerine kurgulanmıştır. Doktor Asya ve eşi Volkan çocukları Ali ile birlikte mutlu bir yaşantı sürdürmektedir. Fakat Volkan, bir yandan Derin ile Asya'yı aldatmaktadır. Yakın arkadaşları bu durumu bilmektedirler, fakat geçici bir heves olduğunu düşündüklerinden Asya'ya bunu söylemezler. Asya önce şüphelenmeye başlar ve devamında aldatıldığını keşfeder. Ali'nin babası ile kalmasını istemeyen Asya, hem Volkan'dan hem de Derin'den intikam almak için çeşitli planlar yapar.

2.4.2. Asya Karakteri

Şekil 40. Asya karakteri*

Şekil 41. Asya'nın öfkesi**

* **Kaynak:** ("Sadakatsiz'in Aysa'sı", 2020). ****Kaynak:** ("Sadakatsiz 1. Bölüm", 2020).

Asya Tekirdağ'da özel bir hastanenin başhekimisi olarak görev yapan bir erkek çocuk annesi evli bir kadındır. Volkan Arslan isimli bir mimarla evli olan Doktor Asya'nın mutlu bir evliliği vardır. Fakat son zamanlarda eşinin davranışlarından şüphelenmektedir. Öncelikle eşinin atkısı üzerinde bir saç teli bulur ve en yakın arkadaşları dahil herkesi yakın takibe alır. Fakat saçın sahibi kadını bulamaz. Volkan'ın doğum gününde arabadan eşya alırken gizli bir bölme fark eder. Volkan'ın farklı bir telefonu olduğunu görür. Volkan'ın Asya'yı aldattığı kadın Tekirdağ'ın sayılı zenginlerinden ve eski belediye başkanı Haluk Güçlü'nün kızı Derin Güçlü'dür. Asya fotoğraflara baktığında eşi Volkan'ın iki senedir Derin'le ilişki yaşadığını, hatta arkadaşlarının da bu ilişkiyi bildiğini ve onlarla beraber olduğunu görür ve yıkılır.

Bu durumu öncelikle Volkan'a itiraf ettirmeye çalışır. Fakat Volkan sürekli yalanlar. Bu esnada sevgilisinden fiziksel şiddet gören bir hasta Asya'ya gelir. İsmi Nil olan bu hasta uyku ilacı istemektedir. Durumuna üzülen Asya Nil'e şiddet gördüğü adamdan kurtulması için yardım eder. Nil de Asya'nın durumunu fark ederek üzülür ve ona yardım eder. Volkan'ı takip eder ve Derin ile aldatıldığını kanıtlar.

Bu esnada Derin sürekli Asya'yı kışkırtmaktadır. Hatta Derin, Volkan'dan hamile kalmıştır ve Asya'nın bulunduğu hastaneye giderek ona muayene olmuştur. Asya bu durumu öğrendikten sonra çılgına döner. Volkan'ın banka hesaplarına erişmek için, hem eşinin en yakın arkadaşının eşi olan hem de mali işlerini yürüten Mert ile birlikte olur ve tüm bilgilere erişir. Volkan'ın çocukları için yaptıkları tüm birikimi Derin'e harcadığını öğrenir.

Daha önceden tanışıklıkları olan Derin'in ailesine Volkan'la beraber yemeğe giderler. Bu Asya'nın intikam planıdır. Derin'in babası aynı zamanda şirkette işleri kötü giden Volkan'a maddi destek sağlamak için de bir yatırım yapmıştır. Asya yemekte Derin'in eşi Volkan'la ilişkisi olduğunu ve hamile olduğunu Derin'in ailesine söyler. Asya Volkan'a acı vermek için Mert ile birlikte olduğunu da Volkan'a bildirir. Amacı hem bu durumu gizleyen arkadaşından hem de Volkan'dan intikam almaktır.

Şekil 42. Volkan'ın Mert'e şiddeti*

Şekil 43. Volkan'ın Derin'le ilişkisi**

* **Kaynak:** (“Sadakatsiz’de Geceye Damga”, 2020). ****Kaynak:** (“Sadakatsiz 2. Bölüm”, 2020).

Asya çocukluğunda travmatik bir olay geçirmiştir. Annesi babasının kendisini aldattığını öğrendiğinde bilerek kaza yaparak, babasının ve kendisinin ölümüne sebep olmuştur. Volkan sürekli bu durumu Asya'ya koz olarak kullanmakta, Ali'yi ondan alacağını söylemekte ve tehdit etmektedir. Asya oğlu Ali'nin onu terk edeceği ve babasına gideceği düşüncesiyle korkuya kapılmaktadır. Bundan dolayı bir plan yapar. Volkan'ı eve çağırır ve "Ali seni tercih etti ben de onu öldürdüm" diyerek Volkan'ı çileden çıkarır. Volkan deliye döner ve Asya'ya şiddet uygular. Asya yere düşer, başı kanlar içindedir. O esnada oğlu Ali duruma şahit olur ve bu olaydan sonra Asya boşanma davasında Ali'nin velayetini alır. Volkan da şehri terk eder.

Şekil 44. Volkan'ın Asya'ya şiddeti*

Şekil 45. Asya saldırıya uğruyor**

* **Kaynak:** ("Sadakatsiz'de Asya'nın Tehlikeli", 2020). ****Kaynak:** ("Asya Saldırıya Uğruyor", 2020).

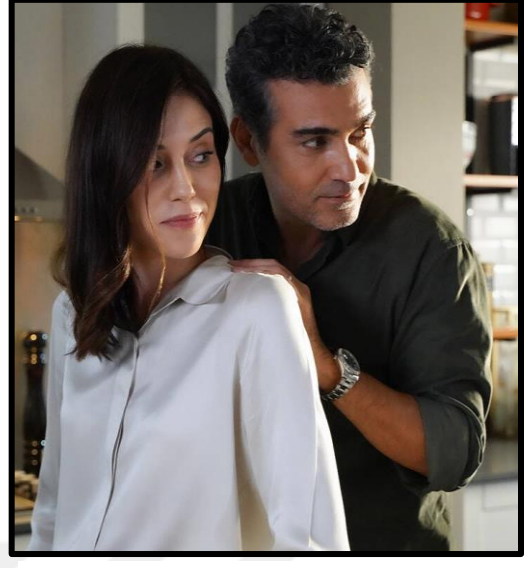
Volkan iki sene sonra Tekirdağ' a geri döner. Amacı Ali'yi Asya'nın elinden almak ve onun mutsuz olmasını sağlamaktır. Asya'yı tehdit etmesi ve evine saldırması için Asya'nın iki yıl önce kurtardığı Nil'in sevgilisi Selçuk'la anlaşır. Volkan ile Selçuk Asya'yı önce dolaylı yoldan, sonrasında da sürekli tehdit etmekte ve psikolojik şiddet uygulamaktadır. Volkan Ali'yi almak adına Asya'ya sürekli rahatsızlık vermektedir. Uyguladığı şiddetin boyutları Volkan karakterinde analiz edilecektir.

Ali'nin boşanma durumundan dolayı psikolojisi bozulmuştur. Okulda yaşanan bir olay sonucunda annesine küser ve evi terk edip babasına yerleşir. Bu olayı fırsat bilen Derin, hem Volkan'la bağlarının kuvvetlenmesi hem de Asya'ya acı çektirmek için Ali'nin eşyalarını almaya Asya'ya gelir. Bu durum sonucunda çok üzülen ve bu baskılara daha fazla dayanamayan Asya şehri terk etmeyi düşünür.

2.4.3. Volkan Karakteri

Şekil 46. Volkan karakteri*

Şekil 47. Asya ve Volkan**

* **Kaynak:** (“Sadakatsiz 1. Bölüm”, 2020). ****Kaynak:** (“Sadakatsiz 1. Bölüm”, 2020).

Volkan Tekirdağ’da doğup büyüyen, mimar olarak çalışan evli ve bir çocuk babası bir erkektir. Asya ile evlidir. Evlilikleri mutlu giderken başka bir kadına aşık olur ve onunla da birlikte olmaya başlar. İki yıl süre ile ismi Derin olan bu kadın ve Asya ile aynı anda birlikte ve eşini aldatmaktadır. Arkadaşları bu ilişkiyi bilmekte ve onlarla vakit geçirmektedir. Derin de Volkan’ın evli olduğunu bilmektedir ama Volkan sürekli mutsuz bir evliliği olduğunu söylediğinden boşanacağını düşünür.

Asya’nın durumu öğrenmesi ile birlikte Volkan’ın kafası karışır. Arkadaşlarına hem Asya’ya hem Derin’e aşık olduğunu söyler ve aynı anda iki kişiyi sevebileceğini savunur. Derin’in ailesi de Asya’nın katıldığı yemekten sonra Derin’in hamile öğrenince, Volkan’ın Derin’le olan ilişkisini onaylar. Asya’nın oğlu üzerinden kurduğu plan sayesinde Volkan ve Asya boşanır. Volkan Derin’i de alıp Amerika’ya gider ve orada evlenirler.

İki yıl sonra Volkan ve Derin kızları Zeynep ile Tekirdağ’a geri dönerler. Orada yaptığı çalışmalar sonucu ünlü bir mimara dönüşen Volkan’ın maddi durumu çok iyidir. Tüm şehir Volkan ve Derin’i konuşmaya başlar. Bir davet verirler ve Volkan Asya’nın eski soyadını taşıyan davetiyeyi Asya’nın arabasına bıraktırır. Asya üzerine yaptığı psikolojik şiddet bu adımla başlar.

Volkan öncelikle Ali'yi almak için çeşitli planlar yapmaya başlar. Sürekli Asya'nın evine gelmekte ve onu tehdit etmektedir. Selçuk isimli kişiyi tutarak Asya'yı adım adım takip ettirmektedir. Fotoğraflarını farklı bir telefonda saklar ve sürekli görüştüğü kişiler hakkında da bilgi toplar. Volkan'ın tacizleri, Asya hastaneden bir psikologla görüşmeye başlayınca artar. Kıskançlıktan gözü dönmüştür. Asya'ya hareketler etmekte, sürekli aramakta, eşi Derin'le onun olduğu mekanlara gitmektedir.

Şekil 48. Volkan'ın Asya'ya şiddeti*

Şekil 49. Volkan Asya'yı tehdit ediyor**

* **Kaynak:** ("Sadakatsiz 9. Bölüm", 2020). ****Kaynak:** ("Sadakatsiz 7. Bölüm", 2020).

Volkan bir süre sonra hala Asya'yı sevdiğini fark eder ama geri dönüş olmadığını da bildiğinden sürekli Asya'nın huzurunu kaçırmaya çalışır. Asya'nın şehri terk etmesini ister. Eşi Derin artık bu durumu fark etmektedir. Volkan Asya ile uğraşmaktan, her fırsatta onun evine gitmekten ve takip etmekten geri durmadığı için eve geç saatte gelmektedir. Derin'le sürekli tartışmaktadır. Bu durumu Derin'in annesi ve babası da fark eder ve Volkan'ı uyarırlar. Ama Volkan kendine hakim olamaz soluğu Asya'nın evinde ya da iş yerinde almaya devam eder.

Ali okulda arkadaşları ile yaşadığı problem sonucu annesi ile tartışır ve babasının evinde yaşama kararı alır. Ama Volkan'ın Asya'ya karşı duyguları tekrar alevlenmiştir. Çocuklarının yaşadığı duruma üzülür ve Ali'yi annesinde kalmak için ikna etmeye çalışır. Fakat Derin devreye girmiştir ve Ali'nin aklını karıştırmıştır. Volkan ondan habersiz bu davranışları sergilediği için ona psikolojik şiddet uygulamaya başlar. Volkan baskıcı ve takıntılı bir karakterdir. Asya şehri terk eder ve Volkan kahrolur. Artık tek derdi Asya'nın geri dönmesidir.

2.4.4. Derin Karakteri

Şekil 51. Derin karakteri*

Şekil 50. Volkan ve Derin**

* **Kaynak:** (“Sadakatsiz 1. Bölüm”, 2020). ****Kaynak:** (“Sadakatsiz’in Derin’i”, 2020).

Derin Güçlü, Tekirdağ’da yaşayan varlıklı bir aileden gelen moda tasarımı ile uğraşan bir kadındır. Volkan’la evli olduğunu bilerek ilişkisine başlamıştır. Babası eski belediye başkanıdır. Derin her zaman ailesinin göz bebeği olmuştur. Volkan’la olan ilişkisini ve hamile kaldığını öğrenen ailesi her ne olursa olsun Derin’e destek vermişlerdir. Başta Derin Volkan ile evlenmek istemese de Volkan bir şekilde Derin’i ikna etmiştir.

Yurt dışına gidip Volkan’la evlenip dönüş yaptıktan sonra Derin’in Volkan’la olan ilişkisi bozulmaya başlamıştır. Volkan’ın hala Asya’ya olan takıntısını Derin başta ciddiye almasa da şüphelenmeye başlar. Çünkü Volkan’ın Derin’e karşı ilgisi azalmıştır. Volkan’ı, Asya’nın iki yıl önce yaptığı gibi takip eder ve farklı bir telefonu olduğunu fark eder. Hala Asya’yı unutmadığını ve takip ettiğini öğrenip yıkılır. Bunu Volkan’a belli etmez. Volkan’ı geri kazanmanın tek yolunun Ali’yi yanına almak olduğunu fark eden Derin, Ali’nin aklını karıştırır ve yanına gelmesini sağlar. Ama bunu Volkan’dan habersiz olarak yaptığı için çabası boşunadır. Ali, Derin ve Volkan ile yaşamaya başlar.

2.4.5. Nil Karakteri

Şekil 52. Nil karakteri *

Şekil 53. Nil şiddete uğruyor**

* **Kaynak:** (“Sadakatsiz Nil”, 2021). ****Kaynak:** (“Nil’in Yalanı”, 2020).

Nil karakteri Doktor Asya’ya uyku ilacı almaya gelen genç bir kadındır. Asya muayene esnasında Nil’in şiddete uğradığını fark eder ve ilacı yazmak istemez. Bir akşam bir kafeteryada otururken Nil’in sevgilisi Selçuk tarafından şiddete uğradığını görür. Selçuk Nil’den sürekli para istemekte ve şiddetle onu manipüle etmektedir. Aslında bu olayları unutup rahat bir uyku uyuyabilmek için Asya’dan uyku ilacı istemektedir.

Asya, Nil’e yardım etmek ister ve Nil’i Selçuk’tan kurtarmaya çalışır. Nil de Asya’ya yardım etmek istemektedir. Nil Selçuk’tan artık şiddet görmemek için hamile olduğu yalanını söyler, fakat Selçuk gerçeği öğrenince deliye döner. Asya, Selçuk’tan zor da olsa Nil’i kurtarır. Nil’de Volkan’ı takip ederek Asya’ya yardım eder ve Volkan’ın aldatma gerçeğini ortaya çıkarır.

Fakat Selçuk Volkan’la iş birliği yaparak iki yıl sonra tekrar ortaya çıkar, fakat Nil’e yaptıkların pişman olmuştur. Onunla barışmak için sürekli iletişim kurmaya çalışır. Nil de Selçuk’un durumuna üzülmemektedir. Fakat Selçuk’un Asya’yı takip ettiğini ve zarar verdiğini öğrenince çok sinirlenir. Asya’yı Selçuk’tan kurtarmaya çalışır. Selçuk Nil için Asya ile uğraşmaktan vazgeçer.

2.4.6. Selçuk karakteri

Şekil 55. Selçuk karakteri *

Şekil 54. Selçuk'un Asya'ya şiddeti**

* **Kaynak:** (“Sadakatsiz 6. Bölüm”, 2020). ****Kaynak:** (“Sadakatsiz Selçuk”, 2021).

Selçuk karakteri Nil'in sevgilisi olarak karşımıza çıkmaktadır. Akli dengesi yerinde olmayan davranışlarıyla, agresifliği ile Nil'i manipüle etmektedir. Ona şiddet uygulamakta, zorla para almakta ve kısıtlamaktadır. Babasız büyümüş, kim olduğunu asla öğrenmemiş ve küçük yaşta annesi tarafından başka bir aileye verilmiştir. Zor bir çocukluk dönemi geçirmiştir. Bu zor dönem yetişkinliğine de yansımıştır.

Asya'nın kendisini polise teslim etmesinden iki yıl sonra Selçuk karşımıza çıkar. Volkan ile işbirliği yaparak Asya'nın evine ve kendisine saldırır. Nil ile arasına girdiği için onu öldürmeye çalışır fakat başaramaz. Artık Volkan'ı dinlememekte ve bu gizli anlaşmayı herkese söyleyeceği tehdidi ile sürekli para istemektedir.

Nil'i hala sevmektedir ve onun için düzelmeye çalışmaktadır. Nil Asya'ya zarar verdiğini öğrenince Selçuk'tan kaçmak ister. Selçuk otogarda Nil'i yakalar. Çatıya kaçan Nil, Selçuk ile tartışırken kenara kaçar ve Selçuk aşağıya düşer, ardından hastaneye kaldırılır. Artık akli başına gelen Selçuk Nil'i dinleyerek Asya ile uğraşmaz.

2.5. Doğduğun Ev Kaderindir Dizisi ve Karakter Analizi

Şekil 56. Doğduğun ev kaderindir dizisinin afişi

Kaynak: (“Doğduğun Ev Kaderindir Konusu”, 2020).

Tablo 7. Doğduğun ev kaderindir dizisinin künyesi

Format	TV dizisi
Tür	Dram/Aşk
Uyarlama	Gülseren Budaycıoğlu - Camdaki Kız Kitabı
Senarist	Eylem Canpolat- Ayşenur Sıkı- Seray Şahiner- Defne Gürsoy- Doruk Erengül
Yönetmen	Çağrı Bayrak
Yapımcı	Onur Güvenatam
Yapım Şirketi	OGM Pictures
Besteci	Fırat Yükselir
Gösterim Süresi	120 dakika
Yayın Tarihi	25 Aralık 2019- 12 Mart 2021
Oyuncular	Demet Özdemir (Zeynep), İbrahim Çelikkol (Mehdi), Zuhal Gencer (Sakine), Senan Kara (Nermin), Kazım Sinan Demirer (Bayram), Zeynep Kumral (Müjgan)

Kaynak: (“Wikipedia Doğduğun Ev Kaderindir”, 2020).

2.5.1. Doğduğun ev kaderindir dizisinin konusu

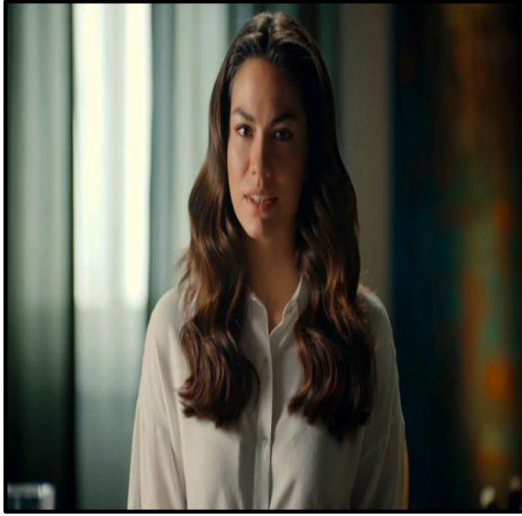
Doğduğun Ev Kaderindir dizisi TV8 kanalında 25 Aralık 2019 Çarşamba gününden itibaren her Çarşamba akşam 20.00’ da yayınlanan dram ve aşk ana temalarını bulunduran bir televizyon dizisidir. Profesör Doktor Gülseren Budayıcıoğlu’nun *Camdaki Kız* kitabından uyarlanılarak Eylem Canpolat, Ayşenur Sıkı, Seray Şahiner, Defne Gürsoy ve Doruk Erengül tarafından senaryolaştırılmıştır. Dizinin konusunu Zeynep isiminde bir genç kadının çocukluğundan gelen travmalarıyla beraber bilinç durumunda yaşadığı karışıklık, aile yapısındaki ani değişiklikler oluşturmaktadır. Gerçek bir yaşam hikâyesini konu alan dizi ilk bölümden itibaren izleyicilerden büyük beğeni kazanmıştır.

Tablo 8. Doğduğun ev kaderindir reyting sonuçları

TARİH	BÖLÜMLER	TOTAL	AB	KANAL
25 ARALIK 2019 ÇARŞAMBA	1. BÖLÜM	11. SIRA	5. SIRA	TV8
15 OCAK 2020 ÇARŞAMBA	2.BÖLÜM	7. SIRA	5. SIRA	TV8
22 OCAK 2020 ÇARŞAMBA	3.BÖLÜM	6. SIRA	4. SIRA	TV8
29 OCAK 2020 ÇARŞAMBA	4. BÖLÜM	7. SIRA	3. SIRA	TV8
5 ŞUBAT 2020 ÇARŞAMBA	5. BÖLÜM	5. SIRA	3. SIRA	TV8
12 ŞUBAT 2020 ÇARŞAMBA	6. BÖLÜM	5. SIRA	3. SIRA	TV8
19 ŞUBAT 2020 ÇARŞAMBA	7. BÖLÜM	4. SIRA	3. SIRA	TV8
26 ŞUBAT 2020 ÇARŞAMBA	8. BÖLÜM	4. SIRA	3. SIRA	TV8
4 MART 2020 ÇARŞAMBA	9. BÖLÜM	5. SIRA	4. SIRA	TV8
11 MART 2020 ÇARŞAMBA	10. BÖLÜM	5. SIRA	4. SIRA	TV8
18 MART 2020 ÇARŞAMBA	11. BÖLÜM	7. SIRA	4. SIRA	TV8
1 TEMMUZ 2020 ÇARŞAMBA	12. BÖLÜM	2. SIRA	1. SIRA	TV8
30 EYLÜL 2020 ÇARŞAMBA	13. BÖLÜM	4. SIRA	3. SIRA	TV8
7 EKİM 2020 ÇARŞAMBA	14. BÖLÜM	7. SIRA	6. SIRA	TV8
14 EKİM 2020 ÇARŞAMBA	15. BÖLÜM	7. SIRA	6. SIRA	TV8

Kaynak: (“Acunn.com Reyting Sonuçları”, 2019-2020).

2.5.2. Zeynep karakteri

Şekil 57. Zeynep karakteri*

Şekil 58. Zeynep ve Mehdi**

* **Kaynak:** (“Doğduğun Ev Kaderindir ’in Zeynep’i”, 2020). ****Kaynak:** (“Doğduğun Ev Kaderindir Yeni”, 2020).

Zeynep karakteri dizide Zeynep’in gittiği bir psikologdaki terapi sahnesiyle karşımıza çıkmaktadır. Yoksul bir ailenin en küçük çocuğu olan Zeynep çocukluğunda babasından çok fazla şiddet görmüş ve onun alkol bağımlılığına şahit olarak büyümüştür. Küçük yaşlarında abisini bakımsızlıktan dolayı kaybetmiştir. Gözlerinin önünde abisini kaybeden Zeynep hayatını abisinin ideallerine göre şekillendirir.

Zeynep’in annesi Sakine, büyük bir yalıda ev işlerine yardıma ve temizliğe gitmektedir. Her gittiğinde kızı Zeynep’i de yanında götürmektedir. Çünkü Zeynep yoksulluktan okula gidememektedir. Babası alkol bağımlılığından dolayı eve giren tüm kazancı alkole harcamaktadır. Zeynep’in annesinin temizliğe gittiği Nermin hanımın çocuğu yoktur. Hem Zeynep’e üzüldüğünden hem de çocuk hasreti çektiğinden Zeynep’i büyütmek ve okutmak ister. Zeynep’in ailesi bir çocuğunu bakımsızlıktan kaybettiği için bu teklifi kabul eder fakat annesi Zeynep ile zor bir vedalaşma yaşar.

Annesi Zeynep ile olan bağıni koparmamıştır. Eve temizliğe geldiği için her hafta kızını görmektedir fakat bağları eskisi gibi değildir. Zeynep aynı zamanda Nermin’e de anne demektedir ve bu durum onun gelişim sürecini oldukça zorlu bir hale getirmiştir.

Zeynep'in yaşı günü partisine sürpriz olarak annesi gelir fakat Zeynep durumunu çevresi ile paylaşmadığı için annesini gizlemek ister. Annesi bu duruma çok üzülür ve Zeynep'in öz annesi ve Nermin annesi ile ilk arada kalışları başlar. Kararsızlıklar ve kendi kararı olmamasına rağmen yaşadığı vicdan azabı yüzünden ailesinin yanına dönme kararı alır.

Bu esnada Zeynep'in erkek arkadaşı ona evlenme teklifi eder ve Zeynep kabul eder. Fakat annesi bu birlikteliği bilmediğinden ve kendi yaşam biçimlerine uygun olmadığından evlenmesini istemez ve ona başka bir eş bulmaya çalışır. Nermin annesi de aksine Zeynep'in yetiştirilme tarzına uygun olan bu kişi ile evlenmesini ister. Zeynep tekrardan sorumlu olmadığı bir durumun arasında kalır ve sıkışmaya başladığını ifade eder.

Zeynep çok hızlı bir şekilde karar verir ve öz annesinin istediği kişi ile görüşür. Bu kişinin ismi Mehdi'dir. Yaşam biçimleri, kültürleri, eğitim seviyeleri birbirinden çok farklı olsa da Zeynep evlenmeyi kabul eder. Bir yandan da Mehdi'ye karşı yoğun duygular hissetmeye başlar. Nermin annesi bu evliliği asla kabullenemez fakat engel de olamaz. Nermin annesinin eşi, Zeynep'in tüm maddi kaynaklarını kısıtlar. Zeynep yine de öz annesinin istediği evliliğe devam eder. Çünkü Mehdi ile evlendiğinde öz annesi ve babası da aynı evde yaşayacaktır ve zorlu yaşam koşullarından kurtulacaktır. Zeynep iki annesinin arasında sıkışmış ve öz annesi tarafından manipüle edilmiş hale gelir.

Gelin olarak gittiği evde kayınvalidesi, iki görümcesi, kendi annesi, kendi babası ve Mehdi'nin yeğeni ile birlikte yaşamaktadır. Bu Zeynep'in alışkın olmadığı bir aile yapısı ve yaşam şeklidir. Bununla beraber kayınvalidesi Zeynep'i çok sevmektedir. Fakat görümcesi Müjgan bu evliliği hiç istememekte ve Zeynep'e çok baskıcı davranmaktadır. Çünkü Mehdi'nin daha önceden mahallede ilişki yaşadığı Benal ile evlenmesini istemektedir. Fakat Benal daha önceden bir evlilik geçirdiği için bu birlikteliğe sıcak bakılmamıştır.

Mehdi ile eş ilişkileri ilk haftalarda oturmasa da yaşadıkları zorluklar onları birbirine yaklaştırmıştır. Mehdi ve Zeynep birbirine aşık olmuştur. Benal Zeynep'le arkadaş olur ve hamile olduğunu söyler. Çocuk Mehdi'dendir ama Zeynep bu daha sonrasında öğrenir ve bir yıkıcı darbe daha alır.

Şekil 59. Zeynep ve Benal*

Şekil 60. Zeynep ve Müjgan**

* **Kaynak:** ('Zeynep Benal'in Evinde', 2020). ****Kaynak:** ('Müjgan ve Zeynep', 2020).

Mehdi bir yandan çocuğunun annesini yalnız bırakmak istemez bir yandan da Zeynep'i kırmak istemez. Çok hızlı bir şekilde Benal'in kendi evlerinde yaşamasına karar verir. Başta Zeynep bu durumu kabullenemez ama Mehdi'ye olan sevgisinden dolayı kabul etmek zorunda kalır. Bu kalabalık aile ortamı ve çarpık ilişkiler Zeynep'i yormaya başlar. Sürekli Mehdi'nin ablası Müjgan'dan psikolojik baskı görmektedir.

Bir süre sonra Mehdi'nin büyük kıskançlık krizleri başlar. Zeynep'in kıyafetlerine, gittiği yerlere, görüştüğü kişilere karışmaya başlar. Hatta yeni başladığı işine bile karışır hale gelir. Başlarda mesleği için Zeynep'i desteklese de yetiştiği geleneklere zıt olan bu durumları kabullenmemeye başlar ve Zeynep'e sözel ve psikolojik şiddet uygular. Zeynep bu durumdan rahatsız olur ve evliliği hakkında düşünmeye başlar.

2.5.3. Mehdi Karakteri

Şekil 61. Mehdi karakteri*

Şekil 62. Mehdi ve Zeynep**

* **Kaynak:** (‘Zeynep ve Mehdi’, 2020). ****Kaynak:** (‘Müjgan ve Zeynep’, 2020).

Mehdi karakteri bir mahallede otomobil tamircisi olarak çalışan, geleneksel aile yapısına bağlı ve mahallenin delikanlısı olarak tabir edilen bir erkek olarak karşımıza çıkmaktadır. Ataerkil aile kökeninden gelen Mehdi babasının öldürülmesinden sonra ailenin tüm sorumluluğunu üstlenmiştir. Annesi, iki kız kardeşi ve yeğeni ile aynı evde yaşamaktadır.

Aynı mahallede yaşayan Benal isimli kadınla bir ilişkisi olan Mehdi Benal’den ayrılıp annesinin uygun gördüğü bir kadınla evlenme kararı alır. Zeynep ile yolları kesişir ve mahallenin uygun gördüğü bir ortamda Zeynep ile buluşur. Zeynep ile daha önceden de yolları kesişsen Mehdi ilk buluşmada evlilik kararını Zeynep’e açıklar. Başta Zeynep istemese de evlilik kararı alırlar ve evlenirler. Zeynep karakterinin analizinde de bahsedildiği üzere Zeynep’in ailesi ile aynı evde yaşamaya başlarlar.

Mehdi karakteri çok agresif bir yapıya sahip olmakla birlikte çevresindekilere zarar göreceğini anladığında fiziksel şiddet uygulayabilen bir erkektir. Sürekli etrafı ile kavga halinde olan Mehdi bu özelliklerine rağmen mahalleli tarafından çok sevilmektedir. Çünkü mahallenin geleneklerine ve ataerkil yapıya göre erkeklik tanımı yeri geldiğinde kendini savunabilen, güçlükler karşısında zor kullanması uygun görülen olarak karşılık bulmaktadır.

Şekil 63. Mehdi Zeynep'e bağıyor*

Şekil 64. Mehdi ve Zeynep tartışıyor**

* **Kaynak:** ("Mehdi, Zeynep'in", 2020). ****Kaynak:** ("Doğduğun Ev Kaderindir 15. Bölüm", 2020).

Mehdi evliliklerinin başlarında Zeynep'e ne kadar ılımlı olsa da Zeynep'in yaşam tarzı Mehdi'ye uygun gelmemeye başlar. Sürekli giyimine, gittiği yerlere ve görüştüğü kişilere karışmaya başlar ve Zeynep'i sorgular. Zeynep bu sorgulamalara karşı dik bir duruş sergiler ve Mehdi daha da sinirlenir. Mehdi Benal'in hamile kalmasından dolayı kendisini ne kadar suçlasa da Benal'i Zeynep ile aynı evde bulundurur çünkü çocuğuna sahip çıkmalıdır. Fakat Mehdi karakterinin de geleneksel aile tipi ile ilgili yaşadığı zıtlıklar mevcuttur. Öncelikle yaşadığı gelenek ve göreneklere uygun olarak çocuğuna sahip çıkması gerektiğini düşünürken aynı zamanda bu çocuk evlilik dışı bir çocuktur. Mehdi'nin savunduğu hayat görüşüne uygun değildir. Ayrıca sıkı sıkıya bağlı olduğu geleneklerin tersinde bir kadınla evlenmesi de kendi içinde yaşadığı çarpıklıkların dışı vurumudur.

Zeynep ile yaşadığı şiddetli tartışmalar sonrasında Zeynep'in ondan uzaklaşması Mehdi'yi düşündürür. Davranışlarından sürekli pişman olmasına karşın bu davranışları sergilemekten kendini alı koyamaz. Zeynep ile olan evlilikleri sarsılmaya başlar.

2.5.4. Sakine Karakteri

Şekil 65. Sakine karakteri*

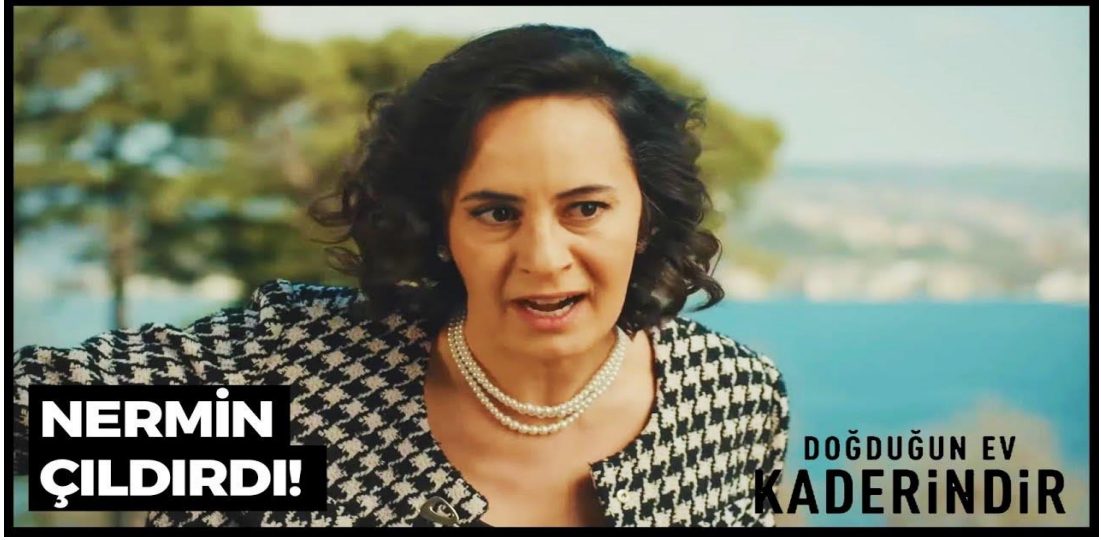
Şekil 66. Sakine ve Nermin**

* **Kaynak:** (‘‘Doğduğun Ev Kaderindir Zeynep’in Annesi’’, 2020). ****Kaynak:** (‘‘Sakine Nermin’in’’, 2020).

Sakine karakterin Zeynep’in annesidir. Yoksul bir ailenin ferdi olan Sakine’nin bir çocuğu bakımsızlıktan ve yoksulluktan dolayı vefat etmiştir. Eşi Bayram gelen tüm geliri alkole kullandığı için temel gıdalarını alamayacak, bakımlarını yapamayacak boyutta bir yoksulluk yaşamaktadırlar. Sakine karakteri zengin bir ailenin yalısında gündelik işlerde çalışmaktadır. Çalıştığı kişi Nermin, Sakine’nin kızı Zeynep’in eğitim ve yetiştirilme sürecini üstlenmek ister. Zeynep karakterini tanımlarken bahsedildiği gibi Bayram, Zeynep’i okutmak istemez. Bundan dolayı Sakine Zeynep’in Nermin ve eşi ile büyümesini kabul eder. Bu süreçte Zeynep ile bağı hiç kopmaz fakat Zeynep’in artık iki annesi olmuştur ve Zeynep büyüdükçe iki anne arasında arada kalmalar başlar.

Zeynep Sakine’ye büyüdüğu zaman maddi destek sağlamaya devam eder. Fakat artık Sakine Zeynep’i yanında görmek ister ve mevcut durumu manipüle ederek Zeynep’i yanına alır. Nermin ile çatışmaları bu şekilde başlar. Sonunda Sakine’nin istediği olur ve manipölasyonları olumlu sonuç verir; Zeynep annesinin istediği kişi ile evlenir ve beraber yaşamaya başlarlar. Fakat Nermin ile çatışmaları bir anneler savaşı boyutuna ulaşır.

2.5.5. Nermin Karakteri

Şekil 67. Nermin karakteri

Kaynak: ("Nermin Benal'in Hakkından", 2020).

Nermin Zeynep'in yetiştirilmesini üstlenen ikinci annesidir. Evine temizliğe gelen Sakine'nin kızı Zeynep'in durumuna hem üzülür hem de kendi çocuğunun olmamasından dolayı yaşadığı yoksunluğu doyumak adına Zeynep'in eğitim ve gelişim sürecini üstlenir. Tüm kaynaklarını ve emeklerini Zeynep için kullanır.

Fakat Zeynep büyüdükten ve kendi kararlarını verebilecek olgunluğa geldikten sonra öz annesinin yanına dönüp kendi mahallesinden biri ile evlilik yaptıktan sonra büyük bir yıkıma uğrar. Evliliklerine engel olmak için elinden ne geliyorsa yapar. Sakine gibi manipülatif bir tavır sergiler ama başarılı olamaz. Tüm maddi kaynaklarını keser bir süre görüşmez ama Zeynep'i kararından döndüremez.

Çabalarının boşa olduğunu anlayan Nermin Zeynep ile bağıni koparmamaya ve yapıcı olmaya çalışır. Kararlarında Zeynep'i destekler fakat tüm bunları eşinden gizli yapar. Çünkü eşi Zeynep'i hiçbir zaman kabullenememiştir. Nermin Sakine ile büyük bir çatışma halindedir. Bu çatışmanın da sonuç vermediğini anlayan Nermin Sakine ile Zeynep'in geleceğini planlamaya ve hayatını düzene sokmaya kendini adar.

2.5.6. Bayram Karakteri

Şekil 68. Bayram karakteri

Kaynak: ("Bayram Nermin'in Parasını", 2020).

Bayram karakteri Zeynep'in babasıdır. Alkol bağımlılığı olan Bayram aile bilincine sahip değildir. Sürekli alkol alarak evin tüm gelirini harcayan, çalışmayan, çevresinden sürekli borç isteyen ve bunu ödemeyen bir bireydir. Maddi kaynak yetersizliği ve çocuklarına değer vermemesinden dolayı Zeynep'i okutmak istemez. Çocuk yaşlarında Zeynep'e ve eşine fiziksel, psikolojik ve ekonomik şiddet uygular.

Sakine, Zeynep'i varlıklı bir ailenin yetiştirmek istediğini Bayram'a söyleyince Bayram bu durumu hemen kabullenir ve Zeynep'i gönderir. Zeynep büyüyene dek Nermin'in ailesinden sürekli maddi kaynak talep eder. İlk başlarda Nermin'in eşi Bayram'ı çalışabileceği işlere yerleştirir ama Bayram bağımlılığında dolayı bu işlerden kovulur.

Zeynep evleneceği zaman babası ile ilk defa iletişime geçer. Babası özür diler ve alkol bağımlılığına sor verdiğini belirtir. Fakat evlenip Mehdi'nin ailesinin evine yerleştiklerinde bu bağımlılığının hala devam ettiğini görürler. Mehdi'nin ailesi bu şekilde Bayram'ı kabul etmez ve Bayram evden kovulur. Zeynep başta bu duruma çok üzülse de sonrasında babasını affedemez ve durumu kabullenir.

2.6. Bir Başkadır Dizisi ve Karakter Analizi

Şekil 69. Bir başkadır dizisinin afişi

Kaynak: (“Daktilo1984 Bir Başkadır, 2020).

Tablo 9. Bir başkadır dizisinin künyesi

Format	Dijital
Tür	Gerilim/ Dram/Psikolojik
Dağıtımçı Firma	Netflix
Senarist	Berkun Oya
Yönetmen	Berkun Oya
Yapımcı	Ali Ferhunde- Nisan Ceren Gökçen
Yapım Şirketi	Krek Film
Sezon Sayısı	1
Bölüm Sayısı	8
Yayın Tarihi	12 Kasım 2020
Oyuncular	Öykü Karayel (Meryem), Fatih Artman (Yasin), Funda Eryiğit (Ruhiye), Alican Yücesoy (Sinan), Defne Kayalar (Peri)

Kaynak: (“Wikipedia Bir Başkadır”, 2020).

2.6.1. Bir Başkadır Dizisinin Konusu

Bir Başkadır dizisi Netflix platformunda 12 Kasım 2020 tarihinde yayınlanan bir sezon, 8 bölümden oluşan bir gerilim ve dram dizisidir. Yapımcılığını Krek Film adına Ali Ferhunde ve Nisan Ceren Göçen'in üstlendiği dizinin kurgusu Ali Aga'ya aittir. Senarist ve yönetmeni Berkun Oya'dır.

Bir Başkadır dizisi birbirinden oldukça farklı karakterlerin hayatın bir noktasında kesişen yollarını konu almaktadır. Karakterlerin geçmişten gelen alışkanlıkları ve yaşantı stilleriyle geleceğe yönelik vermiş oldukları kararların sancılı süreçleri izleyicilere aktarılmaktadır. Birbirinden farklı ekonomik, sosyo-kültürel, cinsel vb. yapıları içerisinde barındıran dizi aslında Türkiye'de bulunan farklı karakter tiplerini izleyicilere yansıtmaktadır. Jung'un gölge arketipinden yola çıkarak yani insanın karanlık tarafının neler olduğu dizide özellikle vurgulanıyor. Sosyolojik olarak toplum içerisindeki çatışmalar, farklılıklar Bir Başkadır'ın dayandığı temellerden biridir. Dizi toplumsal gerçeklik ve kolektif bilince özellikle vurgu yapıyor. Psikopatolojik hastalıkların da eklenmesi ile beraber izleyicilerin ilgisini çekmektedir.

Dizi izleyicilerden büyük oranda beğeni almıştır. Yurt dışında ondan fazla ülkede *Ethos* ismi ile İngilizcesi de yayınlanan dizinin beğeni ve izlenme oranı Tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Bir başkadır oylama sonuçları

PLATFORM	OYLANMA SAYISI	OY ORANI
IMDB (Internet Movie Database)	21.964	8,6/10
Google Kullanıcı Oylaması	Veri paylaşılmamış	%86 Oranında Beğeni
Beyaz Perde	46 (Üye Oylaması)	3,6/5
Sinemalar.com	36 (Üye Oylaması)	7,8/10

Kaynak: ("İmdb Bir Başkadır", 2021). , ("Bir Başkadır Google Oylaması", 2021). , ("Sinemalar.com Bir Başkadır", 2021). , ("Beyaz Perde Bir Başkadır", 2021).

2.6.2. Meryem Karakteri

Şekil 70. Meryem karakteri

Kaynak: ("Bir Başkadır Netflix", 2020).

Meryem karakteri bir gecekondu mahallesinde abisi, yengesi ve yeğenleri ile yaşayan genç bir kadındır. Muhafazakar bir aileden gelen Meryem hayatını da bu doğrultuda şekillendirmektedir. Gündelik temizlikle ailesinin geçimine yardım eden Meryem'in sürekli devam eden bayımları vardır. Bunun için öncelikle doktora gitmek yerine mahallerinde bulunan hocadan yardım alır. Fakat hoca çare bulamayınca bir hastaneye gider ve psikiyatri servisine yönlendirilir. Psikiyatr Peri ile tanışması bu şekilde gerçekleşir. Peri ona çeşitli sorular sorar fakat burada konuşulanların tümünü hocasına danışacağını söyler. Aslında Meryem gündeliğe gittiği evin sahibine aşiktir, fakat bunu kendi yaşam stiline yakıştırmadığından psikiyatrinin sorduğu soruları duymamazlıktan gelir. Meryem'e psikiyatri tarafından konulan tanı Konversiyon Bozukluğudur. Yani, kişinin baş edemediği bir stres durumu, üzüntü ya da utanç kaynağı sonucu bayılma, felç ya da duyu kaybı yaşama gibi durumlardır.

Agresif bir abi ve depresif bir yenge ile yaşayan Meryem'in düşüncelerini aslında kimsenin önemsemediğini görmekteyiz. Bir cümle kurmaya kalktığında abisi tarafından bastırılan ya da bir bilgi öğrenmek için sadece din adamına danışan Meryem'in artık yaşadığı bu buhranlı halden muzdarip olduğu görülmektedir. Evlilikle ya da cinsellikle ilgili bastırılmış düşünceleri sonucunda, böyle bir durumla karşılaştığında ani bayımlarını gözlemlemekteyiz. Kimlik sorunları yaşayan Meryem artık cami hocasına danışmadan psikiyatrine kendisini anlatmaya başlar ve aralarındaki bağ kuvvetlenir.

2.6.3. Peri Karakteri

Şekil 71. Peri karakteri

Kaynak: (“Bir Başkadır Dizisi Karakterlerinin”, 2020).

Peri karakteri Meryem’in psikiyatridir. Varlıklı bir aileden gelen Peri eğitim hayatını en iyi okullarda geçirmiş ve yurt dışında lisansüstü eğitimini almıştır. Uzun süre yurt dışında yaşayan ve kendi ülkesinde çalışmaya gelen Peri, Türkiye’de kendi toprakları olmasına rağmen adaptasyon problemleri yaşamaktadır. Egosu ile çatışma halinde olan Peri’ye, Meryem tedavi için geldiğinde Meryem’in başörtülü olmasından dolayı tam anlamıyla bir bağ kuramaz ve önyargı geliştirir. Kendisinin güçlü kadın imajının Meryem’i anlayamamasıyla yıkıldığını düşünür. Ön yargılarından bir türlü sıyrılamaz ve Peri kendi psikiyatrina giderek durumu anlatır.

Ailesinden, özellikle annesinden gördüğü muhafazkarlara karşı olan ön yargısı Peri’yi aslında rahatsız etmektedir. Modernliği dini yargılardan sıyrılmak olarak gören Peri sürekli çatışma halinde terapiye devam eder ve aslında farkında olmadan bağ kurar; Meryem ile aralarındaki aktarım başlar.

Peri karakteri daha çok annenin memnuniyetsizliği üzerinden şekillendirilmiştir. Memnuniyetsiz olan annesini memnun edebilmek için kariyer yapması disiplinli oluşu vb. durumları anneyi memnun edebilmek temelinden gelmektedir. Çocukluğundan itibaren kendi inandıkları modernitede yetişmeye çalışan Peri toplumsal gerçekliğe uyum sağlamakta sorun yaşar. İç çatışmaları ve egosu ile savaşmaya çalışır.

2.6.4. Yasin Karakteri

Şekil 72. Yasin karakteri

Kaynak: (“Bir Başkadır Yasin”, 2020).

Yasin Meryem karakterinin abisidir. Ruhiye adında bir eşi ve iki çocuğu vardır. Yasin çabuk sinirlenen ve mizaca sahip bir kişidir. Çok konuşulmasından rahatsız olur ve Yasin evdeyken genellikle evde bir sessizlik hakimdir. Bir barda güvenlik olarak görev yapan Yasin’i bu durum çok sinirlendirmektedir. Çünkü kendisinin muhafazakar yaşam tarzına uygun olmayan bir yerde çalışmak ona uygun gelmemektedir.

Çalıştığı barda eşcinsel bir çift kadın gördüğünde onlara şiddet uygulamaktadır. Bu sahneden kendi düşüncelerinin ya da dini yargılarının dışında bir durumla karşılaştığında ne denli büyük tepkiler verebildiği gözlemlenebilmektedir. Bu sert görünümünün altında aslında güçsüz durumda olan kadınlara yardım etme istediği de vardır. Eşi Ruhiye defalarca intihara kalkışmış olmasına rağmen onu iyileştirmeye çalışmaktadır. Ya da mahalledeki hocalarının kızını köpek ısırduğunda ona hastaneye kadar eşlik edip yardım etmesi benliğinin diğer yüzünü bizlere göstermektedir.

2.6.5. Ruhiye Karakteri

Şekil 73. Ruhiye karakteri

Kaynak: (“Bir Başkadır Bir Türkiye Hikayesi”, 2020).

Ruhiye Yasin’in eşi ve Meryem’in yengesidir. İki çocuk annesidir. Çok konuşmayan, etrafa anlamsızca bakan ve algılamada güçlük çeken bir bireydir. Depresif tavırları çok fazladır ve defalarca intihara kalkışmıştır. Bunun neticesinde bir çocuğu hiç konuşmamaktadır.

Anlık öfke nöbetleri, sinir krizleri geçiren Ruhiye’nin çözümünü mahalledeki cami hocasında bulmaya çalışırlar ama bu işe yaramaz. Ruhiye aslında çocuk yaşta köyde tecavüze uğramıştır. Yasin bu durumu bilerek Ruhiye ile evlenmiş ona destek olmuştur. Yasin, iki yıl önce onu istismar eden kişinin öldüğünü söyledikten sonra Ruhiye bu hale gelmiştir. Aslında köye gidip mezarına bakıp emin olmak ister. Nitekim köye gider ve adamın ölmediğini görür. Fakat kendi hesaplaşmasını görebildiği için rahatlar. Korkuları ile yüzleşir ve düzelmeye başlar. Hatta bunun sonucunda küçük çocuğu da konuşmaya başlar. Burada annenin çocuk üzerindeki psikolojik etkisinin ne denli büyük olduğunu gözlemlenebilmektedir.

2.6.6. Sinan Karakteri

Şekil 74. Sinan karakteri

Kaynak: (“Bir Başkadır Sinan”, 2020).

Sinan Meryem’in gündelik temizliğe gittiği kişidir. Annesinin kendisini sürekli başkaları ile karşılaştırması ve aşağılanmasına maruz kalmış olan Sinan, birlikte olacağı kadınları da bu davranışlar üzerinden seçmektedir. Onu reddeden ya da aşağılayan kadınlarla birlikte olmaya çalışmakta, bu konuda ısrarcı davranmaktadır. Onları birer nesne olarak görmekte ve yanında kalmalarını istemektedir. Düşünce veya hislerine önem vermemektedir.

Gösterilen sahnelerinin çoğu tuvalette geçmektedir. Buradan yola çıkarak bu nesneleştirme eylemini Meryem’e de yaptığı görülmektedir. Bir sahnede Meryem yokken onun başörtüsünü koklayarak mastürbasyon yapmaktadır.

Obsesif kişilik bozukluğu yaşayan Sinan’ın baba ile ve komşunun oğlu ile rekabet durumu gözlemlenebilmektedir. Annesi ile aralarında aslında Sinan’ın sevmediği kıyma üzerinden bir sohbet geçmektedir. Sinan kendisinin sevmediğini kıymayı, babasının sevdiğini söylemektedir. Annesi komşunun oğlunun da sevdiğini ifade etmektedir. Başka bir sahnede dolapta Meryem’in yaptığı çürümüş kıyma ve köftelerin olduğu gözlemlenebilmektedir. Bu Sinan’ın aslında annesinden kaynaklı rekabetlere karşı verdiği bir tepki olarak üstü örtük bir şekilde ortaya çıkmaktadır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ARAŞTIRMANIN YÖNTEM VE TEKNİKLERİ

3.1. Araştırmanın Konusu ve Amacı

Araştırmanın konusu; sıklıkla kullanılan kitle iletişim araçlarından televizyon ve internet platformunda yayınlanan, özellikle Covid-19 pandemi döneminde izlenme oranı artan ve psikoloji, aşk, dram ana temalarını barındıran beş dizinin (*Kırmızı Oda*, *Masumlar Apartmanı*, *Sadakatsiz*, *Doğduğun Ev Kaderindir* ve *Bir Başkadır*), fiziksel ve psikolojik şiddeti işleme biçimleri ve bunun medya araçları vasıtasıyla yarattığı algıdır.

Yayınlanan diziler izleyicilerden büyük oranda beğeni toplamıştır. Pandemi döneminin getirdiği kısıtlamalarla beraber psikoloji ana temalı dizilere yönelim artmıştır. Bireyler uzun süre evde bulunmanın getirdiği boşluk hissi ile birlikte kendilerinden bir parça bulabilecekleri dizilere yönelmişlerdir. Ayrıca geleneksel medya organlarının yanında sosyal medyanın kullanımının yaygınlaşması ile bireyler diziler ile alakalı yorum, eleştiri ve tepkilerini dile getirebilmişlerdir. Bu sayede araştırmamızı destekleyecek somut veriler ortaya çıkmıştır.

Araştırmanın amacı; 21. Yüzyılın son derece önemli kavramlarından biri olan şiddet algısının özellikle Covid-19 pandemi döneminde yayınlanan ve giderek popüler hale gelen psikolojik ve fiziksel şiddet temelli dizilerin medyadaki yansıması ve toplumun bu yansıma ile dizilerden etkilenme düzeyini analizlerle saptamaktır.

3.2. Araştırmanın Önemi

Şiddet, şiddet türleri ve medyadaki şiddet söylemleri üzerine literatürde oldukça fazla çalışma bulunmaktadır. Fakat son dönemlerde popüler hale gelen psikolojik şiddet ana temalı diziler ve bu dizilerin medyadaki tezahürü ile beraber bireyi ve toplumu etkileyen noktaları üzerine çok fazla çalışma yapılmamıştır. Covid-19 pandemi döneminde Türkiye’de uygulanan sokağa çıkma kısıtlaması ve esnek çalışma saatleri evde geçirilen zamanı ve dizi izleme alışkanlığını arttıran etkenler haline gelmiştir. Bu izlenme alışkanlığının beraberinde getirdiği psikolojik ve fiziksel şiddet temalarını içeren dizilerin izlenme oranları, sosyal medyada yarattığı algı ve birey-toplum üzerindeki etki literatür için önem arz etmektedir.

3.3. Araştırmanın Sınırlılıkları ve Varsayımları

Yapılan araştırma daha detaylı incelenip analiz edilebilmesi açısından yayınlanan en popüler beş diziyi (*Kırmızı Oda, Masumlar Apartmanı, Sadakatsiz, Doğduğun Ev Kaderindir, Bir Başkadır*) kapsamaktadır. Bu sayede izleyicilerde yankı uyandıran karakterler daha detaylı analiz edilip, medyadaki yansımaları daha ayrıntılı gözlemlenebilmiştir. Covid-19 pandemi döneminden dolayı toplumun dizilerle olan ilişkileri anket yöntemi ve sosyal medya paylaşımları üzerinden analiz edilmiştir. Anketin örneklem sayısı salgından dolayı 300 kişi ile sınırlı tutulmuştur. Fakat katılımın yoğunluğu ve verilerin geçerliliği göz önünde bulundurularak 317 anket değerlendirmeye alınmıştır.

Yapılan araştırmanın varsayımı Türk dizilerinde gösterilen fiziksel ve psikolojik şiddet unsurlarının medya araçlarında yüksek oranda yer aldığı, izleyicilerin ilgisini fazlaca çektiği ve bu unsurların toplum içerisinde ses getiriyor oluşudur.

3.4. Araştırmanın Veri Toplama Tekniği ve Analizi

Araştırmada öncelikle literatür çalışması yapılmış olup ardından dizilerdeki olaylar ve karakterler analiz edilmiştir. Diziler ele alınırken reyting sıralamaları analiz edilip tablo haline getirilmiştir. Devamında medyada yazılan yorumlar ve haberlere yer verilerek analizleri yapılmıştır. Toplumsal yorum ise nicel araştırma yöntemlerinden anket tekniği ile belirlenmiştir. Tesadüfi örneklem kullanılarak toplamda 317 kişiyi kapsayan bir anket uygulanmıştır. Ankette toplam 38 soru bulunmaktadır. Bunlardan 33 tanesi seçenekli ve kapalı uçlu, 5 tanesi açık uçlu sorulardan oluşmaktadır. Anket soruları EK-A 'da bulunmaktadır.

Anketlerden elde edilen veriler, bilgisayar ortamında sosyal bilimler araştırmalarına uygun olarak hazırlanan IBM SPSS Statistics 22.0 paket programı kullanılarak analiz edilip tablo haline getirilmiş ve yorumlanmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR VE DEĞERLENDİRME

Tablo 11. Katılımcıların cinsiyeti

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	KADIN	254	80,1	80,1	80,1
	ERKEK	63	19,9	19,9	100,0
	Total	317	100,0	100,0	

1-Cinsiyetiniz nedir?

Araştırmaya dahil olan dizilerin yarattığı algıyı incelemek üzere yapılan ankete toplam 317 kişi katılmıştır. Katılımcıların %80,1'i kadın, %19,9'u erkektir. Sosyal ağlar üzerinden katılımı sağlanan ankette gelen cinsiyet dağılımına göre incelemeye alınan beş diziyi daha çok kadın katılımcıların izlediği sonucuna varılmıştır.

Tablo 12. Yaş dağılımı

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	18-25	156	49,2	49,2	49,2
	26-35	94	29,7	29,7	78,9
	36-45	38	12,0	12,0	90,9
	46-55	23	7,3	7,3	98,1
	56 ve üzeri	6	1,9	1,9	100,0
	Total	317	100,0	100,0	

2-Yaş aralığınızı işaretleyiniz.

Katılımcıların %49,2'si 18-25 yaş aralığı, %29,7'si 26-35 yaş aralığı, %12'si 36-45 yaş aralığı, %7,3'ü 46-55 yaş aralığı ve %1,9'u 56 ve üzeri yaş aralığındadır. Dizilere yönelimin gençlerde daha fazla olduğu sonucuna varılmaktadır. Gençler pandemi öncesinde okul ve sosyal yaşantıda daha aktif rol üstlenirken pandeminin getirdiği kısıtlamalarla birlikte dizi izleme davranışlarında artış olduğu gözlemlenmektedir.

Tablo 13. Eğitim durumu

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Herhangi bir okuldan mezun değilim	1	,3	,3	,3
İlkokul	4	1,3	1,3	1,6
Ortaokul	4	1,3	1,3	2,8
Lise	32	10,1	10,1	12,9
Ön Lisans	45	14,2	14,2	27,1
Lisans	176	55,5	55,5	82,6
Yüksek Lisans	47	14,8	14,8	97,5
Doktora	8	2,5	2,5	100,0
Total	317	100,0	100,0	

3- Eğitim durumunuz nedir?

Katılımcıların %0,3'ü herhangi bir okuldan mezun değilim, %1,3'ü ilkököl, %1,3'ü ortaokul, %10,1'i lise, %14,2'si ön lisans, %55,5'i lisans, %14,8'i yüksek lisans, %2,5'i doktora mezunuyum seçeneğini işaretlemiştir. Katılımcıların yarısından fazlası lisans mezunudur.

Tablo 14. Dizi takip etme oranları

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	235	74,1	74,1	74,1
Hayır	13	4,1	4,1	78,2
Bazen	69	21,8	21,8	100,0
Total	317	100,0	100,0	

1-Televizyon dizisi veya internet dizisi takip eder misiniz?

Katılımcıların %74,1'i televizyon veya internet dizisi takip etmekte, %21,8'i aralıklarla takip etmekte, %13'ü takip etmemektedir. Takip etmeyen kullanıcılar açık uçlu sorularda “kanallar arası dolaşırken ya da sosyal medyada denk geldikçe izliyorum” cevabını vermişlerdir.

Tablo 15. Pandemi döneminde dizi izleme oranları

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	240	75,7	75,7	75,7
Hayır	77	24,3	24,3	100,0
Total	317	100,0	100,0	

2-Covid-19 Pandemi döneminde dizi izleme oranınız arttı mı?

Katılımcıların %75,7'si pandemi döneminde dizi izleme alışkanlıklarında artış olduğu cevabını verirken %24,3'ü artış olmadığı cevabını vermiştir. Araştırmamızın hipotezi Covid-19 pandemi döneminde dizi izleme alışkanlıklarının arttığı yönünde olduğundan dolayı varsayımımız anket sonuçları doğrultusunda doğrulanmıştır.

Tablo 16. Dizi izleme sıklığı

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Haftada 1-3 gün	201	63,4	63,4	63,4
Haftada 4-6 gün	48	15,1	15,1	78,5
Her gün	68	21,5	21,5	100,0
Total	317	100,0	100,0	

3-Ne sıklıkla dizi izlersiniz?

Katılımcıların %63,4'ü haftada 1-3 gün, %21,5'i haftanın her günü, %15,1'i haftada 4-6 gün dizi izlemektedir. Dizi izlenme sıklığı oranının fazla olduğu sonucuna varılmaktadır.

Tablo 17. Dizi izleme platformu

	Responses		Percent of Cases
	N	Percent	
\$CY_4 ^a Televizyon	207	39,1%	65,3%
Yayınlanan kanalın web sitesi	81	15,3%	25,6%
Özel Dizi Platformları (Netflix vb.)	242	45,7%	76,3%
Total	530	100,0%	167,2%

4- Dizileri hangi platformdan izlersiniz?

Dizilerin hangi platformdan izlendiği ile ilgili soru çoklu cevap şeklinde katılımcılara yöneltilmiştir. Katılımcılardan %45,7'si dizileri özel dizi platformundan, %39,1'i televizyondan, %15,3'ü yayınlanan kanalın web sitesinden izlemektedir. Bilgisayar, cep telefonu, tablet ve internetin yaygınlaşmasıyla yalnızca televizyondan dizi izleme kültürü sona ermiştir.

Tablo 18. İzlenen diziler

	Responses		Percent of Cases
	N	Percent	
\$CY_5 ^a Kırmızı Oda	192	25,1%	60,6%
Masumlar Apartmanı	182	23,8%	57,4%
Sadakatsiz	179	23,4%	56,5%
Bir Başkadır	134	17,5%	42,3%
Doğduğun Ev Kaderindir	78	10,2%	24,6%
Total	765	100,0%	241,3%

5- Aşağıdaki dizilerden hangisini ya da hangilerini izlediniz, izliyorsunuz?

Araştırmamıza konu olan dizilerin izlenme oranları çoklu yanıt ile belirlenmiştir. Kırmızı Oda %25,1, Masumlar Apartmanı %23,8, Sadakatsiz %23,4, Bir Başkadır %17,5 ve Doğduğun Ev Kaderindir dizisi %10,2 izlenme oranı almıştır.

Tablo 19. İzlenen dizilerin izlenme nedenleri

	Responses		Percent of Cases
	N	Percent	
\$CY_6 Merak	176	30,7%	55,5%
^a Çeşitli konular hakkında bilgi edinme	90	15,7%	28,4%
Alışkanlık	46	8,0%	14,5%
Eğlence ihtiyacı	84	14,6%	26,5%
Farklı konuları ele alması	178	31,0%	56,2%
Total	574	100,0%	181,1%

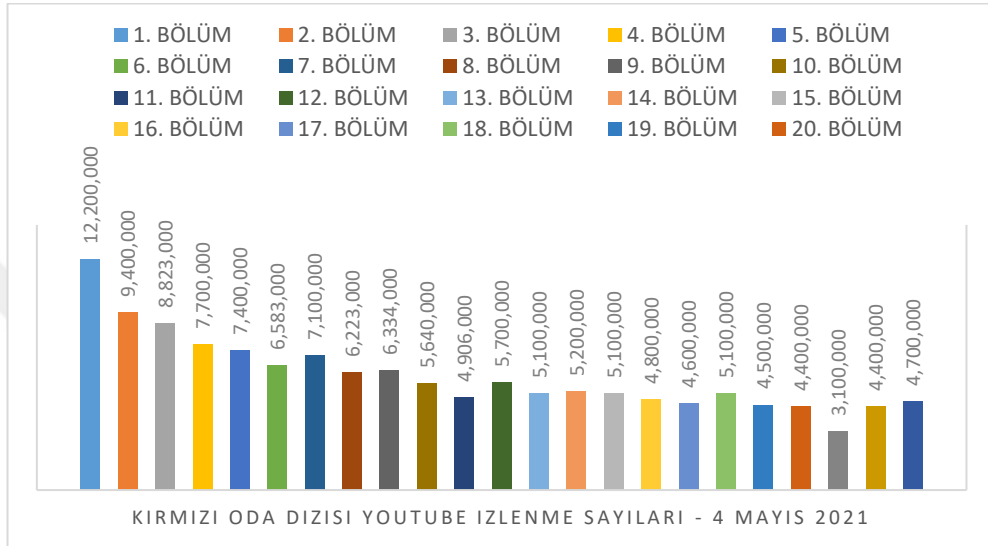
6- Neden bu dizi veya dizileri izleme ihtiyacı duyuyorsunuz?

Katılımcıların araştırmaya dahil olan dizileri izleme nedenlerinden en çok oranı alan cevap %31 ile farklı konuları ele alıyor olmasıdır. Psikolojik ana temalı diziler pandemi dönemi öncesinde yayınlanmadığından katılımcılara ilgi çekici gelmektedir. Ardından en çok oranı alan cevap %30,7 ile merak olmuştur. İlgi çekici bu konular izleyicilerde merak duygusunu arttırmıştır. Temalar aynı zamanda bireylere psikolojik hastalıklar ile ilgili de bilgi aktardığından %15,7 oranında katılımcı çeşitli konular hakkında bilgi edinme seçeneğini işaretlemiştir. Ardından eğlence ihtiyacı seçeneği %14,6, alışkanlık seçeneği %8'lik oran almıştır.

4.1. Kırmızı Oda Dizisi

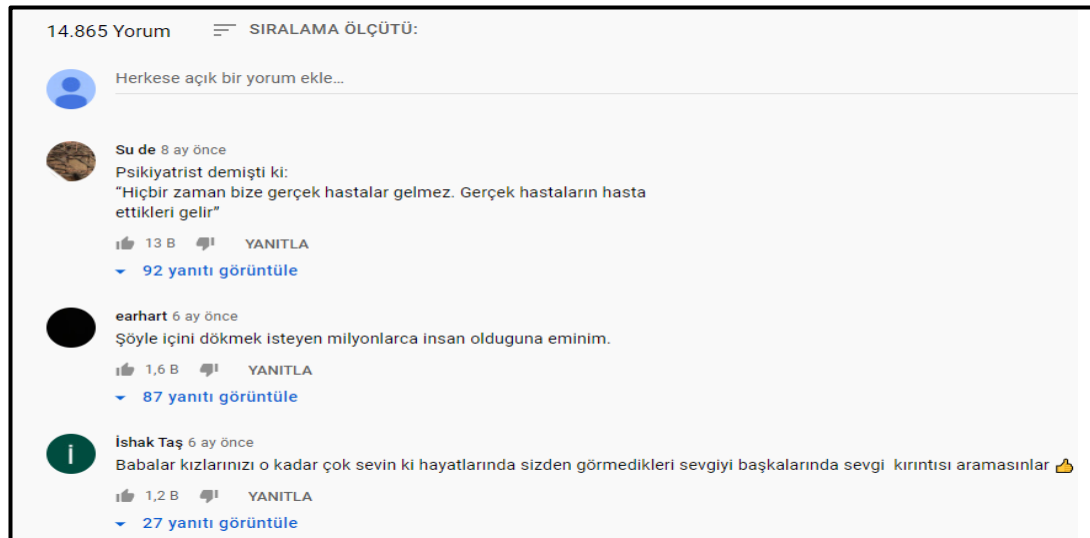
Kırmızı Oda dizisi katılımcılardan en yüksek oranda izlenme alan dizi olmuştur. (Tablo 18.) Tablo 2. de yer alan reyting sonuçları ve medya araçları üzerinden paylaşılma, beğenilme, bahsedilme durumlarıyla beraber hem katılımcıların hem izleyicilerin ilgisini çekmiştir.

4.1.1. Medyadaki Yansıması ve Anket Sonuçları

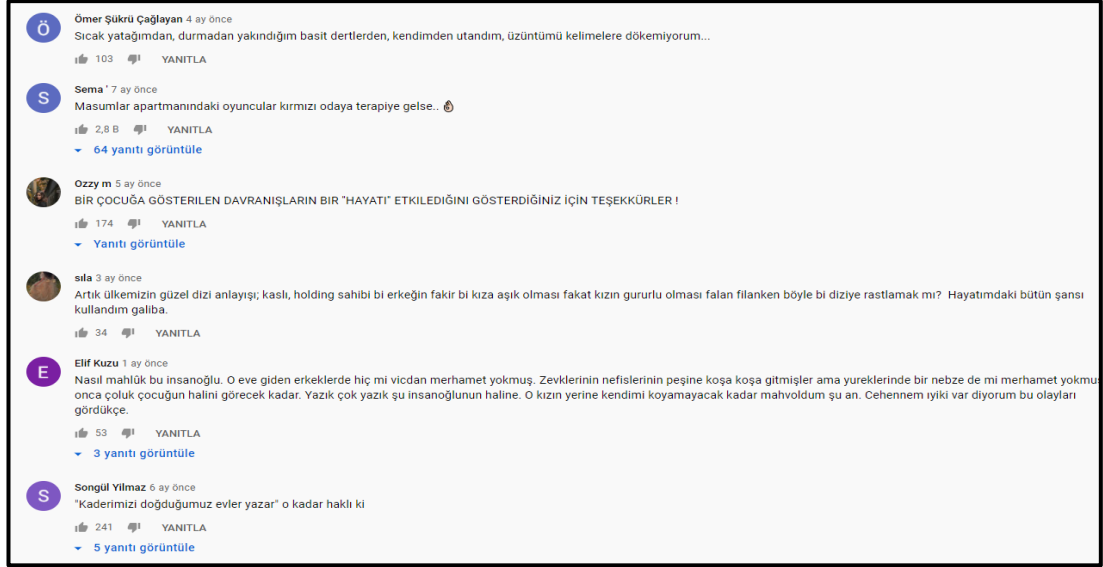
Grafik 1. Kırmızı oda dizisi Youtube izlenme sayıları

Kırmızı Oda dizisinin video paylaşım ağı olan Youtube'da aldığı izlenme oranları Grafik 1.'de gösterilmiştir. İlk bölümün TV8'in kendi Youtube kanalında yayınlanması ve abone sayısının daha fazla olması sebebiyle diğer bölümlere göre çok yüksek izlenme aldığı görülmektedir.

Resim 7. Kırmızı oda youtube 1. bölüm yorumları

Kaynak: ("Kırmızı Oda 1. Bölüm", 2020).

Resim 8. Kırmızı oda Youtube 2. bölüm yorumları

Kaynak: ("Kırmızı Oda 2. Bölüm", 2020).

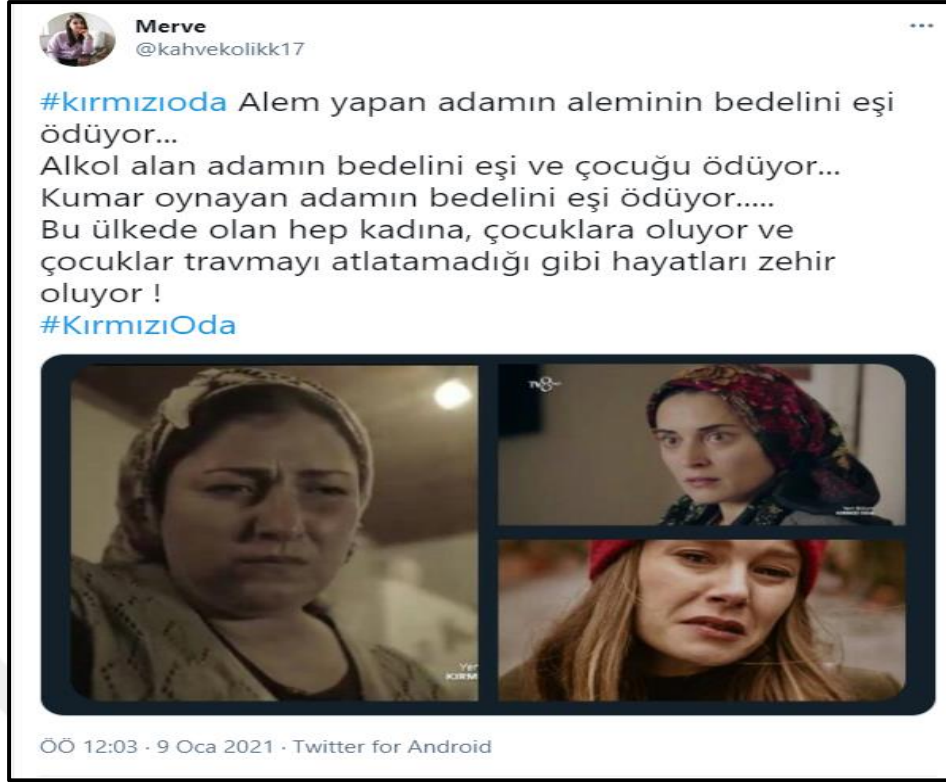
Resim 7. ve Resim 8.'de görüldüğü üzere Kırmızı Oda dizisi izleyicilerden ve kullanıcılardan hem çok büyük beğeni toplamış hem de izleyenlerin dizideki vakalardan kendilerine ait bir parça buldukları gözlemlenmiştir. İzleyicilerin dizideki terapi sahnelerinden yola çıkarak kendilerinin de içlerini dökmek istedikleri, daha önceki dizi temalarından farklı olmasının olumlu yorumlar aldığı görülmektedir.

Resim 9. Kırmızı oda twitter paylaşımları 1

Kaynak: (Maria, 2020).

Araştırmamıza dahil olan Mehmet ve Nesrin karakterleri ile ilgili Maria isimli Twitter kullanıcısının paylaşımı Resim 9.'da gösterilmiştir. Dizide değinilen şiddet alt teması izleyicilerin yüksek oranda ilgisini çekmiş ve 767 kez paylaşılmıştır. Sevgi ve şiddet kavramının bağdaşmadığına dikkat çekilmiştir.

Resim 10. Kırmızı oda twitter paylaşımları 2

Kaynak: (Merve, 2020).

Merve isimli kullanıcının Resim 10.'da yapmış olduğu paylaşımında analizimize dahil ettiğimiz Boncuk karakterinin çocukken uğradığı aile içi şiddete karşı gösterilen tepki paylaşımını görmekteyiz. *Onedio* adlı web sitesinin geçtiği bir haber paylaşımına göre *Kırmızı Oda* dizisinde yer alan çocukken üvey babası tarafından istismara uğrayan Kumru karakteri sayesinde 11 yaşında bir kız çocuğunun babasının kendisini taciz ettiği itirafında bulunduğu görülmektedir. (“*Kırmızı Oda*’daki Kumru Sayesinde”, 2021). Dizinin sosyal hayata etkisinin ne denli fazla olduğunu bu haberde görmekteyiz. Dizinin etkisi gerçek bir vakayı ortaya çıkaracak kadar fazladır. Bununla beraber dizinin kişiler üzerinde yarattığı farkındalık algısının yüksekliğini görmekteyiz. Kişiler itiraf edemediklerini itiraf edebilmekte, paylaşamaz düşündükleri sorunların paylaşılabilir olduklarını fark etmektedirler. Bununla alakalı anket analizlerinden ilerleyen bölümde bahsedilecektir.

Kırmızı Oda dizisinin karakterlerinin yaşadığı durumların gerçekliği izleyicileri çok etkilemiş, bunu sıklıkla paylaşımlarla dile getirmişlerdir. #KırmızıOda *hashtagi* (başlık etiketi) ile dizinin yayınlandığı gün ve saatte *Twitter*'da yapılan paylaşım sayıları Tablo 20.'de verilmiştir.

Tablo 20. Kırmızı oda dizisi tweet sayıları

TARİH	BÖLÜMLER	KONU ETİKETİ	TWİTTER TREND TOPIC SIRALAMASI	ATILAN TWEET SAYISI	SAAT
4 EYLÜL 2020 CUMA	1. BÖLÜM	#KırmızıOda	3. SIRA	29.100	21.00-22.00
11 EYLÜL 2020 CUMA	2.BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	26.000	21.00-22.00
18 EYLÜL 2020 CUMA	3.BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	10.000	21.00-22.00
25 EYLÜL 2020 CUMA	4. BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	10.000	21.00-22.00
2 EKİM 2020 CUMA	5. BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	15.000	21.00-22.00
9 EKİM 2020 CUMA	6. BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	19.800	21.00-22.00
16 EKİM 2020 CUMA	7. BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	15.500	21.00-22.00
23 EKİM 2020 CUMA	8. BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	10.000	21.00-22.00
30 EKİM 2020 CUMA	9. BÖLÜM	#KırmızıOda	TREND DEĞİL	TREND DEĞİL	21.00-22.00
6 KASIM 2020 CUMA	10. BÖLÜM	#KırmızıOda	3. SIRA	10.000	21.00-22.00
13 KASIM 2020 CUMA	11. BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	10.000	21.00-22.00
20 KASIM 2020 CUMA	12. BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	10.000	21.00-22.00
27 KASIM 2020 CUMA	13. BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	13.600	21.00-22.00
4 ARALIK 2020 CUMA	14. BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	10.000	21.00-22.00
11 ARALIK 2020 CUMA	15. BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	10.000	21.00-22.00
18 ARALIK 2020 CUMA	16. BÖLÜM	#KırmızıOda	3. SIRA	10.000	21.00-22.00
25 ARALIK 2020 CUMA	17. BÖLÜM	#KırmızıOda	2. SIRA	10.000	21.00-22.00
1 OCAK 2021 CUMA	18. BÖLÜM	#KırmızıOda	5. SIRA	10.700	21.00-22.00
8 OCAK 2021 CUMA	19. BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	13.300	21.00-22.00
15 OCAK 2021 CUMA	20. BÖLÜM	#KırmızıOda	1. SIRA	28.900	21.00-22.00
22 OCAK 2021 CUMA	21. BÖLÜM	#KırmızıOda	TREND DEĞİL	TREND DEĞİL	21.00-22.00
29 OCAK 2021 CUMA	22. BÖLÜM	#KırmızıOda	3. SIRA	19.000	21.00-22.00
5 ŞUBAT 2021 CUMA	23. BÖLÜM	#KırmızıOda	4. SIRA	12.800	21.00-22.00

Kaynak: (“Get Day Trends”, 2021)

Tablo 21. Kırmızı odada ele alınan şiddet konularının özendirme durumu

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	60	18,9	18,9	18,9
Hayır	158	49,8	49,8	68,8
Fikrim yok	99	31,2	31,2	100,0
Total	317	100,0	100,0	

7- Kırmızı Oda dizisinde ele alınan şiddet konuları toplum için özendirici midir?

Anket katılımcılarımıza yönelttiğimiz “Kırmızı Oda dizisinde ele alınan şiddet konuları toplum için özendirici midir?” sorusuna %49,8 oranında hayır, %18,9 oranında evet cevabı verilmiştir. Şiddet konusunda katılımcıların yüksek çoğunluğu herhangi bir özendirici durum olmadığı kanaatine varmışlardır.

Tablo 22. Kırmızı oda dizisindeki şiddet konularının farkındalık yaratma durumu

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	195	61,5	61,5	61,5
Hayır	32	10,1	10,1	71,6
Fikrim yok	90	28,4	28,4	100,0
Total	317	100,0	100,0	

8- Kırmızı Oda dizisinde ele alınan şiddet konuları toplumda farkındalık yaratabilir mi?

Ardından katılımcılarımıza dizide işlenen şiddet konularının farkındalık yaratıp yaratmadığı sorulmuştur. %61,5 oranında evet, %10,1 oranında hayır cevabı gelmiştir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu bu dizilerin farkındalık yaratabileceğini düşünmektedir. Fakat %10,1 oranında katılımcı bu tarz dizilerin toplumda yine de farkındalık yaratamayacağını belirtmiştir.

Tablo 23. Kırmızı oda dizisinde hukuki çözüm

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	224	70,7	70,7	70,7
Hayır	13	4,1	4,1	74,8
Fikrim yok	80	25,2	25,2	100,0
Total	317	100,0	100,0	

9- Kırmızı Oda dizisinde şiddete uğrayan mağdurlar için hukuki çözüme dizide yer verilmeli midir?

Katılımcıların %70,7 oranındaki büyük çoğunluğu mağdurlar için dizide hukuki çözümlerin bulunması gerektiğini işaretlemişlerdir. Farkındalık yaratmak sadece durumu göstermekle sınırlı kalmamalı, mağdurlar için hukuki çözüm yollarının ekranlarda gösterilmesi gerekmektedir.

Tablo 24. Kırmızı oda dizisindeki şiddet görüntülerinden rahatsız olma durumu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Evet	74	23,3	23,3	23,3
	Hayır	63	19,9	19,9	43,2
	Bazen	103	32,5	32,5	75,7
	Fikrim yok	77	24,3	24,3	100,0
	Total	317	100,0	100,0	

10-Kırmızı oda dizisinde verilen şiddet görüntülerinden (psikolojik, fiziksel, cinsel vb.) rahatsız oluyor musunuz?

Katılımcıların dizideki şiddet görüntülerinden %32,5 oranında bazen rahatsız olduğu, %23,3 oranında rahatsız olduğu, %19,9 oranında rahatsız olmadığı saptanmıştır. Burada ulaştığımız oranlardan toplum içerisindeki şiddet görüntülerine bireylerin artık aşına olduğu ve bundan rahatsızlık duymadığı, normal karşıladığı sonucuna varılabilmektedir.

Tablo 25. Kırmızı oda dizisi en çok dikkat çeken karakterler

		Responses		Percent of Cases
		N	Percent	
SCY_11 ^a	Mehmet-Nesrin (Eş şiddeti mağduru)	39	6,8%	12,3%
	Alya (Aile içi şiddet mağduru)	167	29,0%	52,7%
	Selvi (Eş şiddeti mağduru)	98	17,0%	30,9%
	Boncuk (Aile içi şiddet ve eş şiddeti mağduru)	154	26,8%	48,6%
	Fikrim yok	104	18,1%	32,8%
	DİĞER-KUMRU	4	0,7%	1,3%
	DİĞER-DOKTOR HANIM	3	0,5%	0,9%
	DİĞER-MELİHA	6	1,0%	1,9%
Total		575	100,0%	181,4%

11- Kırmızı Oda dizisinde en çok dikkatinizi çeken karakter veya karakterler aşağıdakilerden hangisidir?

Dizide ne çok dikkat çeken karakter %29 oranında aile içi şiddet mağduru olan Alya'dır. Ardından %26,8 oranı ile yine aile içi şiddet ve eş mağduru olan Boncuk dikkat çekmektedir. Ardından sırasıyla Selvi, Mehmet- Nesrin, Kumru, Doktor Hanım ve Meliha karakterleri dikkat çekmektedir. Katılımcıların aile içi şiddet temasına ilgisi daha fazladır.

Katılımcılara ‘‘Seçtiğiniz karakter veya karakterlerin hangi özelliklerini kendinize yakın buluyorsunuz, ortak paylaşım noktalarınız veya farklı yönleriniz nelerdir?’’ sorusu açık uçlu soru şeklinde sorulmuştur. Gelen yanıtlardan ağırlıklı aile içi şiddet gördüklerinden dolayı bu karakterlerle benzerlik kurdukları saptanmıştır. Katılımcı 15.’in cevabına göre benzeşim kurduğu karakterle ilgili yorumu şu şekildedir;

‘‘Alya - çocukluktaki yalnızlığını kendime yakın buluyorum psikolojik şiddet yönünden..’’

Katılımcı 28.’in cevabı;

‘‘Boncuk’un yaşayabilmek bir şeylere tutunabilmek için hayal görmesi ve buna kendisini inandırabilesiniz kendime benzetiyorum. Her ne kadar hayal görmesem de kendimi çok güzel kandırabiliyorum’’.

Katılımcı 67.’nin cevabı;

‘‘Hayat akışı içerisinde fiziksel olmasa da psikolojik şiddete çok maruz kalıyoruz.’’

Aynı zamanda katılımcılar kendi hayat hikayelerine benzetmese de özdeşim kurmaya çalışmaktadırlar. Katılımcı 124.’ün cevabına göre;

‘‘Kendimi izlediğim karakterle özdeşleştiriyorum, "onun yerinde olsaydım ne yapardım" gibi sorular sorup kendi kendime cevaplar bulmaya çalışıyorum.’’

Katılımcı 186.’nın cevabına göre;

‘‘Kendime yakın bulduğum bir nokta yok, sadece kadın olarak toplumdaki durumumuzu göz önünde bulunduruyorum. Hastalıklı insanlar hastalıklı toplumlar, şiddet, taciz, mağdurları...’’

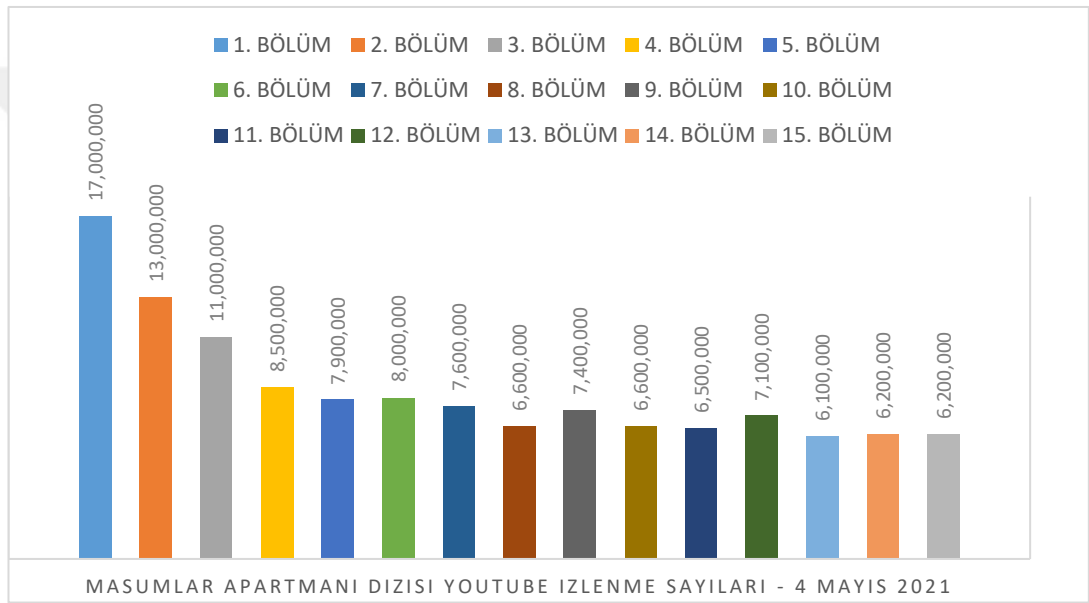
Katılımcı 218.’in cevabına göre;

‘‘Kendime yakın bulmuyorum, bilakis onları yönlendirme biçimlerine bakıyorum. Ben gençlere yardımcı olurken onlara yaklaşımımınla psikiyatrin yaklaşımının kıyaslamasını yapıyorum ve çoğu şeyde benim yaklaşımımın benzediğini görmek, doğru yolda olduğumu gösteriyor.’’

4.2. Masumlar Apartmanı Dizisi

Masumlar Apartmanı dizisi katılımcılardan en yüksek oranda izlenme alan ikinci dizi olmuştur. (Tablo 18.) Tablo 4. te yer alan reyting sonuçları ve medya araçları üzerinden paylaşılma, beğenilme, bahsedilme durumlarıyla beraber hem katılımcıların hem izleyicilerin ilgisini çekmiştir. Dizide gösterilen psikiyatrik rahatsızlıklar bireylerin hem ilgisini çekmiş hem de kendilerini, ailelerini ve çevrelerini sorgulatmayı sağlamıştır.

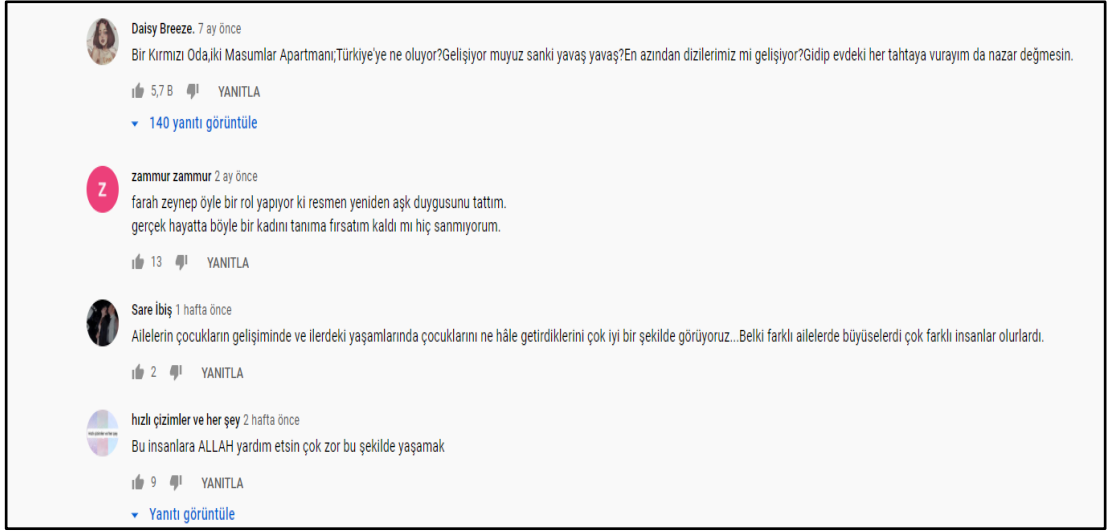
4.2.1. Medyadaki Yansıması ve Anket Sonuçları

Grafik 2. Masumlar apartmanı dizisi youtube izlenme sayıları

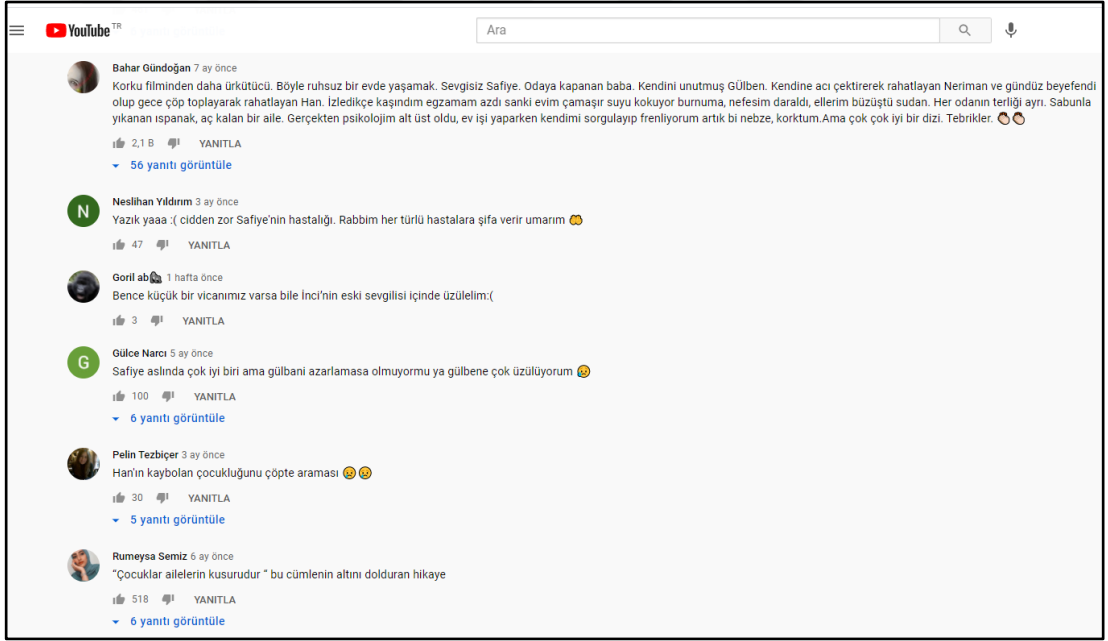
Masumlar Apartmanı ve Kırmızı Oda dizisi Prof. Dr. Gülseren Budayıcıoğlu'nun *Madalyonun İçi* adlı eserinden uyarılma olduğundan dolayı, Kırmızı Oda dizisinin getirdiği beğeni nedeniyle de Masumlar Apartmanı dizisi ilk bölümde çok yüksek oranda izlenme almıştır. (Grafik 2.)

Atılan tweetler, yapılan yorumlar genel itibariyle aile sevgisinin eksikliğinin fark edilmesi, buna yönelik çözümler ve farkındalık, yeni psikiyatrik hastalıklar öğrenme üzerinden yapılmıştır.

Resim 11. Masumlar apartmanı youtube 1. bölüm yorumları

Kaynak: (“Masumlar Apartmanı 1. Bölüm”, 2020).

Resim 12. Masumlar apartmanı youtube 2. bölüm yorumları

Kaynak: (“Masumlar Apartmanı 2. Bölüm”, 2020).

Resim 11. ve Resim 12.’de yer alan Youtube yorumlarına göre izleyiciler ana teması psikolojik dizileri yeni ve gelişmiş bulmuşlardır. Her karakterin hastalığının farkında varmış ve altta yatan nedenlerin aile içerisindeki sevgisizlik olduğuna dikkat çekmişlerdir. Karakterlerle empati yapabilmiş ve çözüm önerileri sunmuşlardır.

Resim 13. Masumlar apartmanı twitter paylaşımları 1

Kaynak: (Merve, 2020).

Resim 13.'te görülen tweette de karakterlerin yaşadığı problemlerin, eksikliklerin izleyiciler tarafından fark edildiğini görmekteyiz. Hatta dizinin ana temasının sosyal hayata entegre olduğunu *Onedio* adlı web sitesinde Masumlar Apartmanı dizisi ile ilgili mizah içeren paylaşımlar liste haline getirilmiştir. (Resim.14).

Resim 14. Masumlar apartmanı twitter paylaşımları 2

Kaynak: ("Temizlik Konusunda Hepimizi Takıntılı", 2020)

Masumlar Apartmanı dizisinin karakterlerinin yaşadığı psikiyatrik hastalıklar izleyicileri çok etkilemiş, bunu sıklıkla paylaşımlarla dile getirmişlerdir. #MasumlarApartmanı *hashtagi* (başlık etiketi) ile dizinin yayınlandığı gün ve saatte *Twitter*'da yapılan paylaşım sayıları Tablo 26.'da verilmiştir.

Tablo 26. Masumlar apartmanı dizisi tweet sayıları

TARİH	BÖLÜMLER	KONU ETİKETİ	TWİTTER TREND TOPİC SIRALAMASI	ATILAN TWEET SAYISI	SAAT
15 EYLÜL 2020 SALI	1. BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	1. SIRA	10.000	21.00-22.00
22 EYLÜL 2020 SALI	2.BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	1. SIRA	20.700	21.00-22.00
29 EYLÜL 2020 SALI	3.BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	1. SIRA	23.500	21.00-22.00
6 EKİM 2020 SALI	4. BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	1. SIRA	18.700	21.00-22.00
13 EKİM 2020 SALI	5. BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	1. SIRA	10.700	21.00-22.00
20 EKİM 2020 SALI	6. BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	1. SIRA	16.000	21.00-22.00
27 EKİM 2020 SALI	7. BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	3. SIRA	12.900	21.00-22.00
3 KASIM 2020 SALI	8. BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	1. SIRA	10.000	21.00-22.00
10 KASIM 2020 SALI	9. BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	1. SIRA	15.100	21.00-22.00
17 KASIM 2020 SALI	10. BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	2. SIRA	15.400	21.00-22.00
24 KASIM 2020 SALI	11. BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	2. SIRA	15.500	21.00-22.00
1 ARALIK 2020 SALI	12. BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	1. SIRA	29.100	21.00-22.00
8 ARALIK 2020 SALI	13. BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	2. SIRA	22.000	21.00-22.00
15 ARALIK 2020 SALI	14. BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	1. SIRA	26.700	21.00-22.00
22 ARALIK 2020 SALI	15. BÖLÜM	#MasumlarApartmanı	1. SIRA	24.700	21.00-22.00

Kaynak: (“Get Day Trends”, 2021)

Tablo 27. Masumlar apartmanında ele alınan psikolojik şiddetin özendirme durumu

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	65	20,5	20,5	20,5
Hayır	150	47,3	47,3	67,8
Fikrim yok	102	32,2	32,2	100,0
Total	317	100,0	100,0	

13- Masumlar Apartmanı dizisinde ele alınan psikolojik şiddet toplum için özendirici midir?

Anket katılımcılarımıza yönelttiğimiz “Masumlar Apartmanı dizisinde ele alınan psikolojik şiddet toplum için özendirici midir?” sorusuna %47,3 oranında hayır, %20,5 oranında evet cevabı verilmiştir. Psikolojik şiddet konusunda katılımcıların yüksek çoğunluğu herhangi bir özendirici durum olmadığı kanaatine varmışlardır.

Tablo 28. Masumlar apartmanında uygulanan fiziksel ve psikolojik şiddet farkındalık düzeyi

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	182	57,4	57,4	57,4
Hayır	31	9,8	9,8	67,2
Fikrim yok	104	32,8	32,8	100,0
Total	317	100,0	100,0	

14- Masumlar Apartmanı dizisinde annenin çocuklarına uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddet toplumda farkındalık yaratabilir mi?

Anket katılımcılarımızın %57,4’si Masumlar Apartmanında annenin uyguladığı fiziksel ve psikolojik şiddetin toplumda farkındalık yaratabileceğini belirtmiştir. %9,8’i farkındalık yaratamayacağını belirtmiştir. Bu sonuca göre Masumlar Apartmanı dizisinde işlenen konunun toplumda yarattığı algı olumlu yöndedir.

Tablo 29. Masumlar apartmanı aile içi şiddet konusu farkındalık düzeyi

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	171	53,9	53,9	53,9
Hayır	42	13,2	13,2	67,2
Fikrim yok	104	32,8	32,8	100,0
Total	317	100,0	100,0	

15- Masumlar Apartmanı dizisinde yer verilen alkol bağımlılığı ile beraberinde gelen aile içi şiddet konusu (İnci karakterinin çocukluğunda babası üzerinden yaşadığı travma) farkındalık yaratabilir mi?

Katılımcıların %53,9’u Masumlar Apartmanı dizisinde işlenen aile içi şiddet sonrası travma başlığında toplum üzerinde farkındalık yaratabileceğini belirtmektedir.

Dizide işlenen aile içi şiddet başlığı katılımcıların oldukça dikkatini çekmiştir ve toplum için olumlu yönde sonuç doğurduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 30. Masumlar apartmanı dizisi en çok dikkat çeken karakterler

		Responses		Percent of Cases
		N	Percent	
ŞCY_16 ^a	Safiye (Büyük abla - Obsesif Kompulsif kişilik bozukluğu)	198	29,1%	62,5%
	Gülben (Küçük abla - Obsesif Kompulsif kişilik bozukluğu)	124	18,2%	39,1%
	Han (Erkek kardeş - Kompulsif biriktirme hastalığı)	96	14,1%	30,3%
	Neriman (En küçük kız kardeş – Mazoşist)	51	7,5%	16,1%
	Hasibe (Anne - Obsesif Kompulsif kişilik bozukluğu)	73	10,7%	23,0%
	İnci (Komşu-Han'ın eşi- Geçmişe saplantı)	46	6,8%	14,5%
	Fikrim yok	91	13,4%	28,7%
	Diğer-Naci	1	0,1%	0,3%
	Diğer- Han'ın babası	1	0,1%	0,3%
Total		681	100,0%	214,8%

16- Masumlar Apartmanı dizisinde en çok dikkatinizi çeken karakter veya karakterler aşağıdakilerden hangisidir?

Katılımcıların en çok dikkatini çeken karakter %29,1 oranı ile Obsesif Kompulsif kişilik bozukluğu yaşayan büyük abla Safiye'dir. Safiye'nin yüksek derecede yaşadığı temizlik ve namus takıntısını izleyicilerin ve katılımcıların yüksek oranda ilgisini çekmektedir. Ardından %18,2 oranı ile Obsesif Kompulsif kişilik bozukluğu yaşayan küçük abla Gülben'dir. Özellikle Gülben'in çocukken annesinden gördüğü fiziksel ve psikolojik şiddetin travmasıyla sürekli altını ıslatıyor oluşu izleyicilerin ilgisini çekmektedir. Obsesif Kompulsif biriktirme hastalığı bulunan Han karakteri katılımcıların %14,1'nin, mazoşist olan en küçük kardeş Neriman karakteri %7,5'nin ilgisini çekmiştir. Şiddeti uygulayan anne olan Hasibe karakteri katılımcıların %10,7'sinin dikkatini çekmiştir. Ardından İnci karakteri %6,8, Naci karakteri %0,1 ve Han'ın babası karakter, %0,1 oranında izleyicilerin dikkatini çekmiştir.

Katılımcılara “Seçtiğiniz karakter veya karakterlerin hangi özelliklerini kendinize yakın buluyorsunuz, ortak paylaşımlarınız veya farklı yönleriniz

nelerdir?’’ sorusu açık uçlu soru şeklinde sorulmuştur. Gelen yanıtlardan ağırlıklı olarak aile içerisindeki bireylerin bu tür hastalıklara sahip oldukları ya da çocukken ailelerinden aynı fiziksel ve psikolojik şiddeti gördükleri saptanmıştır. Katılımcı 8.’in cevabına göre benzeşim kurduğu karakterle ilgili yorumu şu şekildedir;

‘‘Anneannem de temizlik konusunda aşırı takıntılıydı, onu aklıma getiriyorlar.’’

Katılımcı 34.’ün cevabı;

‘‘Benim de elimi yıkarken sabunu sıkma da saymak gibi bir huyum var’’

Katılımcı 78.’nin cevabı;

‘‘İnci'nin alkole tepkisi babamla olan ilişkilerimi hatırlatıyor.’’

Aynı zamanda katılımcılar kendi hayat hikayelerine benzetmemekle birlikte durumu analiz edebilmişlerdir. Katılımcı 183.’ün cevabına göre;

‘‘Herkesin çocukluğunda yaşadığı bir travma etkisi yüzünden kalan hayatındaki kişilere, aynı olaylara maruz kalmasını sağlıyorlar ve bu olay onlar için normal geliyor. Çünkü o travmalı hayattan başka yer görmemişler. Lakin benim bir ortak özelliğim yok.’’

Katılımcı 245.’in cevabına göre;

‘‘Karakterlerin obsesif kompulsif bozukluğun yani sıra bipolar etkiler de göstermesi dikkat çekici. Psikolojik unsurlara duyduğum merak yüzünden ne denli ileri gideceklerini görmek istiyorum.’’

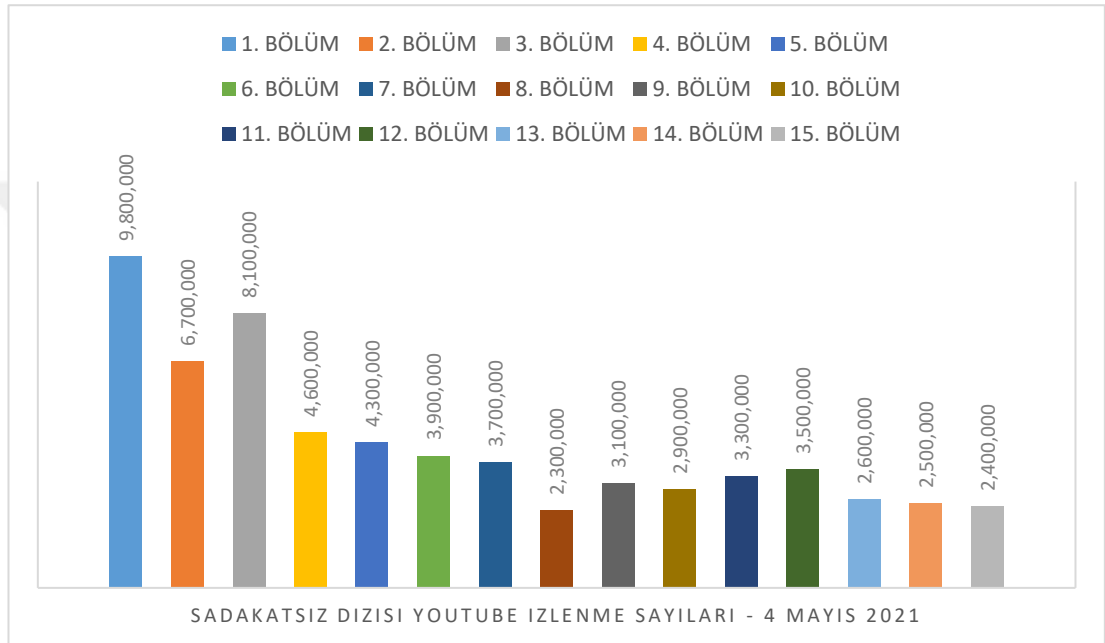
Katılımcı 18.’in cevabına göre;

‘‘Duyarsızlığı ve ironik tavrı dikkat çekici. Kendimle özdeşleştirmiyorum. Ancak demansın arkasına gizlenerek gerçekleri vurguladığını düşünüyorum.’’

4.3. Sadakatsiz Dizisi

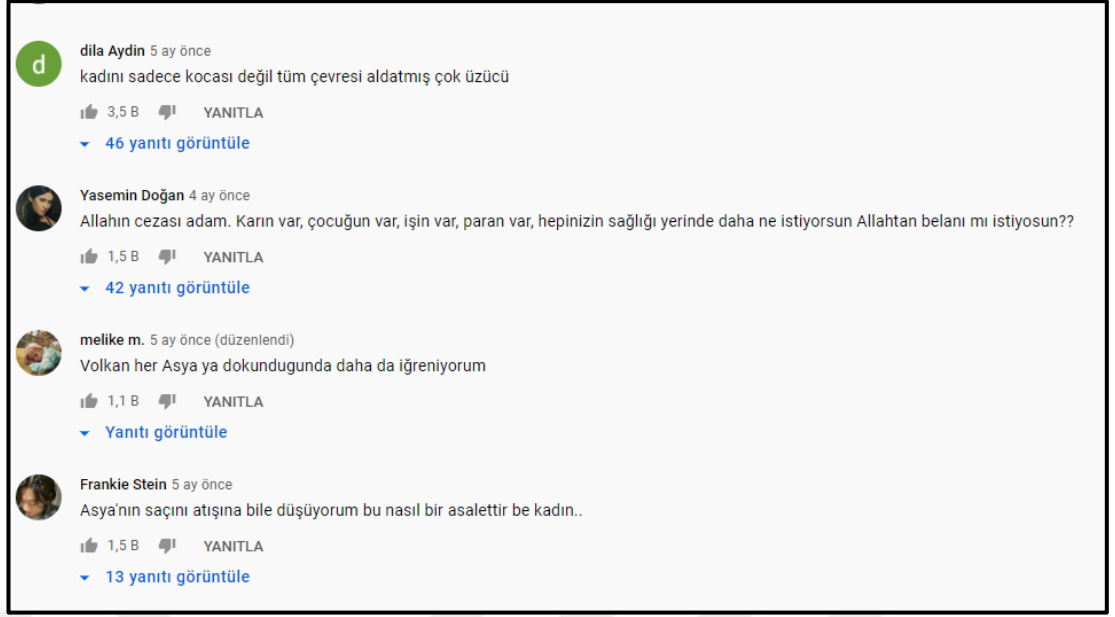
Sadakatsiz dizisi katılımcılardan en yüksek oranda izlenme alan üçüncü dizi olmuştur. (Tablo 18.) Tablo 6. da yer alan reyting sonuçları ve medya araçları üzerinden paylaşılma, beğenilme, bahsedilme durumlarıyla beraber hem katılımcıların hem izleyicilerin ilgisini çekmiştir. Dizide yer alan aldatma, intikam alma ve manipüle etme temaları izleyicilerde merak uyandırmıştır.

4.3.1. Medyadaki Yansıması ve Anket Sonuçları

Grafik 3. Sadakatsiz dizisi Youtube izlenme sayıları

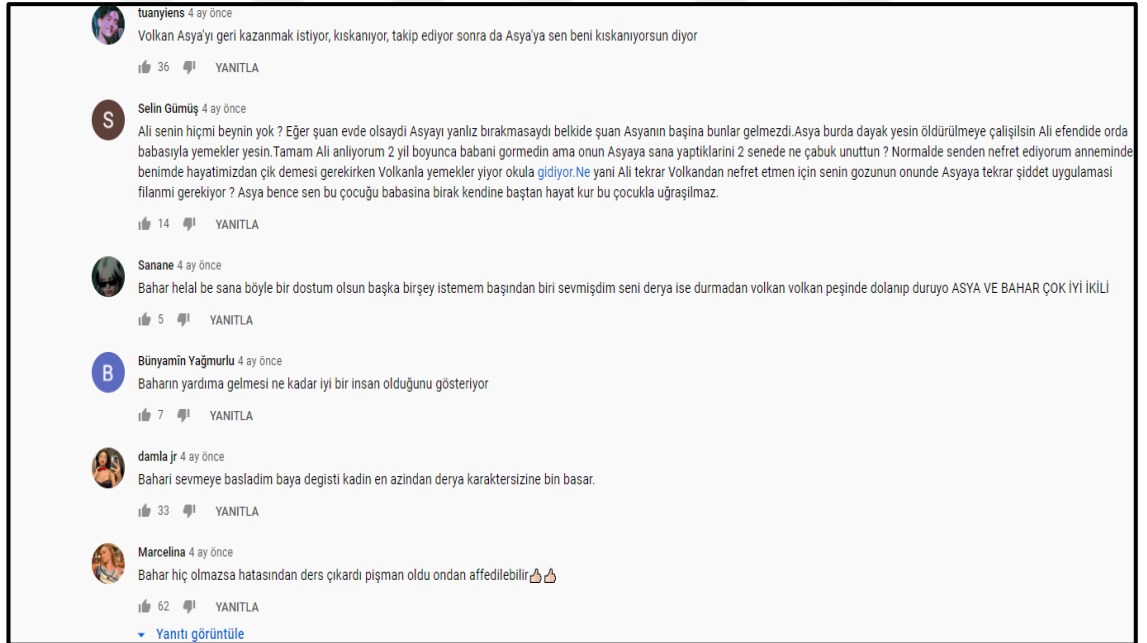
Sadakatsiz dizisinin Youtube'da izlenme oranları Grafik 3.'te gösterilmiştir. Özellikle ilk bölüm yüksek oranda izlenme almıştır. İşlenen olaylar çözüldükçe izlenmelerde düşüş yaşanmıştır. Sosyal medyada dizinin izlenme sebebi genel olarak aldatılan bir kadının intikamı ve yaşadığı olaylar karşısında dik duruşudur. İzleyiciler diziyi psikolojik gerilim ana temasıyla izlemiş ve aldatılan kişinin durumu keşfetmesiyle aldığı intikamı takdir etmişlerdir.

Resim 15. Sadakatsiz youtube 1. bölüm yorumları

Kaynak: (“Sadakatsiz 1. Bölüm”, 2020).

Sadakatsiz dizisinin 1. Bölümünde gelen yorumlar aldatan kişinin ailesine değer vermediği yönündedir. İzleyiciler aldatma durumuna büyük tepki göstermiştir. Aldatılan karakter Asya'nın dik duruşlu olması izleyicilerin ilgisini çekmektedir.

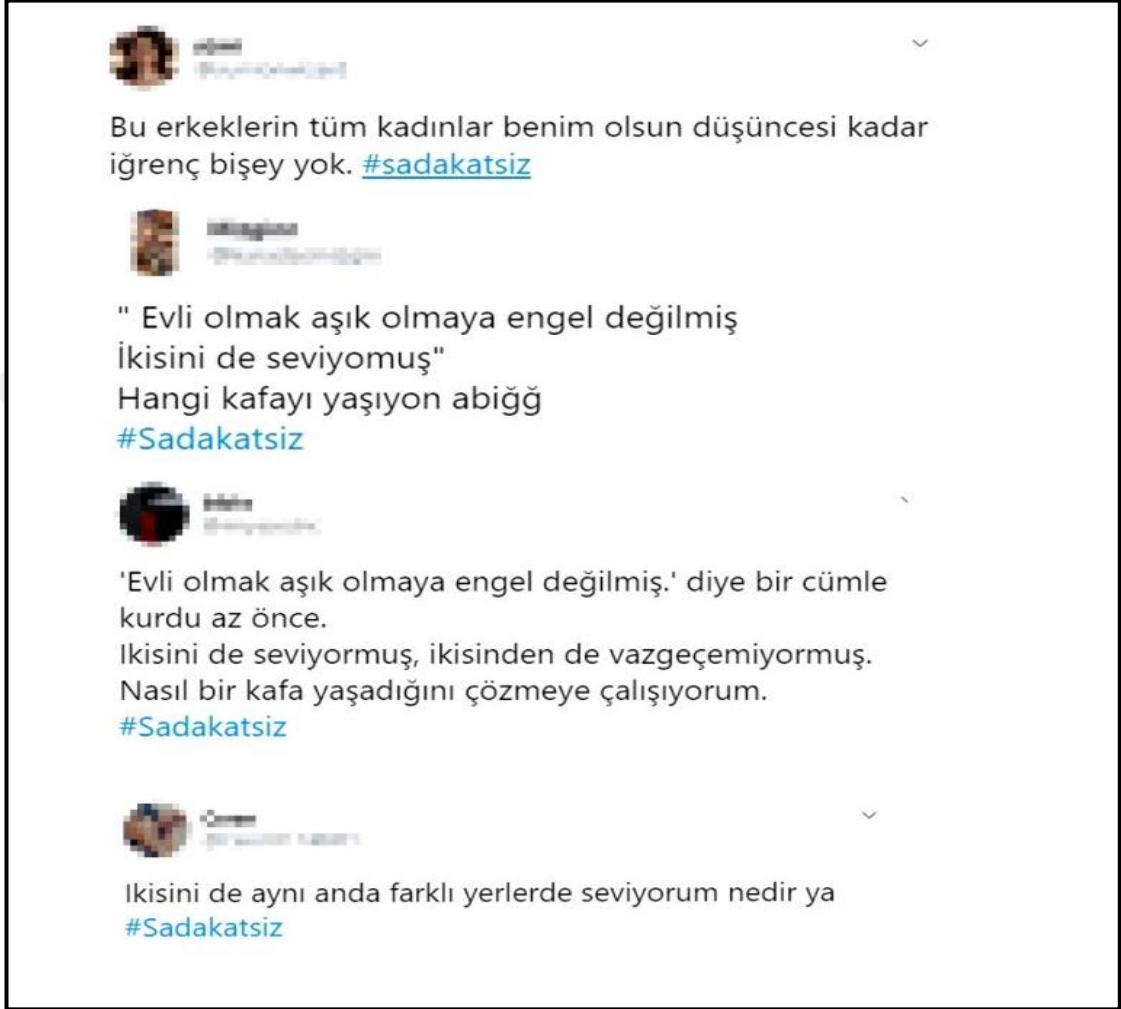

Resim 16. Sadakatsiz şiddet sahnesine gelen yorumlar

Kaynak: (“Asya Saldırıya Uğruyor”, 2020).

Asya'nın saldırıya uğradığı sahnedeki yorumlar incelendiğinde şiddete tepki gösterenlerin sayısı çok azdır. Genel olarak intikam planının bir parçası olduğundan bu saldırı normal karşılanmıştır.

Dizi hakkında psikologlar şema terapi ile incelemelerde bulunmuştur. Psikologlar tarafından dizi karakterleri incelenmeye değer bulunmuş ve her davranışın altında farklı nedenlerin bulunduğu saptanmıştır. (“Sadakatsiz Dizi İncelemesi-Şema Terapi”,2021).

Resim 17. Volkan karakterinin sahnesine tepki

Kaynak: (“Sadakatsiz’e Damga Vuran Sahne”, 2020).

Son Dakika haber sitesinde yer alan bir habere göre Volkan karakterinin “İki kadını da sevebilirim” cümlesi sosyal medyada büyük tepki toplamıştır. Resim17.’de yapılan yorumlarda erkeklerin cinsiyeti üzerinden kadınlara yapılan manipülasyona gelen tepki görülmektedir.

Sadakatsiz dizisinde işlenen aldatma kavramı izleyicileri çok etkilemiş, bunu sıklıkla paylaşımlarla dile getirmişlerdir. #Sakadakatsiz *hashtagi* (başlık etiketi) ile dizinin yayınlandığı gün ve saatte *Twitter*'da yapılan paylaşım sayıları Tablo 31.'de verilmiştir.

Tablo 31. Sadakatsiz dizisi tweet sayıları

TARİH	BÖLÜMLER	KONU ETİKETİ	TWİTTER TREND TOPİC SIRALAMASI	ATILAN TWEET SAYISI	SAAT
7 EKİM 2020 ÇARŞAMBA	1. BÖLÜM	#Sadakatsiz	3. SIRA	18.100	21.00-22.00
14 EKİM 2020 ÇARŞAMBA	2. BÖLÜM	#Sadakatsiz	3. SIRA	16.100	21.00-22.00
21 EKİM 2020 ÇARŞAMBA	3. BÖLÜM	#Sadakatsiz	2. SIRA	14.200	21.00-22.00
28 EKİM 2020 ÇARŞAMBA	4. BÖLÜM	#Sadakatsiz	5. SIRA	10.000	21.00-22.00
4 KASIM 2020 ÇARŞAMBA	5. BÖLÜM	#Sadakatsiz	1. SIRA	14.900	21.00-22.00
11 KASIM 2020 ÇARŞAMBA	6. BÖLÜM	#Sadakatsiz	1. SIRA	33.600	21.00-22.00
18 KASIM 2020 ÇARŞAMBA	7. BÖLÜM	#Sadakatsiz	TREND DEĞİL	TREND DEĞİL	21.00-22.00
25 KASIM 2020 ÇARŞAMBA	8. BÖLÜM	#Sadakatsiz	3. SIRA	12.900	21.00-22.00
9 ARALIK 2020 ÇARŞAMBA	9. BÖLÜM	#Sadakatsiz	1. SIRA	17.500	21.00-22.00
16 ARALIK 2020 ÇARŞAMBA	10. BÖLÜM	#Sadakatsiz	1. SIRA	16.800	21.00-22.00
23 ARALIK 2020 ÇARŞAMBA	11. BÖLÜM	#Sadakatsiz	3. SIRA	10.000	21.00-22.00
30 ARALIK 2020 ÇARŞAMBA	12. BÖLÜM	#Sadakatsiz	1. SIRA	20.100	21.00-22.00
13 OCAK 2021 ÇARŞAMBA	13. BÖLÜM	#Sadakatsiz	1. SIRA	17.600	21.00-22.00
20 OCAK 2021 ÇARŞAMBA	14. BÖLÜM	#Sadakatsiz	3. SIRA	10.000	21.00-22.00
27 OCAK 2021 ÇARŞAMBA	15. BÖLÜM	#Sadakatsiz	2. SIRA	10.700	21.00-22.00

Kaynak: (“Get Day Trends”, 2021)

Tablo 32. Sadakatsiz dizisinde ele alınan şiddet türlerinin özendiricilik durumu

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	117	36,9	36,9	36,9
Hayır	86	27,1	27,1	64,0
Fikrim yok	114	36,0	36,0	100,0
Total	317	100,0	100,0	

18- Sadakatsiz dizisinde ele alınan şiddet türleri toplum için özendirici midir?

Anket katılımcılarımıza yönelttiğimiz ‘‘Sadakatsiz dizisinde ele alınan şiddet türleri toplum için özendirici midir?’’ sorusuna %36,9 oranında evet, %27,1 oranında hayır cevabı verilmiştir. Şiddet konusunda katılımcıların yüksek çoğunluğu dizide özendirici durum olduğu kanaatine varmışlardır.

Tablo 33. Sadakatsiz dizisinde ele alınan şiddet konularının farkındalık oluşturma düzeyi

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	119	37,5	37,5	37,5
Hayır	81	25,6	25,6	63,1
Fikrim yok	117	36,9	36,9	100,0
Total	317	100,0	100,0	

19- Sadakatsiz dizisinde ele alınan şiddet konuları toplumda farkındalık yaratabilir mi?

Ardından katılımcılarımıza dizide işlenen şiddet konularının farkındalık yaratıp yaratmadığı sorulmuştur. %37,5 oranında evet, %25,6 oranında hayır cevabı gelmiştir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu bu dizinin şiddet konusunda farkındalık yaratabileceğini düşünmektedir.

Tablo 34. Sadakatsiz dizisindeki fiziksel şiddet sahnelerinin rahatsız etme durumu

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	174	54,9	54,9	54,9
Hayır	37	11,7	11,7	66,6
Fikrim yok	106	33,4	33,4	100,0
Total	317	100,0	100,0	

20- Sadakatsiz dizisinde yer alan fiziksel şiddet sahneleri (eşin dövmesi-boğma) sizi rahatsız etti mi?

Dizide yer aralan fiziksel şiddet sahneleri katılımcıların %54,9’unu rahatsız etmekte, %11,7’sini rahatsız etmemektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu dizideki şiddet sahnelerinin rahatsızlık verdiği ve kötü bir izlenim bıraktığını düşünmektedir.

Tablo 35. Sadakatsiz dizisindeki konuyu gerçekçi bulma durumu

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Evet	166	52,4	52,4	52,4
	Hayır	48	15,1	15,1	67,5
	Fikrim yok	103	32,5	32,5	100,0
	Total	317	100,0	100,0	

21- Sadakatsiz dizisinde işlenen konuyu gerçekçi buluyor musunuz?

Katılımcıların %52,4'ü işlenen konuyu gerçekçi bulmaktadır. %15,1'ine ise konu gerçekçi gelmemektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu diziyi gerçek hayatla benzer görmektedir.

Tablo 36. Sadakatsiz dizisi en çok dikkat çeken karakterler

		Responses		Percent of Cases
		N	Percent	
\$CY_22 ^a	Asya (Doktor Hanım - Eş şiddeti mağduru)	188	37,1%	59,3%
	Volkan (Asya'nın eski eşi)	67	13,2%	21,1%
	Derin (Volkan'ın yeni eşi)	49	9,7%	15,5%
	Nil (Asya'nı hastası - flört şiddeti mağduru)	46	9,1%	14,5%
	Selçuk (Nil'in erkek arkadaşı)	42	8,3%	13,2%
	Fikrim yok	109	21,5%	34,4%
	DİĞER-Bahar	4	0,8%	1,3%
	DİĞER-Gönül	2	0,4%	0,6%
Total		507	100,0%	159,9%

22- Sadakatsiz dizisinde en çok dikkatinizi çeken karakter ve ya karakterler aşağıdakilerden hangisidir?

Dizide ne çok dikkat çeken karakter %37,1 oranında eş şiddeti mağduru olan Asya'dır. Ardından %13,2 oranı şiddeti uygulayan Volkan karakteri dikkat çekmektedir. Ardından sırasıyla Derin, Nil, Selçuk, Bahar ve Gönül karakterleri dikkat çekmektedir. Katılımcılar aldatma teması üzerine yoğunlaşmış ve en çok Asya karakterini ilgi çekici bulmuşlardır.

Katılımcılara ‘‘Seçtiğiniz karakter veya karakterlerin hangi özelliklerini kendinize yakın buluyorsunuz, ortak paylaşım noktalarınız veya farklı yönleriniz nelerdir?’’ sorusu açık uçlu soru şeklinde sorulmuştur. Gelen yanıtlarda ağırlıklı olarak aldatılma yaşandığından dolayı ya da çevresinde bu ve benzeri olayların olduğu görülmektedir. 48.’in cevabına göre benzeşim kurduğu karakterle ilgili yorumu şu şekildedir;

‘‘Çevremde bu durumu yaşayanlar insanların olması yönüyle yakın buluyorum.’’

Katılımcı 44.’ün cevabı;

‘‘Eski eş tarafından aldatılma ve fiziksel şiddet yaşamak’’

Aynı zamanda katılımcılar kendi hayat hikayelerine benzetmemekle birlikte durumu analiz edebilmişlerdir. Katılımcı 207.’nin cevabına göre;

‘‘Güçlü kadın figürünün örnek olması gerektiğini düşünüyorum. Herhangi bir şiddet karşısında yılmadan hayata tutunmak için nedenler arıyor ve buluyor oluşu beni etkiliyor.’’

Katılımcı 296.’nin cevabına göre;

‘‘Kendimi yakın bulmuyorum ama dizide kadının toplum ve aile içinde konumlandırılması kavramın toplumsal algısı üzerine bilgi veriyor.’’

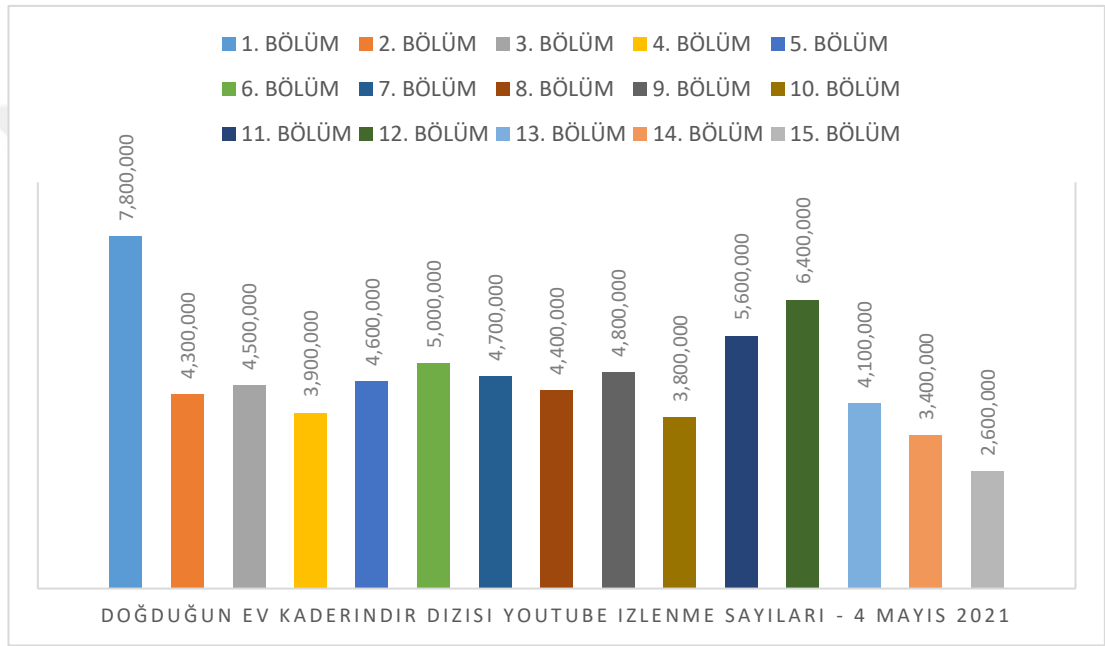
Katılımcı 304.’ün cevabına göre;

‘‘Seçtiğim karakteri gerçekten çok güçlü ve zeki buluyorum çünkü günümüzde birçok kadın bu tarz bir olayla karşılaşınca kocasının hala sevgisine inanıp ondan ayrılmak istemiyor. Bence Asya karakteri günümüzde bir şeyleri değiştirebilecek örnek bir karakter olabilir. Dediğim gibi gerçekten çok zeki ve çok güçlü bir karakter kocasının ona karşı bu hareketinden sonra ona daha fazla bir sevgi beslemiyor. Empati yaptığımda kendimi Asya karakterinin yerine koyduğumda tam olarak ben de böyle davranırdım diye düşünüyorum bu yönden kendimi ona yakın hissediyorum. Umarım bu tarz olaylar yaşayan bazı kadınlar da Asya karakterini örnek alır ve güçlü bir şekilde hayatlarına devam ederler.’’

4.4. Doğduğun Ev Kaderindir Dizisi

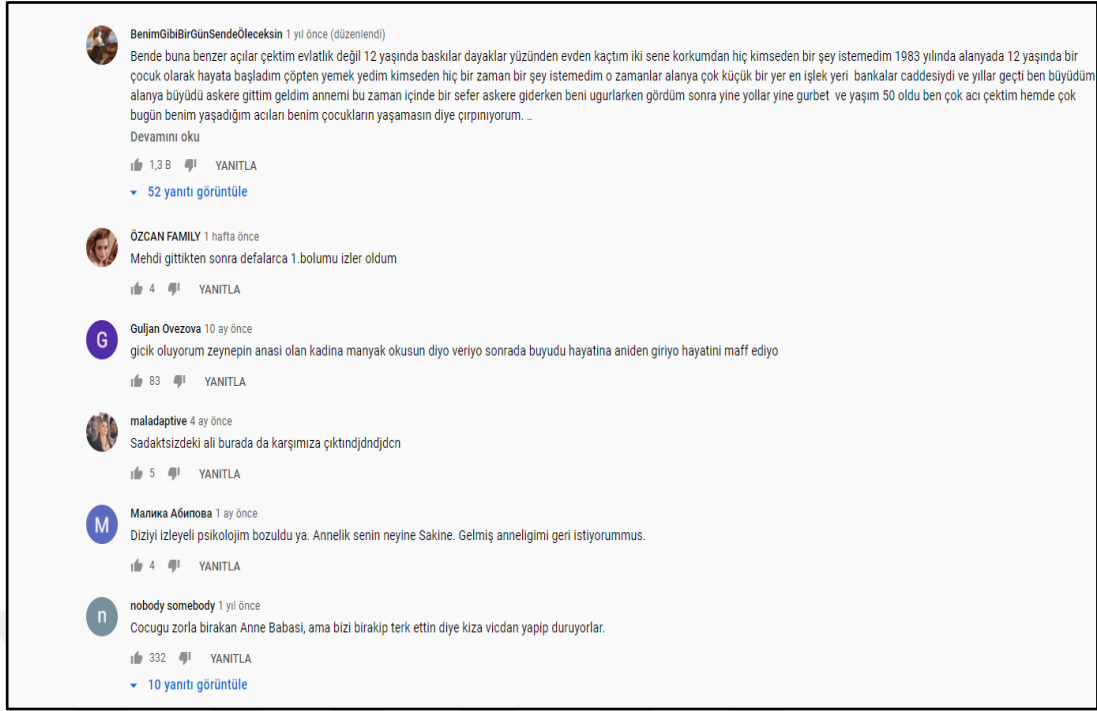
Doğduğun Ev Kaderindir dizisi katılımcılardan en düşük oranda izlenme alan dizi olmuştur. (Tablo 18.) Tablo 8. de yer alan reyting sonuçları ve medya araçları üzerinden paylaşılma, beğenilme, bahsedilme durumlarıyla beraber hem katılımcıların diğer diziler kadar ilgisini çekememiştir. Pandemi sürecinde çekimlerine ara veren dizi izleyici ve takipçi kaybetmiştir.

4.4.1. Medyadaki Yansıması ve Anket Sonuçları

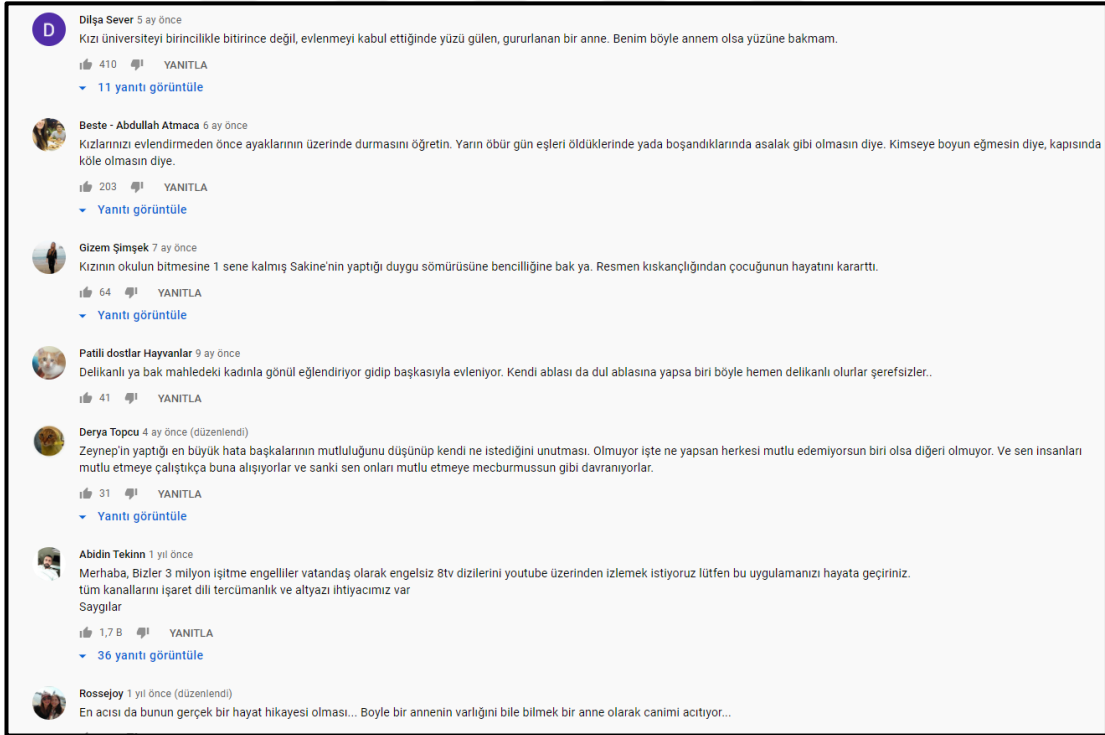
Grafik 4. Doğduğun ev kaderindir dizisi youtube izlenme sayıları

İlk bölümde yüksek oranda izlenme alan Doğduğun Ev Kaderindir dizisi diğer bölümlerde düşüş yaşamaya başlamıştır. Sezon finali yaptığı bölümde tekrar yükselmeye geçen dizi grafikte düşüşe geçmiştir. Dizinin pandemi önlemleri neticesinde ara vermesi bu duruma sebep olmuştur.

Resim 18. Doğduğun ev kaderindir youtube yorumları 1

Kaynak: (“Doğduğun Ev Kaderindir 1. Bölüm, 2019).

Resim 19. Doğduğun ev kaderindir dizisi youtube yorumları 2

Kaynak: (“Doğduğun Ev Kaderindir 2. Bölüm, 2020).

İzleyiciler Doğduğun Ev Kaderindir dizisi ile kendi hayatları arasında benzeşimler kurmuşlardır. Sakine karakterinin davranışları manipülatif ve bencilce bulunmuştur. Zeynep'in okulu bitmeden evlendirilmesi yanlış karşılanmış ve tepki yorumları gelmiştir. Zeynep karakterinin kendi hayatından vazgeçmiş olması izleyiciyi üzmüştür. Ayrıca Mehdi karakterinin delikanlı sıfatı ile anılıp mahalleden bir kadını evlilik dışı hamile bırakması tepki çekmiştir. (Resim 18. ve Resim 19.).

Doğduğun Ev Kaderindir dizisinde Zeynep ve Mehdi karakterleri izleyicileri çok etkilemiş, bunu sıklıkla paylaşımlarla dile getirmişlerdir. #DoğduğunEvKaderindir *hashtagi* (başlık etiketi) ile dizinin yayınlandığı gün ve saatte *Twitter*'da yapılan paylaşım sayıları Tablo 31.'de verilmiştir.

Tablo 37. Doğduğun ev kaderindir dizisi tweet sayıları

TARİH	BÖLÜMLER	KONU ETİKETİ (HASHTAG)	TWİTTER TREND TOPIC SIRALAMASI	ATILAN TWEET SAYISI	SAAT
25 ARALIK 2019 ÇARŞAMBA	1. BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	4. SIRA	69.400	21.00-22.00
15 OCAK 2020 ÇARŞAMBA	2.BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	5. SIRA	55.000	21.00-22.00
22 OCAK 2020 ÇARŞAMBA	3.BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	29. SIRA	96.500	21.00-22.00
29 OCAK 2020 ÇARŞAMBA	4. BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	TREND DEĞİL	TREND DEĞİL	21.00-22.00
5 ŞUBAT 2020 ÇARŞAMBA	5. BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	38. SIRA	31.400	21.00-22.00
12 ŞUBAT 2020 ÇARŞAMBA	6. BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	TREND DEĞİL	TREND DEĞİL	21.00-22.00
19 ŞUBAT 2020 ÇARŞAMBA	7. BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	TREND DEĞİL	TREND DEĞİL	21.00-22.00
26 ŞUBAT 2020 ÇARŞAMBA	8. BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	TREND DEĞİL	TREND DEĞİL	21.00-22.00
4 MART 2020 ÇARŞAMBA	9. BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	TREND DEĞİL	TREND DEĞİL	21.00-22.00
11 MART 2020 ÇARŞAMBA	10. BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	38. SIRA	108.300	21.00-22.00
18 MART 2020 ÇARŞAMBA	11. BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	49. SIRA	75.300	21.00-22.00
1 TEMMUZ 2020 ÇARŞAMBA	12. BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	36. SIRA	113.800	21.00-22.00
30 EYLÜL 2020 ÇARŞAMBA	13. BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	39. SIRA	105.600	21.00-22.00
7 EKİM 2020 ÇARŞAMBA	14. BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	38. SIRA	92.400	21.00-22.00
14 EKİM 2020 ÇARŞAMBA	15. BÖLÜM	#DoğduğunEvKaderindir	TREND DEĞİL	TREND DEĞİL	21.00-22.00

Kaynak: (“Get Day Trends”, 2021)

Tablo 38. Doğduğun ev kaderindir dizisindeki şiddet türlerinin özendiricilik durumu

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	75	23,7	23,7	23,7
Hayır	54	17,0	17,0	40,7
Fikrim yok	188	59,3	59,3	100,0
Total	317	100,0	100,0	

24- Doğduğun Ev Kaderindir dizisinde ele alınan şiddet türleri toplum için özendirici midir?

Anket katılımcılarımıza yönelttiğimiz “Doğduğun Ev Kaderindir dizisinde ele alınan şiddet türleri toplum için özendirici midir?” sorusuna %23,7 oranında evet, %17 oranında hayır cevabı verilmiştir. Fikrim yok seçeneğini işaretleyenler genel itibariyle diziyi takip etmeyen katılımcılardır. Şiddet konusunda katılımcıların çoğunluğu dizide özendirici durum olduğu kanaatine varmışlardır.

Tablo 39. Doğduğun ev kaderindir dizisinde ele alınan şiddet konularının farkındalık oluşturma düzeyi

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	80	25,2	25,2	25,2
Hayır	57	18,0	18,0	43,2
Fikrim yok	180	56,8	56,8	100,0
Total	317	100,0	100,0	

25- Doğduğun Ev Kaderindir dizisinde ele alınan şiddet konuları toplumda farkındalık yaratabilir mi?

Ardından katılımcılarımıza dizide işlenen şiddet konularının farkındalık yaratıp yaratmadığı sorulmuştur. %25,2 oranında evet, %18,6 oranında hayır cevabı gelmiştir. Katılımcıların çoğunluğu bu dizinin şiddet konusunda farkındalık yaratabileceğini düşünmektedir.

Tablo 40. Doğduğun ev kaderindir dizisindeki şiddet sahnelerinin rahatsız etme durumu

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	109	34,4	34,4	34,4
Hayır	24	7,6	7,6	42,0
Fikrim yok	184	58,0	58,0	100,0
Total	317	100,0	100,0	

26- Doğduğun Ev Kaderindir dizisinde yer alan fiziksel ve psikolojik şiddet sahneleri (babanın dayak sahneleri-eşin psikolojik şiddeti) sizi rahatsız etti mi?

Dizide yer aralan fiziksel ve psikolojik şiddet sahneleri katılımcıların %34,4'ünü rahatsız etmekte, %17,6'sını rahatsız etmemektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu dizideki şiddet sahnelerinin rahatsızlık verdiğini düşünmektedir.

Tablo 41. Doğduğun ev kaderindir dizisindeki konuyu gerçekçi bulma durumu

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	90	28,4	28,4	28,4
Hayır	40	12,6	12,6	41,0
Fikrim yok	187	59,0	59,0	100,0
Total	317	100,0	100,0	

27- Doğduğun Ev Kaderindir dizisinde işlenen konuyu gerçekçi buluyor musunuz?

Katılımcıların %28,4'ü işlenen konuyu gerçekçi bulmaktadır. %12,6'sına ise konu gerçekçi gelmemektedir. Katılımcıların çoğunluğu diziyi gerçek hayatla benzer görmektedir.

Tablo 42. Doğduğun ev kaderindir dizisi en çok dikkat çeken karakterler

	Responses		Percent of Cases
	N	Percent	
\$CY_28 ^a Zeynep (Aile içi şiddet ve eş şiddeti mağduru)	108	26,0%	34,1%
Mehdi (Zeynep'in eşi)	48	11,5%	15,1%
Benal (Mehdi'nin eski kız arkadaşı)	13	3,1%	4,1%
Sakine (Zeynep'in öz annesi)	23	5,5%	7,3%
Bayram (Zeynep'in öz babası)	9	2,2%	2,8%
Müjgan (Mehdi'nin ablası)	35	8,4%	11,0%
Fikrim yok	180	43,3%	56,8%
Total	416	100,0%	131,2%

28- Doğduğun Ev Kaderindir dizisinde en çok dikkatinizi çeken karakter veya karakterler aşağıdakilerden hangisidir?

Dizide ne çok dikkat çeken karakter %26,1 oranında aile içi şiddet eş şiddeti mağduru olan Zeynep'tir. Ardından %11,5 oranı şiddeti uygulayan Mehdi karakteri dikkat çekmektedir. Ardından sırasıyla Müjgan, Sakine, Benal ve Bayram karakterleri dikkat çekmektedir.

Katılımcılara ‘‘Seçtiğiniz karakter veya karakterlerin hangi özelliklerini kendinize yakın buluyorsunuz, ortak paylaşım noktalarınız veya farklı yönleriniz nelerdir?’’ sorusu açık uçlu soru şeklinde sorulmuştur. Gelen yanıtlarda ağırlıklı olarak kendilerinin ya da çevrelerinin hikayesi ile benzeşim kurmamış sadece durumu analiz etmişlerdir.

Katılımcı 98.’in cevabı;

‘‘Bu diziye de denk geldiğim kadarıyla bir kırmızı odadan farklı aile içi şiddeti sevgiyle kapatmaya çalışan sonra altından kalkamayan topluma güçlü kadın imajı vermek için çizilmiş izlenimi yaratıyor tamamen’’

Katılımcı 156.’nın cevabına göre;

‘‘Farklı yön: Zeynep karakteri hem bağımsız bir kadın görüntüsü çizerken hem de babasına benzeyen bir adamla birlikte olup ona bir şekilde bağımlı olmaya devam eden biri.’’

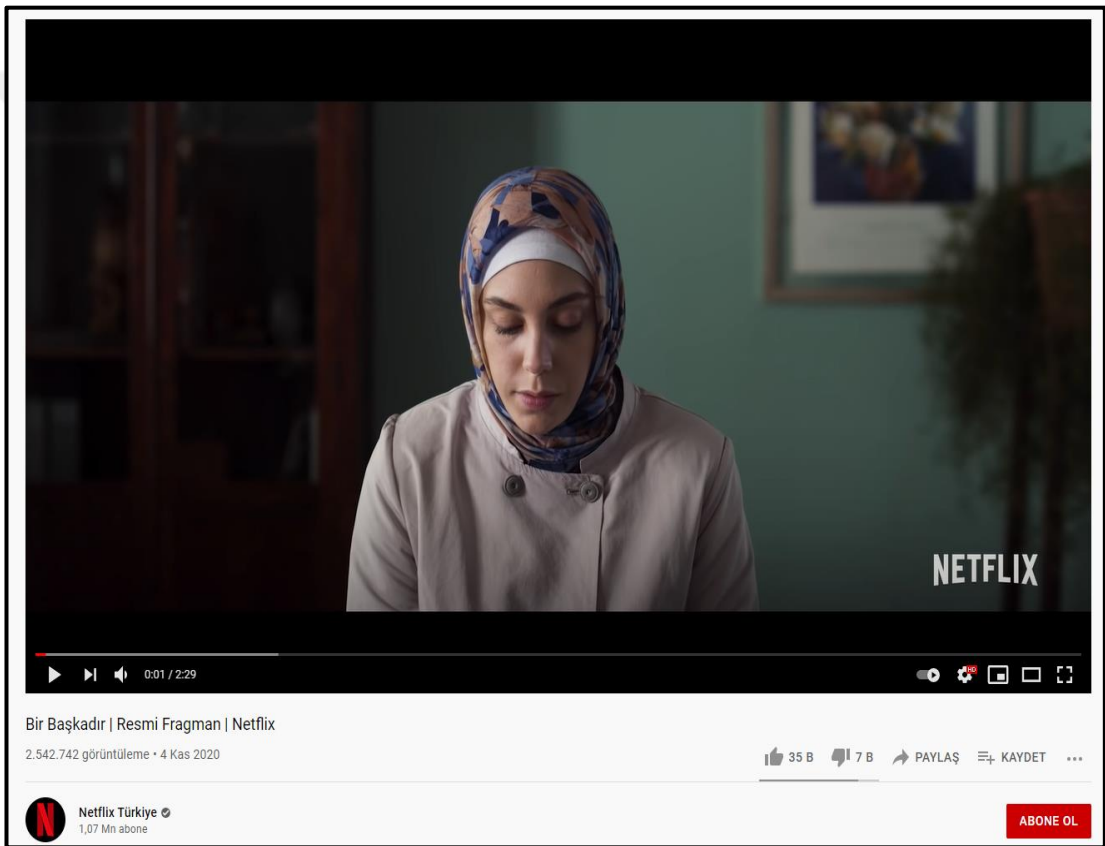
Katılımcı 303.’ün cevabına göre;

‘‘Zeynep’in hiç sorgulamadan tanımadığı bir adamla evlenip daha sonra karşısına çıkan bütün engelleri kabullenmesini gerçekçi bulamadım. Kendi ayakları üzerinde duran bir kadın gibi gösterirken bağımlı kişilik bozukluğu olan birine dönüştürdüler. Mehdi'nin de maço tavırlarının toplumda yanlış örnek oluşturduğunu düşünüyorum Zeynep'in buna prim vermesi de buna yardımcı oluyor.’’

4.5. Bir Başkadır Dizisi

Bir Başkadır dizisi katılımcılardan en yüksek oranda izlenme alan dördüncü dizi olmuştur. (Tablo 18.) Tablo 10.' da yer alan oylanma sonuçları ve medya araçları üzerinden paylaşılma, beğenilme, bahsedilme durumlarıyla beraber hem katılımcıların hem izleyicilerin ilgisini çekmiştir. Netflix dizi izleme platformunda yayınlandığından üye olmayan kullanıcılar diziyi izleyememektedir. Bundan dolayı herhangi bir reyting sonucuna ulaşamamaktadır. Dizideki karakterlerin Türk toplumu içerisinde farklılıkları barındırdığını belirten izleyiciler diziyi popüler hale getirmişlerdir.

4.5.1. Medyadaki Yansıması ve Anket Sonuçları

Resim 20. Bir başkadır dizisi fragman izlenme sayısı

Kaynak: (“Bir Başkadır Resmi Fragmanı”, 2020).

Bir Başkadır dizisi resmi fragmanı 2.542.742 kez izlenmiş ve 35.000 beğeni almıştır. Dizinin beğenilme düzeyi fragmanından bile saptanabilmektedir.

Resim 21. Bir başkadır dizisi youtube yorumları 1

Kaynak: (“Bir Başkadır Resmi Fragmanı”, 2020).

Resim 22. Bir başkadır dizisi youtube yorumları 2

Kaynak: (“Bir Başkadır Resmi Fragmanı”, 2020).

Bir Başkadır dizinin fragmanına yapılan yorumlarda dizinin gerçek hayatı yansıtmaması, psikolojik temasının oluşu, istismar durumunun anlatımının ilgi çektiği görülmektedir. (Resim 21. ve Resim. 22). İzleyiciler kendi hayatlarıyla özdeş buldukları bu diziyi yüksek oranda beğenmişlerdir.

Tablo 43. Bir başkadır dizisindeki şiddet türlerinin özendiricilik durumu

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	48	15,1	15,1	15,1
Hayır	113	35,6	35,6	50,8
Fikrim yok	156	49,2	49,2	100,0
Total	317	100,0	100,0	

30- Bir Başkadır dizisinde ele alınan şiddet türleri toplum için özendirici midir?

Anket katılımcılarımıza yönelttiğimiz “Bir Başkadır dizisinde ele alınan şiddet türleri toplum için özendirici midir?” sorusuna %35,6 oranında hayır, %15,1 oranında evet cevabı verilmiştir. Şiddet konusunda katılımcıların yüksek çoğunluğu dizide özendirici durum olmadığını kanaatindedir.

Tablo 44. Bir başkadır dizisinde ele alınan şiddet konularının farkındalık oluşturma düzeyi

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	124	39,1	39,1	39,1
Hayır	43	13,6	13,6	52,7
Fikrim yok	150	47,3	47,3	100,0
Total	317	100,0	100,0	

31- Bir Başkadır dizisinde ele alınan şiddet konuları toplumda farkındalık yaratabilir mi?

Katılımcılarımıza dizide işlenen şiddet konularının farkındalık yaratıp yaratmadığı sorulmuştur. %39,1 oranında evet, %13,6 oranında hayır cevabı gelmiştir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu bu dizinin şiddet konusunda farkındalık yaratabileceğini düşünmektedir.

Tablo 45. Bir başkadır dizisindeki şiddet sahnelerinin rahatsız etme durumu

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	122	38,5	38,5	38,5
Hayır	55	17,4	17,4	55,8
Fikrim yok	140	44,2	44,2	100,0
Total	317	100,0	100,0	

32- Bir Başkadır dizisinde yer alan fiziksel ve psikolojik şiddet sahneleri (abinin, eşin psikolojik şiddeti, tecavüz) sizi rahatsız etti mi?

Dizide yer aralan fiziksel ve psikolojik şiddet sahneleri katılımcıların %38,5'ini rahatsız etmekte, %17,4'ünü rahatsız etmemektedir. Katılımcıların büyük çoğunluğu dizideki şiddet sahnelerinden rahatsız olmaktadır.

Tablo 46. Bir başkadır dizisindeki konuyu gerçekçi bulma durumu

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid Evet	145	45,7	45,7	45,7
Hayır	29	9,1	9,1	54,9
Fikrim yok	143	45,1	45,1	100,0
Total	317	100,0	100,0	

33- Bir Başkadır dizisinde işlenen konuyu gerçekçi buluyor musunuz?

Katılımcıların %45,7'si işlenen konuyu gerçekçi bulmaktadır. %9,1'ine ise konu gerçekçi gelmemektedir. Katılımcıların çok büyük bir çoğunluğu diziyi gerçek hayatla benzer görmektedir.

Tablo 47. Bir başkadır dizisi en çok dikkat çeken karakterler

	Responses		Percent of Cases
	N	Percent	
\$CY_34 ^a Meryem (Aile içi şiddet mağduru- bastırılmış kişilik)	146	25,9%	46,1%
Yasin (Meryem'i abisi – öfke kontrol problemi)	57	10,1%	18,0%
Ruhiye (Yasin'in eşi – istismar mağduru)	102	18,1%	32,2%
Sinan (Meryem'in gündeliğe gittiği kişi - Obsesif)	35	6,2%	11,0%
Peri (Meryem'in psikoloğu)	79	14,0%	24,9%
Fikrim yok	141	25,0%	44,5%
DİĞER-Hocanın kızı	1	0,2%	0,3%
DİĞER-Peri'nin psikoloğu	2	0,4%	0,6%
Total	563	100,0%	177,6%

34- Bir Başkadır dizisinde en çok dikkatinizi çeken karakter veya karakterler aşağıdakilerden hangisidir?

Dizide ne çok dikkat çeken karakter %25,9 oranında aile içi şiddet mağduru olan Meryem'dir. Ardından %18,1 oranı ile istismar mağduru olan Ruhiye karakteri dikkat çekmektedir. Ardından sırasıyla Peri, Yasin, Sinan, Peri'nin psikoloğu ve hocanın kızı karakterleri dikkat çekmektedir.

Katılımcılara ‘‘Seçtiğiniz karakter veya karakterlerin hangi özelliklerini kendinize yakın buluyorsunuz, ortak paylaşım noktalarınız veya farklı yönleriniz nelerdir?’’ sorusu açık uçlu soru şeklinde sorulmuştur. Gelen yanıtlarda ağırlıklı olarak toplumun hikayeleri ile benzeşim kurduklarını ve bunu yorumladıklarını görmekteyiz.

Katılımcı 5.’in cevabı;

‘‘Bu dizide ruhiye karakterinin yaşadığı depresyon benim çok ilgimi çekti ve çok etkiledi. Çünkü ruhiye tecavüze uğradığı için kocasına kendini yakın hissedemedi ve toplumsal bir problem olan tecavüz namussuzluk hissinden dolayı kendini kirlenmiş hissediyordu. Bu durumu çok güzel açıkladığını düşünüyorum. Meryem’in psikoloğu peri kapalı kadınlara geçmişten gelem bir takıntısından dolayı çok tepkiliydi. Bu durum ise beni çok ama çok rahatsız etti fakat bu durumun bu dizide belirli sahnelerde Peri’yi Meryem’e yakınlaştırabilmesi toplum için çok iyi bir mesaj oldu.’’

Katılımcı 56.’nın cevabına göre;

‘‘Peri ve Meryemlerin toplumdaki varlığı, şimdiye dek pek işlenmemiştir, bu çok doğal şekilde işlenmiş, beyaz yakalıların kendi içlerindeki çatışmaları ele alması hoşuma gitti. Yasin tarzı öfkeler hemen hemen tüm dizilerde ele alınıyor zaten.’’

Katılımcı 263.’ün cevabına göre;

‘‘Perinin iç çatışmalarının çoğu insanda var olan ama politik doğruculuk örtüsünde insanın kendisine bile itiraf edilmemiş şeyler olduğunu düşünüyorum. Ruhiye’nin kasveti, yaşadığı travmayla yüzleşip kendisini iyi etmesi de çok güzel yansıtılmıştı.’’

Katılımcı 285.’in cevabına göre;

‘‘Yaptıkları şeylerin çocukluklarıyla ilgili olan bağlantıları beni çok etkiliyor, hepimiz kendimizden bir şeyler buluyoruz o karakterlerde.’’

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmamıza dahil olan dizilerle ilgili varsayımımız Türk dizilerinde gösterilen fiziksel ve psikolojik şiddet unsurlarının medya araçlarında yüksek oranda yer aldığı, izleyicilerin ilgisini fazlaca çektiği ve bu unsurların toplum içerisinde ses getiriyor olması idi. Yapılan reyting sıralamaları, tweet sıralamaları, *Youtube* izlenme oranları, sosyal medya paylaşımları ve anket sonuçlarıyla beraber varsayımımız doğrulanmaktadır.

Kırmızı Oda, Masumlar Apartmanı, Sadakatsiz, Doğduğun Ev Kaderindir ve Bir Başkadır dizilerinde işlenen fiziksel ve psikolojik şiddet merkezli temalar izleyicilerin büyük oranda ilgisini çekmiştir. Dizilerde bahsi geçen karakterlerin sosyal hayattan karakterleri yansıttığı, izleyicilerin bu karakterlerle özdeşim ve empati kurabildiği gözlemlenmiştir. Katılımcılar şiddet temalı dizilerin toplumda farkındalık uyandırabileceğini belirtse de şiddetin çok açık şekilde ekranlarda gösterilmesinden rahatsızlık duymaktadırlar.

Medya araçları üzerinden dizinin sahnelerinin paylaşılması bu tarz dizilerin daha büyük kitlelere ulaşmasını sağlamaktadır. Televizyon karşısında pasif olarak diziyi izleyen birey sosyal medya aracılığıyla dizi hakkındaki olumlu yorumlarını paylaşabilmekte ve eleştirilerini yapabilmektedir. Bu tarz paylaşımlar dizileri izleyen ve bazı durumları fark etmeyen kullanıcılar için bir yönlendirme oluşturmaktadır.

Yapılan çalışmamız sonlanırken televizyon ve dizi izleme platformlarından aynı temalarda dört dizi (*Camdaki Kız*, *Kağıt Ev*, *Masumiyet*, *Fatma*) daha yayınlanmıştır. Diziler fiziksel ve psikolojik şiddet sahnelerini yoğun olarak içermekte ve bu dizilerin ikisinde terapi sahneleri yansıtılmaktadır.

İzleyicilerin yeni yorumları incelendiğinde artık psikolojik temalı dizilerin psikolojimizi bozduğu, şiddetin bu denli fazla olmaması yönünde eleştiriler görülmektedir. İzleyiciler gerekli gerçeklerle yüzleştikçe durumdan korkmakta ve kaçmaktadır. Aynı zamanda Pandemi ve kapanma hallerinin kişiler üzerinde oluşturduğu baskının da bu tarz yapımlara gösterilen merakı olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir. Bunun yanında sosyal medya aracılığıyla söz konusu dizilerin daha çok eleştirilmeye başlandığı da görülmektedir.

Önerim; toplumun bu gerçeklikle yüzleşmesi, hayatı anlayabilmesi için, dizilerin daha fazla yayınlanması gerektiğidir. Ancak toplumun içerisinde bulunduğu sosyo-politik ve sosyo-kültürel durumların göz önünde bulundurulması ve senaryo akışlarının bu düzlemde karamsarlığa sürüklenme güdüleminin kontrollü şekilde uygulanması bir gereksinim haline gelmektedir. Hayat ve kurgu arasındaki geçişlilik ağı iyi saptandığında “farkındalık ve iyi-durumdalık” oluşumlarının daha olumlu düzlemde kendini göstermesi mümkün olacaktır.

KAYNAKÇA

- Acunn.com Reyting Sonuçları-Haber ve Videoları, (2020-2021). Erişim Adresi: <https://www.acunn.com/reyting-sonuclari>
- Akkaş, İ. ve Uyanık, Z. (2016). Kadına yönelik şiddet. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 6(1), 32-42. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/184934>
- Arendt, H. (1996). Şiddet Üzerine. *Cogito: Şiddet*, 6-7, 7-2.
- Bayram Nermin'in Parasını Çaldı - Doğduğun Ev Kaderindir 22. Bölüm [Fotoğraf], (2020, 2 Aralık). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/D94dcySkbhH2gF5p9>
- Beyaz Perde Bir Başkadır, (2021, 15 Mart). Erişim Adresi: <https://www.beyazperde.com/diziler/dizi-27574/>
- Bir Başkadır Dizisi Karakterlerinin Psikolojik Analizi [Fotoğraf], (2020, 17 Kasım). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/WZzosQuAZhzRMuro8>
- Bir Başkadır Google Oylaması, (2021, 15 Mart). Erişim Adresi: tinyurl.com/vccdzs35
- Bir Başkadır Netflix Resmi Web Sitesi [Fotoğraf], (2020, 12 Kasım). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/FBhxrEacwsM5QL2t7>
- Bir Başkadır Sinan Kimdir? [Fotoğraf], (2020, 16 Kasım). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/XzXZFqrCbaXbG8Uk9>
- Bir Başkadır Yasin Kimdir? [Fotoğraf], (2020, 17 Kasım). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/wPZ6cqarURKEFgZR7>
- Bir Başkadır, Bir Türkiye Hikayesi [Fotoğraf], (2020, 16 Kasım). Erişim Adresi: <https://22dakika.org/bir-baskadir-bir-turkiye-hikayesi-tanitim/>
- Bişgin, H. (2019). *Kadın konuk evlerinde kalan kadınların şiddete uğrama nedenlerinin ve şiddetle baş etme yöntemlerinin analizi: tokat örneği*, (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> veri tabanından erişildi. (566665)
- Bozkanat, E. ve Çömlekçi, F. (2020), Yeni medya çalışmalarının geleceği ve büyük veri kaynaklı riskler: bir delfi çalışması. *Istanbul University Journal of Communication Sciences*, 58(1), 34-64. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/connectist/issue/56249/760526>
- Budak, F. ve Korkmaz, Ş. (2020). Covid-19 pandemi sürecine yönelik genel bir değerlendirme: türkiye örneği. *Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi*, (1), 62-79. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1107760>

- Büyükbaykal, G. N. (2017). Ekonomi ve basın, *İstanbul Üniversitesi Açık ve Uzaktan Eğitim Fakültesi Ders Notu*, Erişim Adresi: https://auzefkitap.istanbul.edu.tr/kitap/kok/ekonomi_ve_basin_u141.pdf
- Cömert, A. (2020). *İlişki doyumu ile empati, kıskançlık ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*, (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> veri tabanından erişildi. (650026)
- Çocuğa Dayak Görüntülerine Savunma. (2021, 22 Mart). Erişim Adresi: <https://onedio.com/haber/sosyal-medyada-tepki-yagmisti-kucuk-cocuga-dayak-goruntulerine-savunma-severek-vurdum-sikinti-yok-972121>
- Daktilo1984 Bir Başkadır, (2020, 15 Kasım). Erişim Adresi: <https://daktilo1984.com/forum/bir-baskadir/>
- Doğduğun E. K. (2019, 26 Aralık). Doğduğun Ev Kaderindir 1. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=3cQrEpZFMw4>
- Doğduğun E. K. (2020, 16 Ocak). Doğduğun Ev Kaderindir 2. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=thhWNCCEMWJU>
- Doğduğun Ev Kaderindir 15. Bölüm 2. Fragmanı [Fotoğraf], (2020, 14 Ekim). Erişim Adresi: <https://www.magazinhaberleri.com/dogdugun-ev-kaderindir-15-bolum-2-fragmani-yayinda-zeynep-ile-mehdi-arasindaki-anlasmazlik-buyuyor/>
- Doğduğun Ev Kaderindir Konusu, Oyuncuları. [Fotoğraf], (2020, 30 Eylül). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/jSqQMEbwDRfVAfus9>
- Doğduğun Ev Kaderindir Yeni Bölüm [Fotoğraf], (2020, 17 Ekim). Erişim Adresi: <https://www.milliyet.com.tr/cadde/dogdugun-ev-kaderindir-yeni-bolum-bir-fragman-daha-dogdugun-ev-kaderindir-16-bolum-6332463>
- Doğduğun Ev Kaderindir Zeynep'in Annesi Sakine Kimdir [Fotoğraf], (2020, 30 Kasım). Erişim Adresi: <https://www.yemin.org/dogdugun-ev-kaderindir-zeynepin-annesi-sakine-kimdir.html>
- Doğduğun Ev Kaderindir' in Zeynep ve Mehdi [Fotoğraf], (2020, 11 Şubat). Erişim Adresi: <https://www.temizmagazin.com/gundem/dogdugun-ev-kaderindir-zeynep-ve-mehdi-yeni-bolumde-ince-bir-ipin-uzerinde-yuruduklerinin>
- Doğduğun Ev Kaderindir' in Zeynep'ine Sert Eleştiri. [Fotoğraf], (2020, 20 Şubat). Erişim Adresi: <https://www.sondakika.com/fotogaleri/dogdugun-ev-kaderindir-in-zeynep-ine-sert/>
- Dünyanın Utancı: Tecavüzün En Fazla Olduğu Ülkeler Hangisi. (2020, 29 Aralık). Erişim Adresi: <https://kronos34.news/tr/dunyanin-utanci-tecavuzun-en-fazla-oldugu-ulkeler-hangisi/>
- Erbey, A. C. (2018). *Çalışan kadına yönelik psikolojik şiddet algısı: bursa - yıldırım ilçesi örneği*, (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> veri tabanından erişildi. (513014)

- Gençöz, T. (1998). Korku: sebepleri, sonuçları ve baş etme yolları. *Kriz Dergisi*, 6(2), 9-16. Erişim adresi: <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/21/68/629.pdf>
- Get Day Trends, (2020, 2 Nisan). Erişim Adresi: <https://getdaytrends.com/tr/>
- Gölbaşı, A. (2003). Sağlıklı gençlik ve toplum için bir adım: cinsel sağlık eğitimi. *Sosyal Politika Çalışmaları Dergisi*, 6(6), 1-8. Erişim Adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/spcd/issue/21114/227418>
- Görevlendirildiği Reyonu Beğenmeyen Çalışan Arkadaşlarıyla Birlikte Mağaza Sorumlusunu Dövdü. (2021, 8 Mayıs). Erişim Adresi: <https://tr.sputniknews.com/haberler/202105081044451990-gorevlendirildiği-reyonu-begenmeyen-calisan-arkadaslariyla-birlikte-magaza-sorumlusunu-dovdu/>
- Güleç, H., Topaloğlu, M., Ünsal, D. ve Altıntaş, M. (2012). Bir kısır döngü olarak şiddet. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 4(1), 112-137. [doi:10.5455/cap.20120408](https://doi.org/10.5455/cap.20120408)
- Güneri, E. (2016) *Akıllı hastalıkları ve şiddet: şiddetim insanlığımdan, deliliğimden değil!*. İstanbul: İstanbul Gelişim Üniversitesi Yayınları.
- Habertürk, Masumlar Apartmanı Gülben'in Hastalığı Ne?. [Fotoğraf], (2020, 1 Aralık). Erişim Adresi: <https://www.haberturk.com/masumlar-apartmani-gulben-hastaligi-ne-obsesif-kompulsif-bozukluk-nedir-okb-tedavi-edilebilir-2888497-magazin>
- Hızal, N. (2021). *Covid-19 pandemi sürecinde erken dönem şemalarının depresyon ve kaygı ile ilişkisinin incelenmesi*, (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> veri tabanından erişildi. (662810)
- Hobart, M. (1996). Şiddet ve susku: bir eylem siyasasına doğru, *Cogito: Şiddet*, 6-7, 51-64.
- İmdb Bir Başkadır, (2021, 15 Mart). Erişim Adresi: <https://www.imdb.com/title/tt11301642/>
- Jung, C. G. (2019) *Dört arketip*. İstanbul: Metis Yayınları.
- Jung, C.G. (2019) *Feminen, dişillik farklı yüzleri*. İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Jung, C.G. (2019) *Maskülen, erilliğin farklı yüzleri*. İstanbul: Pinhan Yayıncılık.
- Karabacak, N. (2019). *Kadınların fiziksel olmayan şiddete yönelik algılarının incelenmesi: aksaray kadın konuk evi örneği*, (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> veri tabanından erişildi. (617863)
- Karadeniz, N. (2020). *Susma, tanıklar ve uzmanlarla kadına yönelik şiddet*. İstanbul: A7 Kitap Yayıncılık.

- Karaman, K. (2003). Türkiye’de şehirleşme olgusu ve gecekondular sorunu. Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları, 2003(4), 108-117, Erişim Adresi: https://scholar.google.com.tr/citations?user=gePAG_oAAAAJ&hl=tr
- Keçe, C. (2020). Kadına şiddet insanlığa şiddet. *46’lık fikir, sanat, edebiyat ve psikoloji dergisi*, (12), 6-8.
- Kırmızı O. (2020, 10 Aralık). Aynı Yastıkta İki Yabancı - Kırmızı Oda [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=g3Fnl9ruO90>
- Kırmızı O. (2020, 10 Kasım). Alya’nın Hikayesinde Son Perde- Kırmızı Oda [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=EwKAZQPFqQQ>
- Kırmızı O. (2020, 11 Aralık). Boncuk’un Çocukluk Travması- Kırmızı Oda 15. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=tlxmn6SiQjU>
- Kırmızı O. (2020, 12 Eylül). Kırmızı Oda 2. Bölüm- Rüzgar Gülü [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=TuTtAQiZo4>
- Kırmızı O. (2020, 12 Eylül). Doktor Hanımın En Zor Sınavı Alya- Kırmızı Oda 2. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: https://www.youtube.com/watch?v=DxUDHVVH_8BI
- Kırmızı O. (2020, 12 Eylül). Mehmet’in Acılı Geçmişi- Kırmızı Oda 2. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: https://www.youtube.com/watch?v=dO_7JSzv5pc
- Kırmızı O. (2020, 18 Aralık). Nasıl Bir Koca İsterdin Boncuk? - Kırmızı Oda 18. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=hlyelgKqUe4>
- Kırmızı O. (2020, 18 Aralık). Selvi’nin Kocasının Hastalığı- Kırmızı Oda 16. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=NCSZPRTIcvY>
- Kırmızı O. (2020, 19 Eylül). Sevgi Görmeyen İnsan Nasıl Bilir Sevmeyi! - Kırmızı Oda 3. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=3Odegrw81T0>
- Kırmızı O. (2020, 19 Kasım). Bazı Kadınların Çocukluğu Hiç Olmaz- Kırmızı Oda [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=8yHpwXTTlzc>
- Kırmızı O. (2020, 20 Kasım). Selvi ve Rıza’nın İlk Gecesi - Kırmızı Oda 12. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: https://www.youtube.com/watch?v=fdoTrb_CetI
- Kırmızı O. (2020, 20 Kasım). Selvi’nin İstanbul’daki İlk Günü- Kırmızı Oda 12. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: https://www.youtube.com/watch?v=ttR0fsAGG_o
- Kırmızı O. (2020, 26 Eylül). Başka Bir Hayat Mümkün Mü? - Kırmızı Oda 4. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: https://www.youtube.com/watch?v=DxUDHVVH_8BI
- Kırmızı O. (2020, 30 Ekim). Annesi Alya’ya İşkence Ediyor! - Kırmızı Oda 9. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=FHZUS3rNgSA>

- Kırmızı O. (2020, 5 Aralık). Üç Ermişle Yaşayan Boncuk- Kırmızı Oda 14. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=H3CdE05J9a8>
- Kırmızı O. (2020, 5 Eylül). Mehmet'in Güven Problemi-Kırmızı Oda 1. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=8WWUi4CIWAA>
- Kırmızı O. (2020, 5 Eylül). Nesrin'in Geçmişi Yeniden Başlıyor -Kırmızı Oda 1. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=kgbLat4ryOc>
- Kırmızı O. (2020, 5 Eylül). Nesrin'in Gerçek Hikayesi -Kırmızı Oda 1. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: https://www.youtube.com/watch?v=rHcijR_-fxw
- Kırmızı O. (2021, 15 Ocak). Boncuk, Can Gerçeği ile Yüzleşti - Kırmızı Oda 20. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=brsTgajkX8U>
- Kırmızı O. (2021, 19 Ocak). Sen Hiç Korkunun Gölgesinde Özgürlük Yaşadın mı? - Kırmızı Oda [Video]. Erişim Adresi: https://www.youtube.com/watch?v=BHvB_etSo9I#t=208m30s
- Kırmızı O. (2021, 8 Ocak). Boncuk'un Annesinin Hikayesi- Kırmızı Oda 19. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=NwVwZxI0SU4>
- Kırmızı Oda Dizisinden Afiş Yayınlandı, (2020, 29 Ağustos). Erişim Adresi: <https://www.dizidoktoru.com/dizi/kirmizi-oda-dizisinden-afis-yayinlandi-h3773.html>
- Kırmızı Oda'daki Kumru Sayesinde 11 Yaşındaki Kız Çocuğu Babasının Kendisini Taciz Ettiğini Ortaya Çıkarttı. (2021, 23 Mart). Erişim Adresi: <https://onedio.com/haber/kirmizi-oda-daki-kumru-sayesinde-11-yasindaki-kiz-cocugu-babasinin-kendisini-taciz-ettigini-ortaya-cikardi-972457>
- Kocacık, F. ve Çağlayandereli M. (2009). Ailede kadına yönelik şiddet: denizli ili örneği. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 24-43. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/285724439_Ailede_Kadina_Yonelik_Siddet_Denizli_Ili_Ornegi/link/5a33be5baca2727144b77c17/download
- Köknal, N. (2013). *Şiddet dili*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Kurtulmuş, E. (2018). *Eşler arası psikolojik şiddetin demografik özellikler açısından incelenmesi*, (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> veri tabanından erişildi. (512999)
- Maria. [siwonist]. (2020, 4 Eylül). Ne kadar kıskanıyorsa o kadar seviyor zannediliyor oysa bu asla sevgi değil sahiplik duygusunun verdiği hırs, öfke... Şiddete dönüşen bir sevgi yoktur çünkü. [Tweet]. Erişim Adresi: <https://twitter.com/siwonist/status/1301962991756365824>
- Maria. [siwonist]. (2020, 22 Eylül). Safiye'nin İçinde Yaşayamadığı O Kadar Çok Şeyin Eksikliği Var Ki En Çok Da Dilinden Düşüremediği ve Rol Model

- Aldığı Anne Sevgisi... Zaman İçinde Annesine Benzerse Onun Tarafından Sevileceğini Düşünmüş Olmalı... [Tweet]. Erişim Adresi: <https://twitter.com/siwonistt/status/1308485461233610752>
- Masumlar A. (2020, 16 Aralık). Masumlar Apartmanı 14. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=0JfyP6zvHu4>
- Masumlar A. (2020, 2 Ekim). Niye Geliyorsun Buraya? Masumlar Apartmanı 3. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=4D1yoe9FZn0>
- Masumlar A. (2020, 16 Eylül). Masumlar Apartmanı 1. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=tMGL6MrMwFU>
- Masumlar A. (2020, 23 Eylül). Masumlar Apartmanı 2. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=qmIkGXe7SWg>
- Masumlar Apartmanı 1. Bölü. [Fotoğraf], (2020, 15 Eylül). Erişim Adresi: <https://www.dizihastasi.com/masumlar-apartmani-1-bolum>
- Masumlar Apartmanı 18. Bölümde Han'ı Yıkan İnci Gerçeği [Fotoğraf], (2021, 20 Ocak). Erişim Adresi: <https://www.mynet.com/masumlar-apartmani-18-son-bolumde-han-i-yikan-inci-gercegi-masumlar-apartmani-nda-inci-neden-yok-farah-zeynep-abdullah-diziden-ayrildi-mi-316649-mymagazin>
- Masumlar Apartmanı 24. Bölüm Fragmanı Yayınlandı [Fotoğraf], (2021, 27 Şubat). Erişim Adresi: <https://www.milligazete.com.tr/haber/6535444/masumlar-apartmani-24-bolum-fragmani-yayinlandi>
- Masumlar Apartmanı 6. Bölüm Fragmanı [Fotoğraf], (2020, 15 Kasım). Erişim Adresi: <https://www.haberx.com/post/607874/masumlar-apartmani-6-bolum-fragmani-biz-gayet-memnunuz-sayacimizdan>
- Masumlar Apartmanı 9. Bölüm [Fotoğraf], (2020, 12 Kasım). Erişim Adresi: <https://www.star.com.tr/dizi/masumlar-apartmani-9-bolum-full-izle-masumlar-apartmani-9-bolum-izle-trt1-youtube-haber-1586487/>
- Masumlar Apartmanı Fotoğraf Galerisi [Fotoğraf], (2021, 10 Şubat). Erişim Adresi: https://www.trt1.com.tr/public/dm_upload/modul12/c1f25947-0485-4257-9453-3b08ab5b49be.jpg
- Masumlar Apartmanı Gerçek Bir Hayat Hikayesi [Fotoğraf], (2020, 17 Eylül). Erişim Adresi: <http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=172793>
- Masumlar Apartmanı Gülben [Fotoğraf], (2020, 29 Eylül). Erişim Adresi: <https://www.internethaber.com/masumlar-apartmani-gulben-kimdir-hastaligi-nedir-2129733h.htm>
- Masumlar Apartmanı İnci Kim?, (2020, 22 Eylül). Erişim Adresi: <https://www.internethaber.com/masumlar-apartmani-inci-kim-farah-zeynep-abdullah-yasi-kac-2128175h.htm>

- Masumlar Apartmanı Safiye'nin Hastalığı Nedir? Tedavisi Var Mı? [Fotoğraf], (2020, 21 Ekim). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/afj1129U5ZaS9UKv9>
- Masumlar Apartmanı'ndaki Çöp Ev Gerçeği Tüpleri Diken Diken Etti. [Fotoğraf], (2020, 15 Kasım). Erişim Adresi: <https://televizyongazetesi.com/masumlar-apartmani-dizisindeki-cop-ev-gercegi-tuyleri-diken-diken-etti/1238555>
- Masumlar Apartmanı'nın Safiye'si Çekimde Başından Geçen Olayları Anlattı. [Fotoğraf], (2021, 20 Nisan). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/cir45wcNjqDajPwg6>
- Mehdi, Zeynep'in Canını Yaktı - Doğduğu Ev Kaderindir 16. Bölüm [Fotoğraf], (2020, 21 Ekim). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/864gwzqRQ9nZkW11A>
- Merriam Webster Learner's Dictionary, 2020. Erişim adresi: <https://learnersdictionary.com/>
- Merve. [kahvekolikk17]. (2021, 9 Ocak). #Kırmızıoda Alem yapan adamın aleminin bedelini eşi ödüyor...Kumar oynayan adamın bedelini eşi ödüyor...Bu ülkede olan hep kadına çocuklara oluyor ve çocuklar travmayı atlatamadığı gibi hayatları zehir oluyor. [Tweet]. Erişim Adresi: <https://twitter.com/kahvekolikk17/status/1347650146683793410>
- Milliyet, Masumlar Apartmanı'nın afişi yayınlandı. [Fotoğraf], (2020, 5 Eylül). Erişim Adresi: <https://www.milliyet.com.tr/cadde/masumlar-apartmaninin-afisi-yayinlandi-6298699>
- Morelli, C.P. ve Couderc, P. (2020) *İkili ilişkilerde duygusal manipülasyon*. İstanbul: İletişim Yayınları
- Müjgan ve Zeynep Birbirine Girdi – Doğduğu Ev Kaderindir 5. Bölüm [Fotoğraf], (2020, 5 Şubat). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/cqNVKvgtmtsGzwcj9>
- Müstehcen Görüntülerimi Çekti, Feryadımı Duyun. (2021, 19 Nisan). Erişim Adresi: <https://www.haberturk.com/santaj-son-dakika-mustehcen-goruntulerimi-cekti-feryadimi-duyun--3044164>
- Nalbantçılar, Cankardaş, S. (2018). *Yakın ilişkilerde psikolojik şiddet deneyimi ile travmatik stres belirtileri arasında peritratmatik sıkıntı ve kontrol kaybı ile posttravmatik duyguların aracı rolü*, (Doktora tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> veri tabanından erişildi. (504656)
- Neriman – Gizem Katmer [Fotoğraf], (2020, 29 Eylül). Erişim Adresi: <https://tr.pinterest.com/pin/693484042619407587/>
- Nermin Benal'in Hakkından Geldi - Doğduğu Ev Kaderindir 11. Bölüm [Fotoğraf], (2020, 18 Mart). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/D94dcySkbhH2gF5p9>

- Netflix T. (2020, 4 Kasım) Bir Başkadır Resmi Fragman [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=8-z8UhyAdAU>
- Nil'in Yalanı Asya'nın Başını Yaktı [Fotoğraf], (2020, 5 Kasım). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/85CQHr8hDRQRwcLE8>
- Oedipus Kompleksi. (2017, 4 Ağustos). Erişim Adresi: <http://libidodergisi.com/oedipus-kompleksi/>
- Oyuncu Gizem Katmer [Fotoğraf], (2021, 9 Şubat). Erişim Adresi: <https://www.aksam.com.tr/magazin/masumlar-apartmaninin-nerimani-gizem-katmer-kimdir-kac-yasinda-nerimanin-hastaligi-ne/haber-1135644>
- Özerkmen, N. ve Gölbaşı, H. (2010). Toplumsal bir olgu olarak şiddet. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, 1(15), 23-37. Erişim adresi: <http://www.sbard.org/sbard-15-sayi/>
- Özkan, M. (2019). *Flört şiddetini önlemeye yönelik sivil toplum çalışmalarına dair bir değerlendirme: flört şiddeti deneyimlerinden öneriler*, (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> veri tabanından erişildi. (608492)
- Palmen, R., Francoli, N., Genova, A., Göksel, A., Sales, L., Sonsonetti, S., Tozlu, Ç., Güngör, D. ve Öztürk, A. (2016). *Wave: kadına yönelik şiddet karşılaştırmalı raporu: italya, ispanya ve türkiye*. Erişim adresi: https://notus-asr.org/wp-content/uploads/2016/05/WAVE_CR_TR_FINAL_7March2016-2-2.pdf
- Parman, T., Köşkdere, A. A. ve Güleç N. (2014). *Psikanaliz yazıları, şiddet ve şiddetin iletimi*. İstanbul: Bağlam Yayınevi.
- Polat, O. (2016). Şiddet. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 22(1), 15-34. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/274326>
- Plotnik, R. (2009). *Psikolojiye giriş*, İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Sadakatsiz 1. Bölüm Fotoğrafları [Fotoğraf], (2020, 6 Ekim). Erişim Adresi: <https://www.kanald.com.tr/sadakatsiz/foto-galeri/sadakatsiz-1-bolum-fotograflari?p=1>
- Sadakatsiz 2. Bölüm Fotoğrafları [Fotoğraf], (2020, 13 Ekim). Erişim Adresi: <https://www.kanald.com.tr/sadakatsiz/foto-galeri/sadakatsiz-2-bolum-fotograflari>
- Sadakatsiz 6. Bölüm Fotoğrafları [Fotoğraf], (2020, 9 Kasım). Erişim Adresi: <https://www.kanald.com.tr/sadakatsiz/foto-galeri/sadakatsiz-6-bolum-fotograflari>
- Sadakatsiz 7. Bölümde Sosyal Medyayı Sallayan Sahne [Fotoğraf], (2020, 19 Kasım). Erişim Adresi: <https://haberglobal.com.tr/magazin/sadakatsiz-7-bolumde-sosyal-medyayi-sallayan-sahne-sen-de-annen-gibi-delinin-tekisin-79204>

- Sadakatsiz 9. Bölümden İlk Kareler [Fotoğraf], (2020, 12 Aralık). Erişim Adresi: <https://www.kanald.com.tr/sadakatsiz/foto-galeri/sadakatsiz-9-bolumden-ilk-kareler>
- Sadakatsiz Dizi İncelemesi – Şema Terapi. (2021, 6 Mart). Erişim Adresi: <https://www.psikolojiarsiv.com/sadakatsiz-dizi-incelemesi/>
- Sadakatsiz Nil Kimdir? [Fotoğraf], (2021, 3 Mart). Erişim Adresi: <https://www.finansajans.com/sadakatsiz-nil-kimdir-nazli-bulum-evli-mi-kac-yasinda-h60090.html>
- Sadakatsiz Selçuk [Fotoğraf], (2021, 14 Mart). Erişim Adresi: <https://www.finansajans.com/sadakatsiz-selcuk-taro-emir-tekin-rolu-hakkinda-konustu-h72429.html>
- Sadakatsiz. (2020, 24 Aralık). Asya Saldırıya Uğruyor, Sadakatsiz 11. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=3BZS06HKmd4>
- Sadakatsiz. (2020, 24 Aralık). Asya Saldırıya Uğruyor – Sadakatsiz 11. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=3BZS06HKmd4>
- Sadakatsiz. (2020, 8 Ekim). Sadakatsiz 1. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=EaXci0EnhPo>
- Sadakatsiz’de Asya’nın Tehlikeli Planı İzleyicileri Ekranı Kitledi [Fotoğraf], (2020, 26 Kasım). Erişim Adresi: <https://www.haberler.com/sadakatsiz-de-asya-nin-tehlikeli-plani-13759969-haberi/>
- Sadakatsiz’de Geceye Damga Vuran Kareler [Fotoğraf], (2020, 12 Kasım). Erişim Adresi: <https://www.kanald.com.tr/sadakatsiz/foto-galeri/sadakatsiz-de-geceye-damga-vuran-kareler>
- Sadakatsiz’e Damga Vuran Sahne – Eşini Aldatan Adamın Sözleri Twitter’da tepki Çekti. (2020, 22 Ekim). Erişim Adresi: <https://www.sondakika.com/haber/haber-sadakatsiz-e-damga-vuran-sahne-esini-aldata-13683593/>
- Sadakatsiz’in Asya’sı Cansu Dereye Eyişan Göndermesi. (2020, 15 Ekim). Erişim Adresi: <https://www.aksam.com.tr/magazin/sadakatsizin-asyasi-cansu-dereye-eyisan-gondermesi/haber-1117923>
- Sadakatsiz’in Derin’i Melis Sezen’den Şok İtiraf [Fotoğraf], (2020, 14 Kasım). Erişim Adresi: <https://haberlerankara.com/foto/5706642/sadakatsizin-derini-melis-sezenden-sok-itiraf>
- Sakine Nermin’in Paralarını Yaktı - Doğduğun Ev Kaderindir 2. Bölüm [Fotoğraf], (2020, 15 Ocak). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/D94dcySkbhH2gF5p9>
- Sinemalar.com Bir Başkadır [Fotoğraf] (2021, 15 Mart). Erişim Adresi: <https://www.sinemalar.com/dizi/266627/bir-baskadir>

- Soykan, Ç. (2003). Öfke ve öfke yönetimi. *Kriz Dergisi*, 11(2), 19-27. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/595617>
- Suda, Z. (2019), Engels'in kent sosyolojisine katkısı. Erişim Adresi: <http://bilimveaydinlanma.org/engelsin-kent-sosyolojisine-katkisi/>
- Tanilli, S. (2010). *Uygarlık tarihi*. İstanbul: Cumhuriyet Kitapları.
- Temizlik Konusunda Hepimizi Takıntılı Hale Getiren Masumlar Apartmanını Diline Dolamış 15 Goygoycu. (2020, 7 Ekim). Erişim Adresi: <https://onedio.com/haber/temizlik-konusunda-hepimizi-takintili-bir-hale-getiren-masumlar-apartmani-ni-diline-dolamis-15-goygoycu-927967>
- Turan, H. (2019). *Televizyon dizilerinde kadın temsili*, (Yüksek lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi> veri tabanından erişildi. (560215)
- Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı Covid-19 Bilgilendirme Platformu, *Covid-19 sözlüğü: pandemi*, 2020. Erişim Adresi: <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66494/pandemi.html>
- Türk Dil Kurumu, 2020, Çevrimiçi Sözlük. Erişim adresi: <https://sozluk.gov.tr/>
- TV8. (2020, 4 Eylül). Kırmızı Oda 1. Bölüm [Video]. Erişim Adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=dYkyC1TSFtE>
- Wikipedia Bir Başkadır, (5 Kasım, 2020), Erişim Adresi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Bir_Ba%C5%9Fkad%C4%B1r
- Wikipedia Doğduğun Ev Kaderindir, (15 Aralık 2019), Erişim Adresi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Do%C4%9Fdu%C4%9Fun_Ev_Kaderindir
- Wikipedia Kırmızı Oda, (19 Ocak, 2021), Erişim Adresi: https://tr.wikipedia.org/wiki/K%C4%B1rm%C4%B1z%C4%B1_Oda
- Wikipedia Masumlar Apartmanı, (26 Aralık, 2020), Erişim Adresi: https://tr.wikipedia.org/wiki/Masumlar_Apartman%C4%B1
- Wikipedia Sadakatsiz, (29 Eylül, 2020), Erişim Adresi: <https://tr.wikipedia.org/wiki/Sadakatsiz>
- Yetim, D., Şahin E. M. (2009). Aile hekimliğinde kadına yönelik şiddete karşı yaklaşım, *Aile Hekimliği Dergisi*, 2(2), 48-53, Erişim adresi: http://www.manevisosyalhizmet.com/wp-content/uploads/2009/09/kadina_yonelik_siddete_yaklasim.pdf9
- Yöyen, Güneri E. (2017). Şiddet türleri ve kişilik özellikleri. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 1(1), 35-50. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ybpd/issue/29479>
- Zeynep Benal'in Evinde – Doğduğun Ev Kaderindir 5. Bölüm [Fotoğraf], (2020, 5 Şubat). Erişim Adresi: <https://images.app.goo.gl/oivBvPK6aXcq1A9C9>

15 Yaşındaki Çocuğa Taciz ve Tecavüz, (2020, 26 Kasım). Erişim Adresi:
<https://onedio.com/haber/15-yasindaki-cocuga-taciz-ve-tecavuz-adin-cikar-benimle-birlikte-olursan-seni-okuturum-944219>

EKLER

EK-A

ANKET SORU FORMU

“TÜRK DİZİLERİNDE İŞLENEN FİZİKSEL VE PSİKOLOJİK ŞİDDETİN MEDYADA YARATTIĞI ALGI: COVID-19 PANDEMİ DÖNEMİ ÖRNEĞİ” İLE İLGİLİ ARAŞTIRMANIN ANKET FORMU

(Bu araştırma Pandemi döneminde yayınlanmaya başlayan beş dizi: Doğduğun Ev Kaderindir, Sadakatsiz, Kırmızı Oda, Bir Başkadır ve Masumlar Apartmanı örneklemeleri üzerinden yürütülmektedir.)

Bu çalışma İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Ana Bilim Dalı Medya Sosyolojisi alanında yapılan bir araştırmadır. Vereceğiniz cevaplar şiddetin temsili ve farkındalığı açısından büyük önem taşımaktadır. Araştırma beş diziyle sınırlıdır. Soruların doğru veya yanlış cevabı yoktur. Lütfen size en uygun seçeneği işaretleyiniz. Kimlik bilgilerinizi içeren herhangi bir soru bulunmamaktadır. Zaman ayırdığınız için teşekkür ederim.

BURCU ERDOĞAN

DEMOGRAFİK SORULAR

1- Cinsiyetiniz nedir?

Kadın () Erkek ()

2- Yaş aralığınızı işaretleyiniz.

18-25 () 26-35 () 36-45 () 46-55 () 56 ve üzeri ()

3- Eğitim durumunuz nedir?

Herhangi bir okuldan mezun değilim () İlkokul () Ortaokul ()
Lise ()

Ön lisans () Lisans () Yüksek lisans () Doktora ()

DİZİ KÜLTÜRÜ

1- Televizyon dizisi veya internet dizisi takip eder misiniz?

Evet ()

Hayır ()

Bazen ()

2- Covid-19 Pandemi döneminde dizi izleme oranınız arttı mı?

Evet ()

Hayır ()

3- Ne sıklıkla dizi izlersiniz?

Haftada 1-3 gün ()
()

Haftada 4-6 gün ()

Her gün

4- Dizileri hangi platformdan izlersiniz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Televizyon ()

Yayınlanan kanalın web sitesi ()

Özel Dizi Platformları (Netflix vb.) ()

5- Aşağıdaki dizilerden hangisini ya da hangilerini izlediniz, izliyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz) LÜTFEN HİÇBİRİNİ İZLEMİYORSANIZ CEVAPLAMAYA DEVAM ETMEYİNİZ.

Kırmızı Oda ()

Masumlar Apartmanı ()

Sadakatsiz ()

Bir Başkadır ()

Doğduğun Ev Kaderindir ()

6- Neden bu dizi veya dizileri izleme ihtiyacı duyuyorsunuz? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Merak ()

Çeşitli konular hakkında bilgi edinme ()

Alışkanlık

()

Eğlence ihtiyacı ()

Farklı konuları ele alması ()

- *Aşağıdaki soruları izlediğiniz dizilere göre yanıtalamanızı rica ederim.*

7- Kırmızı Oda dizisinde ele alınan şiddet konuları toplum için özendirici midir?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

8- Kırmızı Oda dizisinde ele alınan şiddet konuları toplumda farkındalık yaratabilir mi?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

9- Kırmızı Oda dizisinde şiddete uğrayan mağdurlar için hukuki çözüme dizide yer verilmeli midir?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

10-Kırmızı oda dizisinde verilen şiddet görüntülerinden (psikolojik, fiziksel, cinsel vb.) rahatsız oluyor musunuz?

Evet () Hayır () Bazen () Fikrim yok ()

11- Kırmızı Oda dizisinde en çok dikkatinizi çeken karakter veya karakterler aşağıdakilerden hangisidir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Mehmet-Nesrin (Eş şiddeti mağduru) ()

Alya (Aile içi şiddet mağduru) ()

Selvi (Eş şiddeti mağduru) ()

Boncuk (Aile içi şiddet ve eş şiddeti mağduru) ()

Fikrim yok ()

Diğer.....

12- Seçtiğiniz karakter veya karakterlerin hangi özelliklerini kendinize yakın buluyorsunuz, ortak paylaşım noktalarınız veya farklı yönleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

13- Masumlar Apartmanı dizisinde ele alınan psikolojik şiddet toplum için özendirici midir?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

14- Masumlar Apartmanı dizisinde annenin çocuklarına uyguladığı psikolojik ve fiziksel şiddet toplumda farkındalık yaratabilir mi?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

15- Masumlar Apartmanı dizisinde yer verilen alkol bağımlılığı ile beraberinde gelen aile içi şiddet konusu (İnci karakterinin çocukluğunda babası üzerinden yaşadığı travma) farkındalık yaratabilir mi?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

16- Masumlar Apartmanı dizisinde en çok dikkatinizi çeken karakter veya karakterler aşağıdakilerden hangisidir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Safiye (Büyük abla - Obsesif Kompulsif kişilik bozukluğu) ()

Gülben (Küçük abla - Obsesif Kompulsif kişilik bozukluğu) ()

Han (Erkek kardeş - Kompulsif biriktirme hastalığı) ()

Neriman (En küçük kız kardeş – Mazoşist) ()

Hasibe (Anne - Obsesif Kompulsif kişilik bozukluğu) ()

İnci (Komşu-Han'ın eşi- Geçmişe saplantı) ()

Fikrim yok ()

Diğer.....

17- Seçtiğiniz karakter veya karakterlerin hangi özelliklerini kendinize yakın buluyorsunuz, ortak paylaşım noktalarınız ve ya farklı yönleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

18- Sadakatsiz dizisinde ele alınan şiddet türleri toplum için özendirici midir?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

19- Sadakatsiz dizisinde ele alınan şiddet konuları toplumda farkındalık yaratabilir mi?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

20- Sadakatsiz dizisinde yer alan fiziksel şiddet sahneleri (eşin dövmesi-boğma) sizi rahatsız etti mi?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

21- Sadakatsiz dizisinde işlenen konuyu gerçekçi buluyor musunuz?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

22- Sadakatsiz dizisinde en çok dikkatinizi çeken karakter veya karakterler aşağıdakilerden hangisidir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Asya (Doktor Hanım - Eş şiddeti mağduru) ()

Volkan (Asya'nın eski eşi) ()

Derin (Volkan'ın yeni eşi) ()

Nil (Asya'nı hastası - flört şiddeti mağduru) ()

Selçuk (Nil'in erkek arkadaşı) ()

Fikrim yok ()

Diğer.....

23- Seçtiğiniz karakter veya karakterlerin hangi özelliklerini kendinize yakın buluyorsunuz, ortak paylaşım noktalarınız ve ya farklı yönleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

24- Doğduğun Ev Kaderindir dizisinde ele alınan şiddet türleri toplum için özendirici midir?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

25- Doğduğun Ev Kaderindir dizisinde ele alınan şiddet konuları toplumda farkındalık yaratabilir mi?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

26- Doğduğun Ev Kaderindir dizisinde yer alan fiziksel ve psikolojik şiddet sahneleri (babanın dayak sahneleri-eşin psikolojik şiddeti) sizi rahatsız etti mi?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

27- Doğduğun Ev Kaderindir dizisinde işlenen konuyu gerçekçi buluyor musunuz?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

28- Doğduğun Ev Kaderindir dizisinde en çok dikkatinizi çeken karakter veya karakterler aşağıdakilerden hangisidir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Zeynep (Aile içi şiddet ve eş şiddeti mağduru) ()

Mehdi (Zeynep'in eşi) ()

Benal (Mehdi'nin eski kız arkadaşı) ()

Sakine (Zeynep'in öz annesi) ()

Bayram (Zeynep'in öz babası) ()

Müjgan (Mehdi'nin ablası) ()

Fikrim yok ()

Diğer.....

29- Seçtiğiniz karakter veya karakterlerin hangi özelliklerini kendinize yakın buluyorsunuz, ortak paylaşım noktalarınız ve ya farklı yönleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

30- Bir Başkadır dizisinde ele alınan şiddet türleri toplum için özendirici midir?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

31- Bir Başkadır dizisinde ele alınan şiddet konuları toplumda farkındalık yaratabilir mi?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

32- Bir Başkadır dizisinde yer alan fiziksel ve psikolojik şiddet sahneleri (abinin, eşin psikolojik şiddeti, tecavüz) sizi rahatsız etti mi?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

33- Bir Başkadır dizisinde işlenen konuyu gerçekçi buluyor musunuz?

Evet () Hayır () Fikrim yok ()

34- Bir Başkadır dizisinde en çok dikkatinizi çeken karakter veya karakterler aşağıdakilerden hangisidir? (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz)

Meryem (Aile içi şiddet mağduru- bastırılmış kişilik) ()

Yasin (Meryem'i abisi – öfke kontrol problemi) ()

Ruhiye (Yasin'in eşi – istismar mağduru) ()

Sinan (Meryem'in gündeliğe gittiği kişi - Obsesif) ()

Peri (Meryem'in psikoloğu) ()

Fikrim yok ()

Diğer.....

35- Seçtiğiniz karakter veya karakterlerin hangi özelliklerini kendinize yakın buluyorsunuz, ortak paylaşım noktalarınız ve ya farklı yönleriniz nelerdir?

.....
.....
.....
.....

Araştırmaya yaptığımız katkılar için teşekkür ederiz.

EK-B

Etik Kurul Kararı

T.C.
İSTANBUL GELİŞİM ÜNİVERSİTESİ
Etik Kurul Başkanlığı

ETİK KURUL KARAR ÖRNEĞİ

TOPLANTI TARİHİ: 15.04.2021
TOPLANTI SAYISI: 2021-13

KARAR NO: 2021-13-05: Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Sosyoloji tezli yüksek lisans programı 180626003 numaralı Burcu ERDOĞAN' ın "Türk Dizilerinde İşlenen Fiziksel ve Psikolojik Şiddetin Medyada Yarattığı Algı: Covid-19 Pandemi Dönemi Örneği" konulu çalışması hakkında yapacağı anket sorularının, etik kurallara uygun olup olmadığını tespit etmek üzere, Etik Kurulumuzun 03.02.2021 tarih ve 2021-03 sayılı toplantısında, İGÜ Etik Kurul Yönergesinin 12(1) maddesine göre değerlendirme yapmak üzere görevlendirilen öğretim elemanlarının raporları incelenmiş olup, ilgili çalışmada yer alan bilimsel araştırmamın etik kurallara uygun olduğuna oy çokluğu ile karar verildi.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : ERDOĞAN BURCU

Uyruğu : T.C.

Eğitim

Derece	Eğitim Birimi	Mezuniyet Tarihi
Yüksek lisans	İstanbul Gelişim Üniversitesi-Sosyoloji	2021
Lisans	İstanbul Gelişim Üniversitesi-Sosyoloji	2017
Lise	Bağcılar Akşemsettin Anadolu Lisesi	2013

İş Deneyimi

Yıl	Yer	Görev
2019-devam ediyor	Bahçeşehir Final Akademi Okulları	Rehber Öğretmen
2020-devam ediyor	Özel Boğazköy Açık Kişisel Gelişim Kursu	Felsefe Öğretmeni
2016-2019	Özel Beylikdüzü Uğur Temel Lisesi	Rehber Öğretmeni
2013-2016	Özel Sınav Dershanesi	Stajyer Rehber Öğretmen

Yabancı Dil

İngilizce

Konuşma-az

Yazma-orta

Anlama-orta

Hobiler

Kitap okumak, film izlemek, spor yapmak, seyahat etmek.